

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної роботи

доцент _____ І.В. Геруш

« 25 » _____ 2020 р.

ДОВІДНИК ДЛЯ СТУДЕНТА
(СИЛАБУС)
з вивчення навчальної дисципліни

Хірургічна стоматологія

Галузь знань 22 «Охорона здоров'я»

Спеціальність 221 «Стоматологія»

Освітній ступінь магістр

Курс навчання 3,4,5

Форма навчання денна

Кількість кредитів 14,5

Кафедра хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії

Схвалено на методичній нараді кафедри хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії
« 05 » червня 2020 року (протокол № 30).

Завідувач кафедри
д. мед. наук, професор

Кузняк
(підпис)

Н.Б. Кузняк

Схвалено предметною методичною комісією з дисциплін стоматологічного профілю «24» червня
2020 року (протокол № 5).

Голова предметної методичної
комісії д. мед. наук, професор

Кузняк
(підпис)

Н.Б. Кузняк

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ВИЩИЙ ДЕРЖАВНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКРАЇНИ
«БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної роботи
доцент _____ І.В.Геруш

«28» _____ 08 2020 р.

ДОВІДНИК ДЛЯ СТУДЕНТА
(СИЛАБУС)
з вивчення навчальної дисципліни

Хірургічна стоматологія

Галузь знань 22 «Охорона здоров'я»

Спеціальність 221 «Стоматологія»

Освітній ступінь магістр

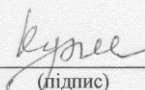
Курс навчання 3

Форма навчання денна

Кафедра хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії

Схвалено на методичній нараді кафедри хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії
«05» червня 2020 року (протокол № 30).

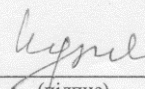
Завідувач кафедри
д. мед. наук, професор

(підпис)

Н.Б. Кузняк

Схвалено предметною методичною комісією з дисциплін стоматологічного профілю «24»
червня 2020 року (протокол № 5).

Голова предметної методичної
комісії д. мед. наук, професор

(підпис)

Н.Б. Кузняк

1. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ ПРО НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ, ЯКІ ВИКЛАДАЮТЬ НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Кафедра	Хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії
Прізвище, ім'я, по батькові науково-педагогічних працівників, посада, науковий ступінь, вчене звання, e-mail	Кузняк Наталія Богданівна завідувач кафедри хірургічної стоматології та ЩЛХ, д.м.н, професор kuzniak.nataliia@bsmu.edu.ua , n.kuznyak@gmail.com ; Дроник Іван Іванович асистент кафедри хірургічної стоматології та ЩЛХ, к.м.н. dronyk_i@bsmu.edu.ua
Веб-сторінка кафедри на офіційному веб-сайті університету	https://www.bsmu.edu.ua/hirurgichnoyi-stomatologiyi-ta-shhelepno-litsevoyi-hirurgiyi/
Веб-сайт кафедри	https://stomat.bsmu.edu.ua/
E-mail	dentistry_surg@bsmu.edu.ua
Адреса	м. Чернівці, вул. Ризька, 16
Контактний телефон	+ 38 (0372) 517 995

2. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Статус дисципліни	нормативна
Кількість кредитів	5,5
Загальна кількість годин	165 год.
Лекції	20 год.
Практичні заняття	100 год.
Самостійна робота	45 год.
Вид заключного контролю	підсумковий модульний контроль 1,2

3. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (АНОТАЦІЯ)

Головним завданням кафедри хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії БДМУ на 3 курсі є підготовка лікаря, який засвоїв питання теорії й практики розділів хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії, починаючи з організації роботи хірургічного відділення стоматологічної поліклініки та щелепно-лицевого стаціонару, надання кваліфікованої хірургічної стоматологічної допомоги та невідкладної щелепно-лицевої хірургії.

Початковий рівень знань здобувача, який починає вивчення модуля на кафедрі хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії, передбачає визначення вхідного рівня знань з попередньо-вивчених дисциплін.

У лекційних курсах слід викладати основні й найбільш складні розділи з хірургічної стоматології та щелепно-лицьової хірургії враховуючи взаємозв'язок усіх розділів стоматології із загальною патологією (серцево-судинна, ендокринна патологія, захворювання опорно-рухового апарату, авітамінози, захворювання крові, вроджена патологія тощо), етіологією та патогенезом різних стоматологічних та соматичних захворювань, нозологічною діагностикою, хірургічним і консервативним лікуванням, профілактикою, соціально-трудова реабілітацією та експертизою; використання досягнень у лікуванні гнійно-запальних процесів голови та шиї. З урахуванням великої значимості фізіотерапевтичних методів лікування на лекціях і практичних заняттях звертається увага на необхідність застосування цих методів лікування, особливо в комплексній терапії хворих з запальними захворюваннями щелепно-лицьової ділянки.

Практичні клінічні заняття в умовах стоматологічної поліклініки та в клініці щелепно-лицьової хірургії проводяться в процесі безпосереднього спілкування здобувачів з хворими, їх обстеження, вивчають симптоми хірургічних стоматологічних захворювань, набувають навичок по анестезіям ЩЛД, видаленню зубів різного ступеня складності, в діагностиці та диференційній діагностиці щелепно-лицевих розладів запального генезу захворювань, клініці, лікуванні, експертизі, трудовій реабілітації та профілактики.

З метою оволодіння мануальними навичками надання хірургічної стоматологічної допомоги, поряд з вивченням теоретичних питань, студенти під керівництвом та контролем викладача самостійно проводять амбулаторний прийом пацієнтів з різними захворюваннями. Маніпуляції спочатку відпрацьовують на фантомах і муляжах.

По закінченню вивчення модуля студенти складають підсумково-модульний контроль (ПМК). Теоретична частина ПМК включає відповіді на питання в білеті, рішення тестових завдань, читання рентгенограм, підбір і пояснення роботи хірургічного інструментарію для оперативних втручань).

4. ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Перелік нормативних документів:

- Положення про організацію освітнього процесу (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/polozhennya-pro-organizacziyu-osvitnogo-procesu-u-vdnzu-bukovinskij-derzhavnij-medichnij-universitet.pdf>);
- Інструкція щодо оцінювання навчальної діяльності студентів БДМУ в умовах впровадження Європейської кредитно-трансферної системи організації навчального процесу (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/bdmu-instrukcziya-shhodo-oczinyuvannya-%D1%94kts-2014-3.pdf>);
- Положення про порядок відпрацювання пропущених та незарахованих занять (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/reworks.pdf>);
- Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/07/polozhennya-pro-apelyacziyu-rezultativ-pidsumkovogo-kontrolyu-znan.pdf>);
- Кодекс академічної доброчесності (https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/kodeks_academic_faith.pdf);
- Морально-етичний кодекс студентів (https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/ethics_code.docx);
- Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/antiplagiat-1.pdf>);
- Положення про порядок та умови обрання студентами вибіркових дисциплін (https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/04/nakaz_polozhennyv_vybirkovi_dyscypliny_2020.pdf);
- Правила внутрішнього трудового розпорядку Вищого державного навчального закладу України «Буковинський державний медичний університет» (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/17.1-bdmu-kolektivnij-dogovor-dodatok.doc>).

4.2. Політика щодо дотримання принципів академічної доброчесності здобувачів вищої освіти:

- самостійне виконання навчальних завдань поточного та підсумкового контролів без використання зовнішніх джерел інформації;
- списування під час контролю знань заборонені;
- самостійне виконання індивідуальних завдань та коректне оформлення посилань на джерела інформації у разі запозичення ідей, тверджень, відомостей.

4.3. Політика щодо дотримання принципів та норм етики та деонтології здобувачами вищої освіти:

- дії у професійних і навчальних ситуаціях із позицій академічної доброчесності та професійної етики та деонтології;
- дотримання правил внутрішнього розпорядку університету, бути толерантними, доброзичливими та виваженими у спілкуванні зі студентами та викладачами, медичним персоналом закладів охорони здоров'я;
- усвідомлення значущості прикладів людської поведінки відповідно до норм академічної доброчесності та медичної етики.

4.4. Політика щодо відвідування занять здобувачами вищої освіти:

- присутність на всіх навчальних заняттях (лекціях, практичних (семінарських) заняттях, підсумковому модульному контролі) є обов'язковою з метою поточного та підсумкового оцінювання знань (окрім випадків з поважних причин).

4.5. Політика дедлайну та відпрацювання пропущених або незарахованих занять здобувачами вищої освіти:

- відпрацювання пропущених занять відбувається згідно з графіком відпрацювання пропущених або незарахованих занять та консультацій.

5. ПРЕРЕКВІЗИТИ І ПОСТРЕКВІЗИТИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (МІЖДИСЦИПЛІНАРНІ ЗВ'ЯЗКИ)

Перелік навчальних дисциплін, на яких базується вивчення навчальної дисципліни	Перелік навчальних дисциплін, для яких закладається основа в результаті вивчення навчальної дисципліни
нормальна анатомія, патологічна анатомія, рентгенологія, хірургічна стоматологія	терапевтична стоматологія, ортопедична стоматологія, дитяча хірургічна стоматологія, хірургічна стоматологія

6. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ:

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни: навчити студентів 3-го курсу стоматологічного факультету теорії, практичним навичкам з дисципліни «Хірургічна стоматологія».

1.2. Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни:

- 1) Вивчити основні способи проведення місцевого та загального знеболення в практиці хірурга-стоматолога.
- 2) Вивчити симптоматику невідкладних станів в практиці хірурга-стоматолога, надання невідкладної допомоги.
- 3) Вивчити особливості клініки, діагностики, лікування та профілактики гнійно-запальних захворювань щелепно-лицевої ділянки, та їх ускладнень (абсцес головного мозку, тромбози вен обличчя та печеристого синусу, медіастиніти, тощо).
- 4) Вивчити методи діагностики та лікування абсцесів та флегмон голови та ший.

6.1. Вивчити запальні процеси СНЩС, гайморових (верхньощелепних) пазух, слинних залоз.

7. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ФОРМУВАННЮ ЯКИХ СПРИЯЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА:

7.1. Інтегральна компетентність: здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі охорони здоров'я за спеціальністю «Стоматологія» у професійній діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог;

7.2. Компетентності:

- *інтегральні*: здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі охорони здоров'я за спеціальністю «Стоматологія» у професійній діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог;

- *загальні*:

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 3. Здатність застосовувати знання у практичній діяльності.

ЗК 4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 5. Здатність спілкуватися англійською мовою.

ЗК 6. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 7. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 8. Здатність до адаптації та дії в новій ЗК Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 9. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 10. Здатність працювати в команді.

ЗК 11. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

ЗК 12. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК 13. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 14. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК15. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

- *спеціальні*:

СК 1. Спроможність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні данні.

СК 2. Спроможність інтерпретувати результат лабораторних та інструментальних досліджень.

СК 3. Спроможність діагностувати: визначати попередній, клінічний, остаточний, супутній діагноз, невідкладні стани.

СК 4. Спроможність планувати та проводити заходи із профілактики захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.

СК 5. Спроможність до проектування процесу надання медичної допомоги: визначати підходи, план, види та принципи лікування захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.

СК 6. Спроможність визначати раціональний режим праці, відпочинку, дієти у хворих при лікуванні захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.

СК 7. Спроможність визначати тактику ведення пацієнтів із захворюваннями органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області з супутніми соматичними захворюваннями.

СК 8. Спроможність виконувати медичні та стоматологічні маніпуляції.

СК 9. Спроможність проводити лікування основних захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.

СК 11. Спроможність до визначення тактики, методів та надання екстреної медичної допомоги.

СК 12. Спроможність до організації та проведення скринінгового обстеження в стоматології.

СК 13. Спроможність оцінювати вплив навколишнього середовища на стан здоров'я населення (індивідуальне, сімейне, популяційне).

СК 14. Спроможність ведення нормативної медичної документації.

СК 15. Опрацювання державної, соціальної та медичної інформації.

СК 16. Спроможність до організації і проведення реабілітаційних заходів та догляду у пацієнтів із захворюваннями органів ротової порожнини та ЩЮ.

СК 17. Спроможність до правового забезпечення власної професійної діяльності.

8. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен:

8.1 Знати:

1. Особливості обстеження хворих з патологією ЩЛД, участь суміжних спеціалістів в обстеженні.
2. Принципи деонтології та лікарської етики в хірургічній стоматології і ЩЛХ
3. Основні методики загального та місцевого знеболення, седація в практиці хірурга-стоматолога (покази, протипокази, особливості проведення).
4. Операція видалення зуба. Сучасні методики видалення зубів.
5. Хвороби прорізування зубів (діагностика, лікування).
6. Загальні та місцеві ускладнення в практиці хірургічної стоматології та ЩЛХ. Серцево-легенева реанімація.
7. Запальні процеси твердих тканин ЩЛД. Періодонтити, періостити, остеомієліти (діагностика, лікування).
8. Запальні процеси м'яких тканин ЩЛД. Абсцеси, флегмони, лімфаденіти, фурункули, карбункули, бешихове запалення (діагностика, лікування).
9. Одонтогенний синусит. Сучасні методики діагностики та лікування. Менеджмент ороантральних сполучень.
10. Специфічні запальні захворювання ЩЛД. Актиномікоз, туберкульоз, сифіліс, дифтерія, ВІЛ (діагностика та лікування).
11. Дисфункція скронево-нижньощелепного суглоба. Запальні та деструктивні процеси СНЩС. Сучасні методики діагностики та лікування.
12. Запальні та реактивно-дистрофічні захворювання слинних залоз. Слино-кам'яна хвороба (діагностика та лікування).
13. Ускладнення запальних процесів ЩЛД (сепсис, медіастиніт, абсцес мозку, тромбоз печеристого синусу, тощо). Діагностика та лікування.

8.2 Вміти:

1. Зібрати анамнез та провести огляд хворого на вказану патологію ЩЛД.
2. Скласти план та провести обстеження пацієнта з патологією ЩЛД.
3. Скласти план додаткових методів дослідження та вміти інтерпретувати їх результати.
4. Заповнити відповідну медичну документацію.
5. Виконати діагностичну пункцію запального вогнища ЩЛД.
6. Провести забір запального ексудату для визначення антибіотикограми (дослідження виду мікрофлори та її чутливості до антибіотиків).
7. Провести забір матеріалу з ранової поверхні для проведення цитологічного дослідження (відбиток, зішкріб) та виготовлення мазка на предметному склі.
8. Призначати індивідуальну схему премедикації в залежності від психо-соматичного стану хворого, характеру та об'єму хірургічного втручання.
9. Продемонструвати техніки передопераційної підготовки рук хірурга за сучасними методиками.
10. Провести на фантомі техніку антисептичної обробки операційного поля.
11. Складати план комплексного обстеження та лікування хворих на СНІД.
12. Виконати на фантомі техніку аплікаційної анестезії.
13. Виконати на фантомі техніку проведення інфільтраційної анестезії.
14. Виконати на фантомі техніку проведення мандибулярної анестезії.
15. Виконати на фантомі техніку проведення торусальної анестезії.
16. Виконати на фантомі техніку проведення ментальної анестезії.
17. Виконати на фантомі техніку проведення язикової анестезії.
18. Виконати на фантомі техніку проведення щічної анестезії.
19. Виконати на фантомі техніку проведення різцевої анестезії.
20. Виконати на фантомі техніку проведення піднебінної анестезії.
21. Виконати на фантомі техніку проведення туберальної анестезії.

22. Виконати на фантомі техніку проведення інфраорбітальної анестезії.
23. Виконати на фантомі техніку проведення центральних провідникових анестезій.
24. Виконати на фантомі операцію видалення окремих груп зубів на верхній та нижній щелепах.
25. Виконати на фантомі операційне втручання - перикоронароектомії, атипового видалення зуба.
26. Виконати на фантомі операцію розкриття субперіостального абсцесу.
27. Виконати на фантомі операцію закриття ороантрального сполучення.
28. Виконати на фантомі операцію радикальної синусотомії.
29. Виконати на фантомі операцію секвестрєктомії.
30. Виконати на фантомі етапи операції - розкриття абсцесів і флегмон різних анатомо- топографічних ділянок ЩЛД.
31. Провести дренування рани.
32. Скласти план комплексного лікування хворих на вказані патології.
33. Діагностувати місцеві та загальні ускладнення в практиці хірурга-стоматолога.
34. Провести на фантомі серцево-легеневу реанімацію (непрямий масаж серця і штучне дихання).
35. Надавати допомогу при невідкладних станах в практиці ЩЛХ згідно відповідних алгоритмів.

8.3 Демонструвати:

ПР 1. Виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми; за стандартними методиками, використовуючи попередні дані анамнезу хворого, дані огляду хворого, знання про людину, її органи та системи, встановлювати вірогідний нозологічний або синдромний попередній клінічний діагноз стоматологічного захворювання.

ПР 2. Збирати інформацію про загальний стан пацієнта, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів щелепно-лицевої ділянки, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу.

ПР 3. Призначати та аналізувати додаткові (обов'язкові та за вибором) методи обстеження (лабораторні, рентгенологічні, функціональні та/або інструментальні), пацієнтів із захворюваннями органів і тканин ротової порожнини і щелепно-лицевої області для проведення диференційної діагностики захворювань.

ПР 4. Визначати остаточний клінічний діагноз дотримуючись відповідних етичних і юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення та логічного аналізу отриманих суб'єктивних і об'єктивних даних клінічного, додаткового обстеження, проведення диференційної діагностики під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи.

ПР 5. Встановлювати діагноз невідкладних станів за будь-яких обставин (вдома, на вулиці, у лікувальній установі), в умовах надзвичайної ситуації, воєнного стану, нестачі інформації та обмеженого часу.

ПР 6. Планувати та втілювати заходи профілактики стоматологічних захворювань серед населення для запобігання розповсюдження стоматологічних захворювань.

ПР 8. Визначати підхід, план, вид та принцип лікування стоматологічного захворювання шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

ПР 9. Визначати характер режиму праці, відпочинку та необхідної дієти при лікуванні стоматологічних захворювань на підставі попереднього або остаточного клінічного діагнозу шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

ПР 10. Визначати тактику ведення стоматологічного пацієнта при соматичній патології шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

ПР 11. Проводити лікування основних стоматологічних захворювань за існуючими алгоритмами та стандартними схемами під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи.

ПР 13. Визначати тактику надання екстреної медичної допомоги, використовуючи рекомендовані алгоритми, за будь-яких обставин на підставі діагнозу невідкладного стану в умовах обмеженого часу.

ПР 14. Аналізувати та оцінювати державну, соціальну та медичну інформацію з використанням стандартних підходів та комп'ютерних інформаційних технологій.

ПР 15. Оцінювати вплив навколишнього середовища на стан здоров'я населення в умовах медичного закладу за стандартними методиками.

ПР 16. Формувати цілі та визначати структуру особистої діяльності на підставі результату аналізу певних суспільних та особистих потреб.

ПР 17. Дотримуватися здорового способу життя, користуватися прийомами саморегуляції та самоконтролю.

ПР 18. Усвідомлювати та керуватися у своїй діяльності громадянськими правами, свободами та обов'язками, підвищувати загальноосвітній культурний рівень.

ПР 19. Дотримуватися вимог етики, біоетики та деонтології у своїй фаховій діяльності.

ПР 20. Організовувати необхідний рівень індивідуальної безпеки (власної та осіб, про яких піклується) у разі виникнення типових небезпечних ситуацій в індивідуальному полі діяльності.

ПР 21. Виконувати медичні маніпуляції на підставі попереднього та/або остаточного клінічного діагнозу для різних верств населення та в різних умовах.

ПР 22. Виконувати медичні стоматологічні маніпуляції на підставі попереднього та/або остаточного клінічного діагнозу для різних верств населення та в різних умовах.

ПР 23. Виконувати маніпуляції надання екстреної медичної допомоги, використовуючи стандартні схеми, за будь-яких обставин на підставі діагнозу невідкладного стану в умовах обмеженого часу.

9. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

На вивчення навчальної дисципліни відводиться **165** годин **5,5** кредитів ЄКТС.

Опис кожного модуля дисципліни

Модуль 1. Пропедевтика хірургічної стоматології

Конкретні цілі вивчення модуля.

- ✓ Пояснювати та трактувати принципи деонтології та лікарської етики в хірургічній стоматології і ЩЛХ, методику обстеження хворих з патологією ЩЛД, участь суміжних спеціалістів в обстеженні.
- ✓ Аналізувати покази та протипокази, особливості застосування основних методик загального та місцевого знеболення, седації в практиці хірурга-стоматолога.
- ✓ Розробити план та провести обстеження пацієнта з патологією ЩЛД, скласти план додаткових методів дослідження та вміти інтерпретувати їх результати, план комплексного обстеження та лікування хворих.
- ✓ Виконувати збір анамнезу та огляд хворого на вказану патологію ЩЛД, заповнити відповідну медичну документацію; виконувати серцево-легеневу реанімацію.
- ✓ Проводити забір матеріалу для проведення додаткових методів дослідження (мікробіологічного, цитологічного, гістологічного); заходи профілактики та надання допомоги при невідкладних станах.
- ✓ Призначати індивідуальну схему премедикації в залежності від психо-соматичного стану хворого, характеру та об'єму хірургічного втручання, медикаментозну терапію у післяопераційний період, надавати відповідні рекомендації.
- ✓ Продемонструвати техніки передопераційної підготовки рук хірурга за сучасними методиками, техніку антисептичної обробки операційного поля, техніки місцевих анестезій на верхній та нижній щелепах; операції видалення окремих груп зубів на верхній та нижній щелепах, перикоронароектомії, атипового видалення зуба.

Змістовий модуль 1. Знеболення тканин ЩЛД.

Тема №1. Історія створення і організація хірургічної стоматологічної допомоги. Забезпечення і документація амбулаторного стоматологічного кабінету і відділення, знайомство зі структурою відділення щелепно-лищевої хірургії у клінічній лікарні.

Перелік питань, які повинен засвоїти на занятті студент:

- 1) Принципи організації стоматологічної допомоги населенню України.
- 2) Організація роботи хірургічного відділення (кабінету) стоматологічної поліклініки.
- 3) Особливості організації та надання спеціальної хірургічної стоматологічної допомоги.
- 4) Санітарно-гігієнічні вимоги до хірургічного відділення (кабінету) стоматологічної поліклініки і стаціонару.
- 5) Обладнання, медична документація хірургічного кабінету (відділення).

Тема №2. Методика обстеження пацієнта, дослідження порожнини рота, щелеп, обличчя та шиї.

Перелік питань, які повинен засвоїти на занятті студент:

- 1) Суб'єктивне обстеження хірургічного стоматологічного хворого (скарги, історія захворювання, історія життя).
- 2) Методика обстеження загального стану хірургічного стоматологічного хворого.
- 3) Методика місцевого обстеження (позаротового і внутрішньоротового) хірургічного стоматологічного хворого.
- 4) Додаткові методи обстеження (електроодонтометрія, рентгенографія, морфологічні, мікробіологічні, функціональні дослідження).
- 5) Показання до госпіталізації хірургічних стоматологічних хворих.

Тема №3. Біль, його компоненти, провідні шляхи болю. Будова нервової системи обличчя та її роль.

Перелік питань, які повинен засвоїти на занятті студент:

- 1) Поняття болю, його типи. Причини виникнення. Сучасні теорії виникнення болю.
- 2) Механізм сприйняття та передачі больового сигналу. Функція ендогенної протiboldьової системи. Взаємодія ноци - та антиноцицептивної систем організму.
- 3) Компоненти больової реакції людини. Фактори, які впливають на відчуття болю.

Тема №4. Місцеве потенційоване знечулення в щелепно-лицевій хірургії. Премедикація. Загальне знечулення, стадії. Фази наркозу, інтубація трахеї.

Перелік питань, які повинен засвоїти на занятті студент:

- 1) Історія розвитку знеболювання.
- 2) Мета та завдання медикаментозної передопераційної підготовки хворого. Премедикація, її компоненти. Схеми премедикації. Сучасні методи оцінки ефективності премедикації.
- 3) Потенціювання місцевого знечулення. Нейролептанальгезія.
- 4) Комбіноване знечулення. Атаральгезія. Аудіоанестезія. Голкорексфлексотерапія. Транскраніальна електроанальгезія.
- 5) Загальне знечулення при операціях у щелепно-лицевій ділянці. Наркоз, його види. Показання та протипоказання до його проведення.
- 6) Підготовка хворого до проведення наркозу.
- 7) Переваги та недоліки видів наркозу. Сучасні класифікації анестезіологічних ризиків.
- 8) Фармакологічні препарати, які застосовуються для інгаляційного та неінгаляційного наркозів, їх особливості.
- 9) Стадії наркозу.
- 10) Особливості проведення наркозу в стоматології, щелепно-лицевій хірургії.
- 11) Ускладнення наркозу. Стандарти післянаркозного спостереження за пацієнтом.

Тема №5. Місцеві анестетики, їх властивості та дія, побічні ефекти, обладнання для місцевого знечулення. Вазоконстриктори.

Перелік питань, які повинен засвоїти на занятті студент:

- 1) Клініко-фармакологічна характеристика анестетиків групи складних ефірів.
- 2) Клініко-фармакологічна характеристика анестетиків групи амідів;
- 3) Клініко-фармакологічна характеристика судинно-звужуючих препаратів, які використовують з анестетиками для місцевого знечулення.
- 4) Поділ анестетиків за тривалістю дії.
- 5) Вимоги, яким повинні відповідати анестетики для місцевого знечулення.
- 6) Форми випуску анестетиків, їх синоніми та максимальні дози.
- 7) Правила застосування анестетиків у ампулах, флаконах, карпулах.
- 8) Показання та протипоказання до застосування анестетиків та вазоконстрикторів за наявності супутньої патології.

Тема №6. Показання та методика аплікаційної, інфільтраційної анестезії м'яких тканин обличчя та порожнини рота. Ускладнення, їх профілактика, лікування. Видалення зубів під аплікаційним і інфільтраційним знечуленням.

Перелік питань, які повинен засвоїти на занятті студент:

- 1) Покази та проти покази до проведення аплікаційної анестезії.
- 2) Покази та проти покази до проведення інфільтраційної анестезії.
- 3) Методики проведення аплікаційної та інфільтраційної анестезій.
- 4) Ускладнення аплікаційної та інфільтраційної анестезій, їх лікування та профілактика.

Тема №7. Методика позаротового, внутрішньоротового знеболення нижньої щелепи: покази, ускладнення і їх лікування. Видалення зубів нижньої щелепи.

Перелік питань, які повинен засвоїти на занятті студент:

- 1) Класифікація провідникових анестезій нижньої щелепи.
- 2) Мандибулярна анестезія: місце вколу голки, напрямок та глибина просування голки, цільовий пункт анестезії, кількість введеного анестетика. Клінічний ефект анестезії. Зона знечулення.
- 3) Торусальна анестезія: місце вколу голки, напрямок та глибина просування голки, цільовий пункт анестезії, кількість введеного анестетика. Клінічний ефект анестезії. Зона знечулення.
- 4) Ментальна анестезія: місце вколу голки, напрямок та глибина просування голки, цільовий пункт анестезії, кількість введеного анестетика. Клінічний ефект анестезії. Зона знечулення.
- 5) Знечулення язикового нерва: місце вколу голки, напрямок та глибина просування голки, цільовий пункт анестезії, кількість введеного анестетика. Клінічний ефект анестезії. Зона знечулення.
- 6) Знечулення щічного нерва: місце вколу голки, напрямок та глибина просування голки, цільовий пункт анестезії, кількість введеного анестетика. Клінічний ефект анестезії. Зона знечулення.
- 7) Блокада рухових гілок трійчастого нерва: місце вколу голки, напрямок та глибина просування голки, цільовий пункт анестезії, кількість введеного анестетика. Клінічний ефект анестезії. Зона знечулення.
- 8) Місцеві ускладнення при виконанні анестезій на нижній щелепі, причини їх виникнення. Клінічні прояви.
- 9) Надання допомоги хворому при виникненні ускладнення.

Тема №8. Методика внутрішньоротової та позаротової підчонаюмкової і різцевої, піднебінної та туберальної анестезії: покази, можливі ускладнення, їх профілактика. Видалення зубів верхньої щелепи.

Перелік питань, які повинен засвоїти на занятті студент:

- 1) Класифікація провідникових анестезій верхньої щелепи.
- 2) Інфраорбітальна анестезія: місце вколу голки, напрямок та глибина просування голки, цільовий пункт анестезії, кількість введеного анестетика. Клінічний ефект анестезії. Зона знечуження.
- 3) Туберальна анестезія: місце вколу голки, напрямок та глибина просування голки, цільовий пункт анестезії, кількість введеного анестетика. Клінічний ефект анестезії. Зона знечуження.
- 4) Різдцева анестезія: місце вколу голки, напрямок та глибина просування голки, цільовий пункт анестезії, кількість введеного анестетика. Клінічний ефект анестезії. Зона знечуження.
- 5) Піднебінна анестезія: місце вколу голки, напрямок та глибина просування голки, цільовий пункт анестезії, кількість введеного анестетика. Клінічний ефект анестезії. Зона знечуження.
- 6) Зовнішньоротові методики проведення анестезій на верхній щелепі. Покази до проведення.
- 7) Знечуження верхнього зубного сплетення (плексуальна анестезія).
- 8) Місцеві ускладнення при виконанні анестезій на верхній щелепі, причини їх виникнення. Запобіжні заходи. Клінічні прояви.
- 9) Надання допомоги хворому при виникненні ускладнення.

Тема №9. Центральні провідникові методи знеболення щелеп та прилеглих тканин.

Перелік питань, які повинен засвоїти на занятті студент:

- 1) Класифікація центральних провідникових анестезій.
- 2) Підвилично-крилоподібний шлях анестезії до круглого отвору: місце вколу голки, напрямок та глибина просування голки, цільовий пункт анестезії, кількість введеного анестетика. Клінічний ефект анестезії. Зона знечуження.
- 3) Туберальний шлях анестезії до круглого отвору: місце вколу голки, напрямок та глибина просування голки, цільовий пункт анестезії, кількість введеного анестетика. Клінічний ефект анестезії. Зона знечуження.
- 4) Піднебінний шлях: місце вколу голки, напрямок та глибина просування голки, цільовий пункт анестезії, кількість введеного анестетика. Клінічний ефект анестезії. Зона знечуження.
- 5) Підвилично-крилоподібний шлях анестезії до овального отвору: місце вколу голки, напрямок та глибина просування голки, цільовий пункт анестезії, кількість введеного анестетика. Клінічний ефект анестезії. Зона знечуження.
- 6) Мандибулярний шлях анестезії до овального отвору: місце вколу голки, напрямок та глибина просування голки, цільовий пункт анестезії, кількість введеного анестетика. Клінічний ефект анестезії. Зона знечуження.
- 7) Надвиличний шлях анестезії до овального отвору: місце вколу голки, напрямок та глибина просування голки, цільовий пункт анестезії, кількість введеного анестетика. Клінічний ефект анестезії. Зона знечуження.
- 8) Місцеві ускладнення при виконанні центральних провідникових анестезій, причини їх виникнення. Клінічні прояви.
- 9) Надання допомоги хворому при виникненні ускладнень.

Тема №10. Серцево-легенева реанімація. Невідкладні стани в стоматології.

Перелік питань, які повинен засвоїти на занятті студент:

- 1) Класифікація ускладнень місцевого знечуження щелепно-лицевої ділянки (загальні та місцеві, безпосередньо під час та через якийсь час після анестезії).
- 2) Непритомність: причини, клініка, діагностика, лікування і профілактика.
- 3) Колапс: причини, клініка, діагностика, лікування і профілактика.
- 4) Анафілактичний шок: причини, клініка, діагностика, лікування і профілактика.
- 5) Інтоксикація анестетиком та вазоконстриктором: причини, клініка, діагностика, лікування і профілактика.
- 6) Ідіосинкразія: причини, клініка, діагностика, лікування і профілактика.
- 7) Принципи серцево-легеневої реанімації у практиці лікаря-стоматолога-хірурга.

Тема №11. Контроль засвоєння змістового модуля 1.

Перелік питань, які виносяться на контроль засвоєння змістового модуля

- 1) Організація хірургічної стоматологічної допомоги населенню України в амбулаторних та стаціонарних умовах.
- 2) Етапи розвитку хірургічної стоматології в Україні. Внесок вітчизняних вчених.
- 3) Асептика та антисептика під час операцій на щелепно-лицевій ділянці в умовах поліклініки та стаціонару.
- 4) Асептичні та антисептичні аспекти профілактики СНЩу і вірусного гепатиту в поліклінічній та стаціонарній практиці хірурга-стоматолога.
- 5) Способи підготовки рук хірурга-стоматолога до операції в амбулаторних умовах та стаціонарі.

- 6) Імунобіологічні особливості тканин щелепно-лицевої ділянки. Роль місцевого імунітету при перебігу одонтогенної інфекції.
- 7) Обстеження хворого в хірургічному відділенні стоматологічної поліклініки та стаціонарі. Медична документація.
- 8) Біль, його компоненти, провідні шляхи. Роль для організму. Реакція організму на біль, операційну травму.
- 9) Лікарські речовини для місцевого знечулення, їх хімічний склад, механізм дії. Прописи.
- 10) Способи виготовлення, зберігання та оцінка якості розчинів для місцевого знечулення. Проби на новокаїн І.С. Лукомського та з хлораміном А.Є. Гуцана.
- 11) Пролонгування дії місцевих анестетиків. Судиннозвужувальні засоби. Дозування. Прописи. Інтоксикація адреналіном.
- 12) Види місцевого знечулення в щелепно-лицевій ділянці. Способи виконання.
- 13) Потенційоване місцеве знечулення: принципи премедикації, основні інгредієнти лікарських речовин, які входять до складу схем премедикації, недоліки та переваги.
- 14) Медикаментозна підготовка (премедикація) хворого до операції на щелепно-лицевій ділянці в умовах поліклініки та стаціонару. Можливі ускладнення потенційованого знечулення.
- 15) Загальні ускладнення при місцевій анестезії. Анафілактичний шок. Реанімаційні заходи.
- 16) Місцеві ускладнення при місцевому знечуленні в щелепно-лицевій ділянці. Профілактика, діагностика, лікування.
- 17) Види та особливості проведення загального знечулення під час операцій на щелепно-лицевій ділянці в поліклініці та стаціонарі. Показання та протипоказання.
- 18) Фармакологічні препарати для наркозу, механізм їх дії. Нейролептаналгезія. Показання та протипоказання в хірургічній стоматології.
- 19) Загальні та місцеві ускладнення при проведенні наркозу. Профілактика. Реанімаційні заходи.
- 20) Показання та протипоказання до застосування різних видів місцевого та загального знечулення при операціях на щелепно-лицевій ділянці в умовах поліклініки та стаціонару.
- 21) Центральна анестезія при виключенні II гілки трійчастого нерва. Зони іннервації, показання, техніка виконання. Профілактика ускладнень.
- 22) Центральна анестезія при виключенні III гілки трійчастого нерва. Зони іннервації показання, техніка виконання. Профілактика ускладнень.
- 23) Анестезія за Берше-Дубовим-Уваровим. Показання і методика проведення.
- 24) Анестезія за Вишневським в підскроневій ямці. Тригерно-симпатична блокада. Показання. Методика проведення.
- 25) Торусальна анестезія за Вейсбремом. Зони дії. Показання. Методика виконання. Профілактика ускладнень.
- 26) Екстраоральний метод мандибулярної анестезії. Зони дії. Показання. Методика виконання. Профілактика ускладнень.
- 27) Аподактильний спосіб інтраоральної мандибулярної анестезії. Зони дії. Показання. Методика виконання. Профілактика ускладнень.
- 28) Пальцевий метод інтраоральної мандибулярної анестезії. Зони дії. Показання. Методика виконання. Профілактика ускладнень.
- 29) Знечулення щічного нерва. Види. Зони дії. Методика виконання. Показання.
- 30) Ментальна анестезія. Зони дії, показання, методика.
- 31) Інфраорбітальна анестезія. Зони дії. Показання. Методика виконання. Можливі ускладнення, її профілактика і лікування.
- 32) Туберальна анестезія. Зони дії. Показання. Методика виконання. Можливі ускладнення, її профілактика і лікування.
- 33) Анестезія навколо різцевого отвору. Зони дії. Показання. Методика виконання. Можливі ускладнення, профілактика і лікування.
- 34) Плексуальна анестезія. Зони дії. Показання. Методика виконання. Профілактика ускладнень.
- 35) Методики знечулення при видаленні нижніх молярів.
- 36) Знечулення при проведенні секвестректомії в ментальному відділі нижньої щелепи.
- 37) Знечулення при видаленні верхніх різців. Виписати рецепт - 2 % розчин новокаїну.
- 38) Знечулення при видаленні верхніх премоларів.
- 39) Знечулення при розтині поверхневої флегмони ЩЛД.
- 40) Знечулення при розтині глибокої флегмони ЩЛД та шиї.
- 41) Загальні ускладнення під час і після знечулення. Профілактика, допомога.
- 42) Підготовка стоматологічного хворого до ургентного оперативного втручання в умовах поліклініки та стаціонару.

- 43) Підготовка стоматологічного хворого до планового оперативного втручання в умовах поліклініки та стаціонару.
- 44) Місцеві ускладнення під час і після ін'єкції анестетика. Профілактика, лікування.
- 45) Тактика лікаря при помилковому введенні замість анестетика неін'єкційного розчину.
- 46) Зомління, колапс, шок. Клінічний перебіг, допомога стоматологічному хворому в умовах амбулаторії.
- 47) Місцеві ускладнення при проведенні анестезії в ЩЛД: етіологія, патогенез, клінічна картина, допомога, профілактика.
- 48) Особливості знечулення при видаленні зубів у хворих на інфаркт міокарда, цукровий діабет, серцево-судинні захворювання.
- 49) Знечулення при видаленні слинного каменя.
- 50) Знечулення при синуситі.
- 51) Вибір методу знечулення у хворих з алергічним статусом.
- 52) Особливості знечулення у осіб похилого віку.
- 53) Сучасні знеболювальні засоби (анестетики), обладнання: дія, недоліки та переваги.
- 54) Сучасні методи знечулення при стоматологічних операціях, принципи подальшого розвитку методів знечулення.

Змістовий модуль 2. Операція видалення зуба.

Тема №12. Інструментарій для видалення зубів. Показання та протипоказання до видалення зубів. Підготовка хворого до операції видалення зуба.

Перелік питань, які повинен засвоїти на занятті студент:

- 1) Основні показання до видалення зуба.
- 2) Основні невідкладні (абсолютні) показання до видалення зуба.
- 3) Відносні показання до видалення зуба.
- 4) Протетичні, естетичні, санаційні показання до видалення зуба.
- 5) Основні загальні і місцеві протипоказання до видалення зуба.
- 6) Класифікація інструментарію для видалення зубів на нижній щелепі, ознаки щипців і елеваторів.
- 7) Класифікація інструментарію для видалення зубів на верхній щелепі, ознаки щипців і елеваторів.

Тема №13. Методика видалення зубів. Відпрацювання практичних навичок на фантомах.

Перелік питань, які повинен засвоїти на занятті студент:

- 1) Положення пацієнта та лікаря при видаленні зубів на верхній щелепі.
- 2) Положення пацієнта та лікаря при видаленні зубів на нижній щелепі.
- 3) Етапи операції видалення зуба.
- 4) Особливості видалення однокоренових зубів на верхній та нижній щелепах.
- 5) Особливості видалення багатокоренових зубів на верхній та нижній щелепах.
- 6) Особливості видалення верхніх третіх молярів. Інструментарій.
- 7) Особливості видалення нижніх третіх молярів. Інструментарій.
- 8) Особливості видалення коренів зубів. Інструментарій.
- 9) Загоєння рани після видалення зуба.

Тема №14. Ускладнення під час видалення зубів: клініка, діагностика, лікування і профілактика. Ускладнення після видалення зуба (кровотеча, альвеолі, неврит, гострі краї лунки, тощо): клініка, діагностика, лікування і профілактика.

Перелік питань, які повинен засвоїти на занятті студент:

- 1) Ранні місцеві ускладнення, які виникають під час видалення зуба:
 - перелом зуба або його кореня;
 - перелом, вивих сусіднього зуба;
 - відлам частини альвеолярного відростка;
 - відлам горба верхньої щелепи;
 - пошкодження м'яких тканин;
 - проштовхування зуба або його кореня в м'які тканини;
 - перфорація дна верхньощелепної пазухи;
 - потрапляння зуба або його кореня в дихальні шляхи.
- 2) Пізні місцеві ускладнення, які виникають після видалення зуба:
 - кровотеча з лунки;
 - альвеоліт;
 - луночковий біль.

Тема №15. Контроль засвоєння змістового модуля 2.

Перелік питань, які повинен вивчити студент для засвоєння тем змістового модуля

- 1) Підготовка хворого та порожнини рота до операції видалення зуба.

- 2) Операція видалення зуба. Етапи. Особливості видалення окремих груп зубів та коренів на верхній та нижній щелепах.
- 3) Ускладнення при видаленні зубів на нижній та верхній щелепах. Діагностика, лікування.
- 4) Інструментарій для типового і атипового видалення зуба, його призначення, дія.
- 5) Інструментарій для видалення зубів та коренів на верхній щелепі. Будова та правила користування.
- 6) Інструментарій для видалення зубів та коренів на нижній щелепі. Будова та правила користування.
- 7) Атипове видалення зубів. Методика. Догляд за післяопераційною раною.
- 8) Види та термін загоєння післяекстракційної рани.
- 9) Атипове видалення ретендованих та дистопованих зубів. Показання. Методика виконання операції. Альвеолектомія. Ускладнення та їх лікування.
- 10) Кровотеча після видалення зуба: її причини, методи зупинки, профілактика.
- 11) Альвеоліт: етіологія, лікування. Догляд за раною в післяопераційному періоді.
- 12) Луночковий біль: етіологія, клініка, лікування.
- 13) Тактика лікаря при перфорації дна гайморової пазухи під час видалення зуба.
- 14) Тактика лікаря при проштовхуванні зуба у верхньощелепну пазуху.
- 15) Специфіка підготовки хворого із захворюванням крові до видалення зуба.
- 16) Тактика лікаря при проштовхуванні зуба в тканини дна порожнини рота.
- 17) Перелом зуба: методика видалення, необхідні інструменти.
- 18) Видалення зуба у хворого на гіпертонічну хворобу, інсульт, інфаркт міокарда.
- 19) Видалення зуба у хворого на лейкоз.
- 20) Причини перелому щелеп при видаленні зубів. Тактика лікаря.
- 21) Профілактика аспірації зубів, перелому та вивиху нижньої щелепи під час видалення зубів.

Змістовий модуль № 3. Періодонтити. Хвороби прорізування зубів. Однотогенні та неоднотогенні запальні процеси ЩЛД.

Тема №16. Періодонтити: класифікація, клініка, профілактика, хірургічні методи лікування. Однотогенна гранульома обличчя: клініка, лікування.

Перелік питань, які повинен засвоїти на занятті студент:

- 1) Мікрофлора, яка викликає гнійно-запальні процеси в щелепно-лицевій ділянці.
- 2) Шляхи поширення інфекції в періодонт.
- 3) Типи реакцій та особливості клінічного перебігу запальних захворювань щелепно-лицевої ділянки.
- 4) Вплив однотогенного джерела інфекції на загальний стан організму.
- 5) Етіологія та патогенез, класифікація періодонтитів.
- 6) Діагностика та диференційна діагностика періодонтитів.
- 7) Клініка гострих періодонтитів.
- 8) Клініко-рентгенологічна картина хронічних періодонтитів.
- 9) Особливості клінічного протікання загострення періодонтитів.
- 10) Принципи лікування гострих та хронічних періодонтитів, прогноз та ускладнення.
- 11) Хірургічне лікування хронічних періодонтитів: резекція верхівки кореня, коронаро- радикулярна сепарація, гемісекція та ампутація кореня, реплантація зуба. Покази та протипокази, методика проведення.

Тема №17. Хвороби прорізування зубів. Затримані та напівзатримані зуби. Перикороніт: клініка, діагностика, лікування, ускладнення.

Перелік питань, які повинен засвоїти на занятті студент:

- 1) Поняття «ретенція» та «дистопія» зуба, етіологія, патогенез, класифікація.
- 2) Особливості клінічного перебігу ретенції та дистопії зубів.
- 3) Лікувальна тактика при ретенції та дистопії зубів, покази до хірургічного лікування.
- 4) Планування операційних втручань при різних ступенях ретенції та дистопії зубів на верхній та нижній щелепах. Методика атипового видалення зуба.
- 5) Поняття «утруднене прорізування зуба» етіопатогенез, класифікація.
- 6) Перикороніт. Клінічна картина запальних ускладнень при утрудненому прорізуванні зуба.
- 7) Шляхи поширення інфекції при хворобах прорізування зубів мудрості.
- 8) Лікування запальних ускладнень, які виникають на фоні утрудненого прорізування зубів.

Тема №18. Гострий та хронічний однотогенний періостит щелеп: клініка, діагностика, лікування, ускладнення, фізіотерапія.

Перелік питань, які повинен засвоїти на занятті студент:

- 1) Етіологія та патогенез, класифікація періоститів щелеп.

- 2) Клініка гострих періоститів щелеп.
- 3) Діагностика та диференційна діагностика гострих періоститів щелеп.
- 4) Принципи лікування гострих періоститів щелеп, прогноз та ускладнення.
- 5) Операція періостотомії.
- 6) Хронічні періостити щелеп, класифікація, клініка, лікування.

Тема №19. Гострий одонтогенний остеомієліт щелеп: етіологія, патогенез, класифікація, клінічний перебіг, диференційна діагностика, профілактика. Лікування гострого одонтогенного остеомієліту щелеп: хірургічне, медикаментозне, фізіотерапевтичне, тощо), ускладнення.

Перелік питань, які повинен засвоїти на занятті студент:

- 1) Сучасні погляди на етіологію та патогенез одонтогенного остеомієліту.
- 2) Класифікація остеомієлітів щелеп.
- 3) Клініка гострих остеомієлітів щелеп.
- 4) Особливості протікання остеомієліту на верхній та нижній щелепі.
- 5) Діагностика та диференційна діагностика гострих остеомієлітів щелеп.
- 6) Принципи комплексного лікування гострих остеомієлітів щелеп, прогноз та ускладнення.
- 7) Фізіотерапевтичні методи лікування запальних процесів кісток щелеп.
- 8) Ускладнення одонтогенного остеомієліту, їх профілактика.

Тема №20. Хронічний одонтогенний остеомієліт щелеп: клініка, діагностика, лікування, ускладнення, їх профілактика.

Перелік питань, які повинен засвоїти на занятті студент:

- 1) Сучасні погляди на етіологію та патогенез одонтогенного остеомієліту.
- 2) Класифікація остеомієлітів щелеп.
- 3) Особливості протікання остеомієліту на верхній та нижній щелепі.
- 4) Хронічні остеомієліти щелеп, клініка.
- 5) Діагностика та диференційна діагностика хронічних остеомієлітів щелеп
- 6) Принципи комплексного лікування хронічних остеомієлітів щелеп, прогноз захворювання.
- 7) Операція секвестректомії.
- 8) Фізіотерапевтичні методи лікування запальних процесів кісток.
- 9) Особливості протікання остеомієліту в дітей та осіб похилого віку.
- 10) Ускладнення одонтогенного остеомієліту, їх профілактика.

Тема №21. Норми оформлення амбулаторної медичної картки пацієнт, хворого на періодонтит, періостит, перикороніт, остеомієліт. Заповнення амбулаторної медичної картки.

Перелік питань, які повинен засвоїти на занятті студент:

- 1) Правила заповнення амбулаторної медичної картки (форма 043/о) хворого на періодонтит, періостит, перикороніт, остеомієліт.

Тема №22. Актиномікоз та туберкульоз ЩЛД: класифікація, клінічний перебіг, діагностика, лікування. Сифіліс ЩЛД: класифікація, клінічний перебіг, діагностика, лікування. Прояви ВІЛ-інфекції в порожнині рота. прояви СНІДу в порожнині рота.

Перелік питань, які повинен засвоїти на занятті студент:

- 1) Етіопатогенез і класифікація актиномікоза ЩЛД.
- 2) Шляхи проникнення актиноміцет в ЩЛД.
- 3) Особливості клінічної картини при різних формах актиномікозу.
- 4) Хірургічне лікування актиномікозу.
- 5) Специфічна імунотерапія актиномікозу за Суттєвим Г.О. та Асніним В.І.
- 6) Антибіотикотерапія супутньої актиномікозу мікрофлори.
- 7) Рентгентерапія актиномікозу.
- 8) Наслідки та можливі ускладнення актиномікозу.
- 9) Етіопатогенез сифілісу.
- 10) Особливості клінічної картини при первинному, вторинному та третинному сифілісі.
- 11) Диференційна діагностика та принципи лікування сифілісу.
- 12) Етіопатогенез туберкульозу ЩЛД.
- 13) Клінічна картина при різних формах туберкульозу:
 - туберкульозний лімфаденіт;
 - первинний туберкульоз шкіри;
 - туберкульозний вовчак;

- міліарно-виразковий туберкульоз;
- десимінований міліарний туберкульоз обличчя;
- розацеподібний і папуло-некротичний туберкульоз;
- туберкульозодерма; слинних залоз;
- туберкульоз щелеп.

- 14) Диференційна діагностика та принципи лікування туберкульозу.
- 15) Ускладнення та наслідки захворювання.
- 16) Стадії перебігу ВІЛ-інфекції у людини.
- 17) Прояви СНІДу в щелепно-лицевій ділянці.
- 18) Сучасні методи лікування ВІЛ-інфекції.
- 19) Профілактика туберкульозу, актиномікозу, сифілісу та СНІДу в щелепно-лицевій ділянці.

Тема №23. Бешиха обличчя, нома, сибірка: етіологія, патогенез, клінічний перебіг, діагностика, лікування, профілактика. Фурункули та карбункули обличчя: етіологія, патогенез, класифікація, клінічний перебіг, лікування. Ускладнення фурункулів та карбункулів: клініка, діагностика, лікування, профілактика.

Перелік питань, які повинен засвоїти на занятті студент:

- 1) Шляхи проникнення інфекції в шкіру обличчя.
- 2) Механізм розвитку бешихи, роль сенсibiliзації організму в розвитку даної патології.
- 3) Класифікація бешихи за: вираженням клінічних проявів, важкістю протікання інфекційного процесу, характеру поширення місцевих проявів, кратністю захворювання.
- 4) Диференційна діагностика бешихи з поліморфною ексудативною еритемою, оперізуючим лишаям, червоним системним вовчаком, сибіркою, сифілісом, мікробною екземою, дерматитами.
- 5) Ускладнення, що можуть виникати при бешисі: лімфедема, сепсис, менінгіт - клінічні ознаки, принципи лікування.
- 6) Принципи лікування бешихи.
- 7) Можливі причини і роль супутніх факторів у виникненні номи обличчя.
- 8) Клінічні ознаки номи в ротовій порожнині (гінгівіт, виразково-некротичний стоматит, їх особливості).
- 9) Клінічні стадії протікання номи (за Т.А. Пулатовим). Ускладнення, що виникають під час та після перенесеної номи, їх профілактика та лікування.
- 10) Принципи комплексного лікування номи ЩЛД.
- 11) Визначення понять «фурункул» і «карбункул». Класифікація фурункулів і карбункулів.
- 12) Сприятливі чинники розвитку фурункулів і карбункулів. Роль патологічних збудників.
- 13) Особливості локалізації фурункулів та карбункулів у різних ділянках обличчя.
- 14) Клінічний перебіг захворювання. Особливості хірургічного втручання.
- 15) Медикаментозне лікування: антибактерійна, протизапальна, дезінтоксикаційна, загальнозміцнююча, імуностимулююча терапія.
- 16) Місцеві ускладнення, їх профілактика та лікування.
- 17) Загальні ускладнення, їх профілактика.

Тема №24. Лімфаденіти щелепно-лищевої ділянки (ЩЛД): етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування, профілактика. Аденофлегмони ЩЛД: етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування, профілактика.

Перелік питань, які повинен засвоїти на занятті студент:

- 1) Шляхи поширення інфекції в щелепно-лицевій ділянці.
- 2) Класифікація лімфаденітів та запальних інфільтратів ЩЛД.
- 3) Типи реакцій та особливості клінічного перебігу запальних захворювань щелепно-лицевій ділянки.
- 4) Етіологія та патогенез лімфаденітів ЩЛД.
- 5) Гострі лімфаденіти, клініка, діагностика, лікування.
- 6) Хронічні лімфаденіти, клініка, діагностика, лікування.
- 7) Аденофлегмона, клініка, діагностика, принципи хірургічного лікування.
- 8) Можливі ускладнення запалення лімфатичних вузлів, принципи їх попередження.
- 9) Запальний інфільтрат, принципи діагностики та лікування.

Модуль 2. Запальні процеси ЩЛД

Конретці цілі вивчення модуля..

- ✓ Пояснювати етіологію запальних процесів твердих тканин ЩЛД (періодонтити, періостити, остеомієліти), запальних процесів м'яких тканин ЩЛД (абсцеси, флегмони, лімфаденіти, фурункули,

карбункули, бешихове запалення), одонтогенного синуситу, специфічних запальних захворювань ЩЛД (актиномікоз, туберкульоз, сифіліс, дифтерія, ВІЛ), запальних та деструктивних процесів СНЩС запальних та реактивно-дистрофічних захворювань слинних залоз, слино-кам'яної хвороби, ускладнень запальних процесів ЩЛД (сепсис, медіастиніт, абсцес мозку, тромбоз печеристого синусу, тощо).

- ✓ Тракувати патогенез запальних процесів твердих тканин ЩЛД (періодонтити, періостити, остеомієліти), запальних процесів м'яких тканин ЩЛД (абсцеси, флегмони, лімфаденіти, фурункули, карбункули, бешихове запалення), одонтогенного синуситу, специфічних запальних захворювань ЩЛД (актиномікоз, туберкульоз, сифіліс, дифтерія, ВІЛ), запальних та деструктивних процесів СНЩС запальних та реактивно-дистрофічних захворювань слинних залоз, слино-кам'яної хвороби, ускладнень запальних процесів ЩЛД (сепсис, медіастиніт, абсцес мозку, тромбоз печеристого синусу, тощо).
- ✓ Аналізувати покази та протипокази до застосування сучасних методик діагностики та лікування запальних процесів твердих та м'яких тканин ЩЛД, специфічних запальних захворювань ЩЛД, запальних та деструктивних процесів СНЩС запальних та реактивно-дистрофічних захворювань слинних залоз, слино-кам'яної хвороби, ускладнень запальних процесів ЩЛД.
- ✓ Розробити комплексний план обстеження та лікування пацієнтів із запальними захворюваннями ЩЛД, вміння інтерпретувати їх результати.
- ✓ Виконувати на фантомі діагностичну пункцію запального вогнища ЩЛД, операцію розкриття субперіостального абсцесу, операцію закриття ороантрального сполучення, операцію радикальної синусотомії, операцію секвестректомії, етапи операції - розкриття абсцесів і флегмон різних анатомо-топографічних ділянок ЩЛД.
- ✓ Проводити діагностику ускладнень запальних процесів ЩЛД; оформлення відповідної медичної документації.
- ✓ Призначати індивідуальну схему медикаментозного лікування в залежності від психосоматичного стану хворого, характеру та об'єму хірургічного втручання, медикаментозну терапію у післяопераційний період, надавати відповідні рекомендації.
- ✓ Демонструвати вміння проводити діагностичну пункцію запального вогнища ЩЛД, операцію розкриття субперіостального абсцесу, операцію закриття ороантрального сполучення, операцію радикальної синусотомії, операцію секвестректомії, етапи операції - розкриття абсцесів і флегмон різних анатомо-топографічних ділянок ЩЛД.

Змістовий модуль 1. Поверхневі абсцеси і флегмони ЩЛД

Тема №1. Запальний процес: етіологія, патогенез, типи клінічних реакцій та особливості перебігу одонтогенних запальних захворювань. Роль імунної, гормональної, судинної, кровозгортаючої системи, тощо. Флегмони та абсцеси щелепно-лицевої ділянки (ЩЛД): класифікація, етіологія, патогенез, основні клінічні симптоми.

Перелік питань, які повинен засвоїти на занятті студент:

- 1) Мікрофлора, яка викликає гнійно-запальні процеси в щелепно-лицевій ділянці.
- 2) Шляхи поширення інфекції в щелепно-лицевій ділянці.
- 3) Сучасні класифікації запальних захворювань щелепно-лицевої ділянки:
 - за локалізацією первинного джерела інфекції;
 - за наявністю інфекції;
 - за видом ураження запальним процесом тканин;
 - за ознакою органа або анатомічної структури щелепно-лицевої ділянки;
 - за топографо-анатомічною ознакою;
 - за типом запальної реакції (гостротою клінічного перебігу);
 - за фазами перебігу захворювання;
 - за видом запального ексудату.
- 4) Типи реакцій та особливості клінічного перебігу запальних захворювань щелепно-лицевої ділянки.
- 5) Вплив місцевого джерела інфекції на загальний стан організму через кровоносні, лімфатичні судини, а також імунну, ендокринну, кровозгортувальну системи.
- 6) Зворотній вплив організму на вогнище запального процесу в щелепно-лицевій ділянці (синдром взаємного обтяження).
- 7) Етіологія, патогенез абсцесів і флегмон щелепно-лицевої ділянки.
- 8) Класифікація абсцесів та флегмон.
- 9) Варіанти клінічного перебігу флегмон.
- 10) Шляхи поширення інфекції.
- 11) Класифікації абсцесів і флегмон щелепно-лицевої ділянки.
- 12) Клінічна картина абсцесів і флегмон (загальні прояви, місцеві ознаки).
- 13) Відмінності клінічного перебігу поверхневих і глибоких флегмон.

Тема №2. Поверхневі флегмони та абсцеси ЩЛД: визначення, класифікація, клініка, принципи лікування, ускладнення, профілактика.

Перелік питань, які повинен засвоїти на занятті студент:

- 1) Етіологія та патогенез поверхневих абсцесів та флегмон ЩЛД
- 2) Класифікація поверхневих абсцесів та флегмон ЩЛД.
- 3) Клінічні прояви, основні патогномонічні ознаки розвитку при поверхневих абсцесах та флегмонах ЩЛД
- 4) Основні принципи діагностики, диференційної діагностики
- 5) Хірургічне лікування поверхневих абсцесів та флегмон ЩЛД
- 6) Способи проведення діалізу вогнища запалення. Особливості догляду за післяопераційною ранною
- 7) Ускладнення, що можуть виникнути при поверхневих абсцесах та флегмонах ЩЛД.
- 8) Терміни госпіталізації та тимчасової непрацездатності в залежності від важкості захворювання.

Тема №3. Абсцеси піднебіння та підчонаймкової ділянки: етіологія, особливості лікування, профілактика. Флегмона орбіти: особливості виникнення, локалізація, клінічний перебіг; диференційна діагностика, хірургічні методи лікування.

Перелік питань, які повинен засвоїти на занятті студент:

- 1) Причини виникнення абсцесів піднебіння та підчонаймкової ділянки.
- 2) Основні клінічні симптоми, результати додаткових методів обстеження хворих на абсцеси м'якого та твердого піднебіння.
- 3) Шляхи поширення інфекції при абсцесах піднебіння.
- 4) Сучасні хірургічні та консервативні методи лікування абсцесів м'якого та твердого піднебіння.
- 5) Операційний доступ та етапи операції розкриття абсцесу твердого піднебіння.
- 6) Операційний доступ та етапи операції розкриття абсцесу м'якого піднебіння.
- 7) Медикаментозне лікування хворих з абсцесами м'якого та твердого піднебіння.
- 8) Можливі ускладнення при абсцесах м'якого та твердого піднебіння.
- 9) Причини виникнення абсцесів та флегмон підочної ділянки.
- 10) Шляхи поширення інфекції з підочної ділянки.
- 11) Основні клінічні симптоми, результати додаткових методів обстеження хворих на абсцеси та флегмони підочної ділянки.
- 12) Сучасні хірургічні та консервативні методи лікування абсцесів та флегмон підочної ділянки.
- 13) Операційні доступи та етапи розкриття абсцесів та флегмон підочної ділянки.
- 14) Ускладнення, що можуть виникнути при абсцесах та флегмонах підочної ділянки.
- 15) Етіологія та патогенез флегмон орбіти та ретробульбарного простору.
- 16) Шляхи поширення інфекції в очницю та ретробульбарний простір.
- 17) Клінічні прояви, основні патогномонічні ознаки розвитку флегмон орбіти та ретробульбарного простору.
- 18) Основні принципи діагностики, диференційна діагностика флегмон орбіти та ретробульбарного простору.
- 19) Лікування флегмон орбіти та ретробульбарного простору.
- 20) Способи проведення діалізу вогнища запалення. Особливості догляду за післяопераційною ранною.
- 21) Ускладнення, причини виникнення, основні клінічні прояви, діагностика та лікування.
- 22) Терміни госпіталізації та тимчасової непрацездатності в залежності від важкості захворювання.
- 23) Принципи профілактики розвитку абсцесів та флегмон орбіти та ретробульбарного простору.

Тема №4. Абсцес крилопіднебінної ямки: особливості виникнення, локалізація, клінічний перебіг, диференційна діагностика, хірургічні методи лікування.

Перелік питань, які повинен засвоїти на занятті студент:

- 1) Причини виникнення абсцесів та флегмон крилопіднебінної ямки.
- 2) Шляхи поширення інфекції в крилопіднебінну ямку.
- 3) Скарги хворого, характерні внутрішньо-та позаротові прояви абсцесів та флегмон вказаної локалізації.
- 4) Додаткові методи дослідження. Диференційна діагностика.
- 5) Види операційних доступів при лікуванні абсцесів та флегмон крилопіднебінної ямки.
- 6) Способи проведення діалізу вогнища запалення. Особливості догляду за післяопераційною ранною.
- 7) Терміни госпіталізації та тимчасової непрацездатності в залежності від важкості захворювання.
- 8) Можливі ускладнення гнійних процесів крилопіднебінної ямки, їх профілактика.

Тема №5. Абсцес підскроневої ямки: особливості виникнення, локалізація, клінічний перебіг, диференційна діагностика, хірургічні методи лікування.

Перелік питань, які повинен засвоїти на занятті студент:

- 1) Причини виникнення абсцесів та флегмон підскроневої ямки.
- 2) Шляхи поширення інфекції в підскроневу ямку.
- 3) Скарги хворого, характерні внутрішньо-та позаротові прояви абсцесів та флегмон вказаної локалізації.
- 4) Додаткові методи дослідження. Диференційна діагностика.
- 5) Види операційних доступів при лікуванні абсцесів та флегмон підскроневої ямки.
- 6) Способи проведення діалізу вогнища запалення. Особливості догляду за післяопераційною ранною.
- 7) Терміни госпіталізації та тимчасової непрацездатності в залежності від важкості захворювання. Можливі ускладнення гнійних процесів підскроневої ямки, їх профілактика.

Тема №6. Флегмони виличної ділянки: особливості виникнення, локалізації, клінічного перебігу, диференційна діагностика, хірургічні методи лікування.

Перелік питань, які повинен засвоїти на занятті студент:

- 1) Причини виникнення абсцесів та флегмон виличної ділянки.
- 2) Основні клінічні симптоми, результати додаткових методів обстеження хворих на абсцеси та флегмони виличної ділянки.
- 3) Шляхи поширення інфекції із виличної ділянки.
- 4) Сучасні хірургічні та консервативні методи лікування абсцесів та флегмон виличної ділянки.
- 5) Операційні доступи та етапи розкриття абсцесів та флегмон виличної ділянки.
- 6) Способи проведення діалізу вогнища запалення. Особливості догляду за післяопераційною ранною.
- 7) Суть медикаментозного та фізіотерапевтичного лікування хворих з гнійно-запальними захворюваннями виличної ділянок.
- 8) Ускладнення, що можуть виникнути при абсцесах та флегмонах виличної ділянки.
- 9) Терміни госпіталізації та тимчасової непрацездатності в залежності від важкості захворювання.

Тема №7. Скронева флегмона: особливості виникнення, локалізації, клінічного перебігу, диференційна діагностика, хірургічні методи лікування.

Перелік питань, які повинен засвоїти на занятті студент:

- 1) Етіологія та патогенез абсцесів та флегмон скроневої ділянки.
- 2) Шляхи поширення інфекції у скроневу ділянку.
- 3) Клінічні прояви, основні патогномонічні ознаки розвитку абсцесів і флегмон скроневої ділянки.
- 4) Основні принципи діагностики, диференційна діагностика абсцесів і флегмон скроневої ділянки.
- 5) Лікування абсцесів і флегмон скроневої ділянки.
- 6) Принципи профілактики розвитку абсцесів та флегмон скроневої ділянки.

Тема №8. Флегмона білявушно-жувальної ділянки: класифікація, особливості виникнення, локалізації, клінічного перебігу; диференційна діагностика, хірургічні методи лікування.

Перелік питань, які повинен засвоїти на занятті студент:

- 1) Етіологія і патогенез флегмон білявушно-жувальної ділянки.
- 2) Особливості клінічного перебігу флегмон білявушно-жувальної ділянки.
- 3) Методи клінічної та лабораторної діагностики білявушно-жувальної ділянки.
- 4) Консервативні та хірургічні методи лікування флегмон білявушно-жувальної ділянки.
- 5) Диференційна діагностика флегмон білявушно-жувальної ділянки з періоститом, фурункулom, карбункулom, абсцесом, бешихою, сіалоаденітом та іншими запальними процесами м'яких тканин щелепно-лицевої ділянки.
- 6) Ускладнення флегмон білявушно-жувальної ділянки та надання допомоги при них.

Тема №9. Флегмона щічної та позадущелепної ділянок: особливості виникнення, локалізації, клінічного перебігу, диференційна діагностика, хірургічні методи лікування.

Перелік питань, які повинен засвоїти на занятті студент:

- 1) Етіологія і патогенез флегмон щічної та позадущелепної ділянок.
- 2) Особливості клінічного перебігу флегмон щічної та позадущелепної ділянок.
- 3) Методи клінічної та лабораторної діагностики флегмон вказаної локалізації.
- 4) Консервативні та хірургічні методи лікування флегмон щічної, позадущелепної ділянок.

- 5) Диференційна діагностика флегмон щічної та позадушелепної ділянок з періоститом, фурункул, карбункул, абсцесом, бешихою, сіалоаденітом та іншими запальними процесами м'яких тканин щелепно-лицевої ділянки.
- 6) Ускладнення флегмон щічної та позадушелепної ділянок та надання допомоги при них.

Тема №10. Флегмона підщелепної ділянки, підборіддя: особливості клінічного перебігу, диференційна діагностика, лікування.

Перелік питань, які повинен засвоїти на занятті студент:

- 1) Етіологія і патогенез флегмон підщелепної ділянки.
- 2) Етіологія і патогенез флегмон підборіддя.
- 3) Особливості клінічного перебігу флегмон підщелепної ділянки.
- 4) Особливості клінічного перебігу флегмон підборіддя.
- 5) Консервативне та хірургічне лікування флегмон підщелепної ділянки.
- 6) Консервативне та хірургічне лікування флегмон підборіддя.
- 7) Диференційна діагностика флегмон підщелепної ділянки та підборіддя.
- 8) Ускладнення флегмон підщелепної та підборідної ділянок та надання допомоги при них.

Тема №11. Абсцес під'язикового валика та щелепно-язикового жолобка: особливості клінічного перебігу, диференційна діагностика, лікування.

Перелік питань, які повинен засвоїти на занятті студент:

- 1) Етіологія та патогенез абсцесів під'язикового валика та щелепно-язикового жолобка.
- 2) Шляхи поширення інфекції в ділянку під'язикового валика, щелепно-язикового жолобка.
- 3) Клінічні прояви, основні патогномонічні ознаки розвитку абсцесів під'язикового валика та щелепно-язикового жолобка.
- 4) Основні принципи діагностики, диференційна діагностика абсцесів під'язикового валика та щелепно-язикового жолобка.
- 5) Лікування абсцесів під'язикового валика та щелепно-язикового жолобка.
- 6) Ускладнення, причини виникнення, основні клінічні прояви, діагностика та лікування.

Тема №12. Контроль змістового модуля «Поверхневі абсцеси і флегмони ЩЛД»

Перелік питань, які виносяться на контроль засвоєння змістового модуля

- 1) Хірургічна анатомія клітковинних просторів щелепно-лицевої ділянки. Шляхи поширення одонтогенної інфекції.
- 2) Абсцес та флегмона щелепно-лицевої ділянки. Запальні клінічні ознаки, прийоми діагностики.
- 3) Абсцес та флегмона щелепно-лицевої ділянки. Принципи комплексного лікування.
- 4) Флегмона підскроневої та крилопіднебінної ямок. Етіологія, патогенез, клініка; діагностика, лікування.
- 5) Флегмона скроневої ділянки. Причини виникнення, клініка, діагностика, лікування.
- 6) Абсцеси та флегмони підочної та вилицевої ділянок. Причини, клініка, діагностика, лікування.
- 7) Абсцес та флегмона піднижньощелепного клітковинного простору. Його хірургічна анатомія. Причини, клініка, діагностика, лікування.
- 8) Абсцес і флегмона крилоподібного щелепного клітковинного простору. Хірургічна анатомія, причини, клініка, діагностика, лікування.
- 9) Абсцес і флегмона підмасетеріального клітковинного простору. Хірургічна анатомія. Причини, клініка, діагностика, лікування.
- 10) Абсцес і флегмона привушно-жувальної ділянки. Причини, хірургічна анатомія, клініка, діагностика, лікування.
- 11) Абсцес і флегмона щічної ділянки. Хірургічна анатомія, причини. Клініка, діагностика, лікування.
- 12) Абсцес і флегмона позадушелепної ділянки. Хірургічна анатомія, причини, клініка, діагностика, лікування.

Змістовий модуль 2. Глибокі абсцеси і флегмони ЩЛД

Тема №13. Глибокі флегмони ЩЛД: визначення, класифікація, клініка, принципи лікування, ускладнення, профілактика. Відмінності від поверхневих.

Перелік питань, які повинен засвоїти на занятті студент:

- 1) Етіологія та патогенез глибокий флегмон ЩЛД
- 2) Класифікація глибокий флегмон ЩЛД.
- 3) Клінічні прояви, основні патогномонічні ознаки розвитку глибоких флегмон

- 4) Основні принципи діагностики, диференційної діагностики
- 5) Хірургічне лікування глибоких флегмон ЩЛД
- 6) Способи проведення діалізу вогнища запалення. Особливості догляду за післяопераційною раною
- 7) Ускладнення, що можуть виникнути при глибоких флегмонах ЩЛД.
- 8) Терміни госпіталізації та тимчасової непрацездатності в залежності від важкості захворювання.

Тема №14. Флегмони навкологлоткового та крилопіднебінно-щелепного просторів: етіологія, патогенез, клініка, диференційна діагностика, лікування, ускладнення, профілактика.

Перелік питань, які повинен засвоїти на занятті студент:

- 1) Етіологія та патогенез флегмон біляглоткового та крилопіднебінно-щелепного просторів.
- 2) Шляхи поширення інфекції в біляглотковий та крилопіднебінно-щелепний простори.
- 3) Клінічні прояви, основні патогномонічні ознаки розвитку флегмон біляглоткового та крилопіднебінно-щелепного просторів.
- 4) Основні принципи діагностики, диференційна діагностика флегмон біляглоткового та крилопіднебінно-щелепного просторів.
- 5) Лікування флегмон біляглоткового та крилопіднебінно-щелепного просторів.
- 6) Ускладнення, причини виникнення, основні клінічні прояви, діагностика та лікування.
- 7) Принципи профілактики розвитку флегмон біляглоткового крилопіднебінно-щелепного просторів.

Тема №15. Абсцеси та флегмони язика: етіологія, патогенез, клініка, диференційна діагностика, лікування, ускладнення, профілактика.

Перелік питань, які повинен засвоїти на занятті студент:

- 1) Етіологія та патогенез абсцесів флегмон язика.
- 2) Шляхи поширення інфекції в ділянку язика, його кореня.
- 3) Клінічні прояви, основні патогномонічні ознаки розвитку абсцесів та флегмон язика, кореня язика.
- 4) Основні принципи діагностики, диференційна діагностика абсцесів та флегмон язика, кореня язика.
- 5) Лікування абсцесів та флегмон язика, кореня язика.
- 6) Ускладнення, причини виникнення, основні клінічні прояви, діагностика та лікування.

Тема №16. Флегмони дна порожнини рота: етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування, ускладнення, профілактика.

Перелік питань, які повинен засвоїти на занятті студент:

- 1) Етіологія та патогенез флегмони дна порожнини рота
- 2) Шляхи поширення інфекції на дно порожнини рота.
- 3) Клінічні прояви, основні патогномонічні ознаки розвитку флегмони дна порожнини рота.
- 4) Основні принципи діагностики, диференційна діагностика флегмони дна порожнини рота.
- 5) Лікування флегмони дна порожнини рота.
- 6) Ускладнення, причини виникнення, основні клінічні прояви, діагностика та лікування.
- 7) Принципи профілактики розвитку флегмони дна порожнини рота

Тема №17. Флегмони шиї: етіологія, патогенез, топографічна анатомія, клініка, діагностика, лікування, ускладнення, профілактика.

Перелік питань, які повинен засвоїти на занятті студент:

- 1) Етіологія, патогенез, шляхи поширення інфекції, клініка, діагностика, диференційна діагностика та лікування флегмон:
 - а) переднього відділу підпід'язикової частини шиї;
 - б) бічного відділу шиї;
 - в) заднього відділу шиї;

Тема №18. Гнилісно - некротична ангіна Жансуля-Людвіга: етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування, ускладнення, профілактика.

Перелік питань, які повинен засвоїти на занятті студент:

- 1) Етіологія та патогенез гнилісно-некротичної ангіни Жансуля-Людвіга.
- 2) Клінічні прояви, основні патогномонічні ознаки розвитку гнилісно-некротичної ангіни Жансуля-Людвіга.
- 3) Основні принципи діагностики, диференційна діагностика гнилісно-некротичної ангіни Жансуля-Людвіга.
- 4) Лікування гнилісно-некротичної ангіни Жансуля-Людвіга.

- 5) Ускладнення, причини виникнення, основні клінічні прояви, діагностика та лікування.
- 6) Принципи профілактики розвитку гнілісно-некротичної ангіни Жансуля-Людвіга.

Тема №19. Ускладнення запальних процесів: сепсис, абсцес мозку, тромбоз печеристого синуса
Медіастеніт: класифікація, патогенез, особливості клінічного перебігу, клініка, діагностика, лікування, прогноз

Перелік питань, які повинен засвоїти на занятті студент:

- 1) Класифікації форм гострої гнійної інфекції.
- 2) Критерії генералізації патогенної інфекції.
- 3) Етіологія, патогенез одонтогенного сепсису.
- 4) Фази сепсису. Клініка, діагностика.
- 5) Диференційна діагностика сепсису.
- 6) Лікування одонтогенного сепсису.
- 7) Клініка, діагностика, диференційна діагностика та лікування: а) гнійно-резорбтивної гарячки; б) початкової форми сепсису; в) септицемії; г) септикопії; д) септичного шоку.
- 8) Клініка та діагностика абсцесу мозку.
- 9) Лікування та профілактика абсцесу мозку.
- 10) Етіологія та патогенез тромбозу печеристого синуса.
- 11) Клінічна картина при тромбозі печеристого синуса.
- 12) Лікування та прогноз при тромбозі печеристого синуса.
- 13) Етіологія, патогенез одонтогенного медіастеніту.
- 14) Шляхи проникнення одонтогенної інфекції в середостіння.
- 15) Класифікація медіастеніту: а) за походженням; б) за типом запалення; в) за локалізацією; г) за клінічним перебігом.
- 16) Клініка, діагностика, диференційна діагностика та лікування медіастеніту.

Тема №20. Етіологічні та патогенетичні принципи загального і місцевого лікування одонтогенних запальних процесів обличчя та шиї. Флегмони та абсцеси щелепно-лицевої ділянки (ЩЛД): принципи лікування, профілактика ускладнень

Перелік питань, які повинен засвоїти на занятті студент:

- 1) Загальні принципи профілактики та лікування запальних захворювань щелепно-лицевої ділянки.
- 2) Місцеве лікування запальних захворювань щелепно-лицевої ділянки.
- 3) Мета і засоби антибактеріальної та протизапальної терапії при лікуванні запальних захворювань щелепно-лицевої ділянки.
- 4) Мета і засоби дезінтоксикаційної терапії при лікуванні запальних захворювань щелепно-лицевої ділянки.
- 5) Мета і засоби гіпосенсибілізуючої терапії при лікуванні запальних захворювань щелепно-лицевої ділянки.
- 6) Мета і засоби загальнозміцнюючої терапії при лікуванні запальних захворювань щелепно-лицевої ділянки.
- 7) Мета і засоби імунорегуючої терапії при лікуванні запальних захворювань щелепно-лицевої ділянки.
- 8) Мета і засоби фізіотерапії при лікуванні запальних захворювань щелепнолицевої ділянки.
- 9) Профілактичні заходи щодо виникнення запальних захворювань щелепно-лицевої ділянки. Консервативне лікування при гнійно-запальних захворюваннях ЩЛД їх ускладненнях.
- 10) Етапи хірургічного лікування запальних захворювань щелепно-лицевої ділянки гнійно-запальних захворюваннях ЩЛД

Тема №21. Контроль змістового модуля «Глибокі абсцеси і флегмони ЩЛД»

Перелік питань, які виносяться на контроль засвоєння змістового модуля

- 1) Абсцес та флегмона язика. Причини, клініка, діагностика, лікування.
- 2) Флегмона дна порожнини рота. Хірургічна анатомія, причини, клініка, діагностика, лікування.
- 3) Абсцес щелепно-язикового жолобка. Хірургічна анатомія, причини, клініка, діагностика, лікування.
- 4) Гнілісно-некротична флегмона Жансуля-Людвіга. Хірургічна анатомія, причини, клініка, діагностика, лікування.
- 5) Абсцес і флегмона навкологлоткового клітковинного простору. Хірургічна анатомія, причини, клініка, діагностика, лікування.
- 6) Одонтогенна та неодонтогенна флегмона ЩЛД: диференційна діагностика, особливості клінічного перебігу, лікування ускладнення

- 7) Клініка, топографічна анатомія та лікування флегмони шиї.
- 8) Загальне лікування флегмон ЩЛД. Виписати необхідні рецепти.
- 9) Одонтогенний медіастеніт: етіологія, патогенез, клінічна картина, діагностика.
- 10) Диференційна діагностика одонтогенного медіастениту, хірургічне та медикаментозне лікування.
- 11) Сепсис, інфекційно-токсичний шок. Етіологія, клініка, диференційна діагностика, лікування.
- 12) Тромбофлебіт вен обличчя, тромбоз печеристого синусу. Етіологія, клініка, диференційна діагностика, лікування.
- 13) Одонтогенний абсцес мозку, менінгіт. Етіологія, клінічна картина, лікування.

Змістовий модуль 3. Одонтогенний гайморит. Захворювання СНЩС та слинних залоз

Тема №22. Гострий і хронічний одонтогенний гайморит: етіологія, патогенез, класифікація, клініка, диференційна діагностика, профілактика, лікування, ускладнення. Пластичне усунення оро-антрального сполучення.

Перелік питань, які повинен засвоїти на занятті студент:

- 1) Верхньощелеповий синус, особливості будови, типи.
- 2) Обстеження хворих з гайморитом.
- 3) Особливості рентгенологічного обстеження.
- 4) Етіологія та патогенез, класифікація одонтогенних гайморитів.
- 5) Клінічна картина гострих та хронічних гайморитів.
- 6) Діагностика та диференційна діагностика гайморитів.
- 7) Покази та протипокази до хірургічного лікування гайморитів.
- 8) Пластичне закриття ороантрального сполучення.
- 9) Хірургічні методи лікування хронічних гайморитів.
- 10) Ускладнення одонтогенних гайморитів.

Тема №23. Артрит скронево-нижньощелепного суглоба (СНЩС): класифікація, клінічний перебіг, діагностика, лікування, ускладнення і профілактика. Артроз скронево-нижньощелепного суглоба (СНЩС): класифікація, клінічний перебіг, діагностика, лікування, ускладнення і профілактика. Синдром больової дисфункції СНЩС. Хірургічна артроскопія СНЩС.

Перелік питань, які повинен засвоїти на занятті студент:

- 1) Етіологія артриту.
- 2) Шляхи поширення інфекції у СНЩС.
- 3) Класифікація артриту.
- 4) Види артрозів СНЩС.
- 5) Особливості клінічної симптоматики артрозів, їх діагностика.
- 6) Рентгенологічні особливості артрозу і диференційна діагностика.
- 7) Характеристика больової дисфункції СНЩС.
- 8) Лікування артритів.
- 9) Лікування артрозів.
- 10) Лікування больової дисфункції СНЩС.
- 11) Ускладнення і профілактика даних захворювань.

Тема №24. Гострий некалькульозний сіалоаденіт: етіологія, класифікація, клініка, діагностика, профілактика, лікування, попередження ускладнень. Епідемічний паротит. Хронічні сіалоаденіти: класифікація, клініка, діагностика, профілактика, лікування. Сіалози: класифікація, клініка, діагностика, профілактика, лікування. Слинно-кам'яна хвороба (сіалолітіаз): етіологія, патогенез, клініка, диференційна діагностика, лікування, ускладнення та їх попередження.

Перелік питань, які повинен засвоїти на занятті студент:

- 1) Класифікація гострих, хронічних сіалоаденітів.
- 2) Епідемічний паротит: етіологія та патогенез захворювання.
- 3) Епідемічний паротит: клінічна картина, діагностика, диференційна діагностика, лікування та профілактика.
- 4) Гострий вірусний сіалоаденіт (викликаний вірусом епідемічного паротиту, грипу, цитомегалії, герпесу та ін.). Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування та профілактика.
- 5) Гострий бактерійний сіалоаденіт. Етіологія та патогенез захворювання, фактори, що сприяють виникненню.
- 6) Гнійно-некротичний паротит. Причини, клінічний перебіг, діагностика, диференційна діагностика та лікування.

- 7) Лімфогенний паротит (несправжній паротит Герценберга). Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування.
- 8) Гострий контактний сіалоаденіт. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференційна діагностика та лікування.
- 9) Сіалоаденіт, викликаний потраплянням стороннього тіла у вивідну протоку залози. Клінічна картина, діагностика та лікування.
- 10) Паренхіматозний паротит: етіологія та патогенез захворювання, фактори, що сприяють виникненню.
- 11) Паренхіматозний паротит: клінічна картина в залежності від стадії захворювання.
- 12) Сіалографія: характерні зміни при паренхіматозному паротиті.
- 13) Лікування хронічного паренхіматозного паротиту.
- 14) Склерозуючий субмаксиліт: етіологія та патогенез захворювання.
- 15) Клініка склерозуючого субмаксиліту.
- 16) Диференційна діагностика склерозуючого субмаксиліту.
- 17) Лікування склерозуючого субмаксиліту.
- 18) Визначення поняття «сіалоз».
- 19) Класифікація сіалозів.
- 20) Причини виникнення сіалозів.
- 21) Стадії протікання сіалозів.
- 22) Синдром Шегрена: основні клінічні симптоми.
- 23) Лікування синдрому Шегрена.
- 24) Хвороба Мікуліча: ймовірна етіологія та патогенез захворювання.
- 25) Основні клінічні симптоми при хворобі Мікуліча.
- 26) Лікування Хвороби Мікуліча.
- 27) Синдром Хеєрфорда: клінічні симптоми, що відрізняють його від інших сіалозів.
- 28) Лікування синдрому Хеєрфорда.
- 29) Етіологія та патогенез калькульозних сіалоаденітів.
- 30) Вплив ендокринної патології, порушень мінерального обміну, гіповітамінозу ретинолу, спадковості на причини утворення слинного каменя.
- 31) Основні методи діагностики при салолітіазах, диференційна діагностика.
- 32) Клінічні прояви перебігу калькульозних сіалоаденітів.
- 33) Методи хірургічного лікування калькульозних сіалоаденітів.
- 34) Ускладнення, причини виникнення, основні клінічні прояви слинно-кам'яної хвороби.

10. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	усього	у тому числі		СР	ІР
		аудиторні			
		Л	П		
Модуль 1. Пропедевтика хірургічної стоматології					
Змістовий модуль 1. Знеболення тканин ЩЛД. Операція видалення зуба					
Тема 1. Історія створення і організація хірургічної стоматологічної допомоги. Забезпечення і документація амбулаторного стоматологічного кабінету і відділення, знайомство зі структурою відділення щелепно-лицевої хірургії у клінічній лікарні.	2		2	3	
Тема 2. Методика обстеження пацієнта, дослідження порожнини рота, щелеп, обличчя та шиї.			2		
Тема 3. Біль, його компоненти, провідні шляхи. Будова нервової системи обличчя та її роль.			2		
Тема 4. Місцеве потенційоване знечулення в щелепно-лицевій хірургії. Премедикація. Загальне знечулення, стадії. Фази наркозу, інтубація трахеї.			2		
Тема 5. Місцеві анестетики, їх властивості та дія, побічні ефекти, обладнання для місцевого знеболення. Вазоконстриктори			2	4	
Тема 6. Показання і методика аплікаційної, інфільтраційної анестезії м'яких тканин обличчя та порожнини рота. Ускладнення, їх профілактика, лікування. Видалення зубів під аплікаційним і інфільтраційним знечуленням			2		
Тема 7. Методика позаротового, внутрішньоротового знечулення нижньої щелепи: покази, ускладнення і їх лікування. Видалення зубів нижньої щелепи.			2		

Тема 8. Методика внутрішньоротової та позаротової підочноямкової і різцевої, піднебінної та туберальної анестезії: покази, можливі ускладнення, їх профілактика. Видалення зубів верхньої щелепи.			2		
Тема 9. Центральні провідникові методи знечулення щелеп та прилеглих тканин			2		
Тема 10. Серцево-легенева реанімація. Невідкладні стани			2	3	
Тема 11. Контроль змістового модуля 1 «Знеболення тканин ЩЛД»			2		
Разом за змістовим модулем 1	34	2	22	10	-
<i>Змістовий модуль 2. Операція видалення зуба</i>					
Тема 12. Інструментарій для видалення зубів. Показання та протипоказання до видалення зубів. Підготовка хворого до операції видалення зуба			2		
Тема 13. Методика видалення зубів. Відпрацювання практичних навичків на фантомах		2	2	2	
Тема 14. Ускладнення під час видалення зубів: клініка, діагностика, лікування і профілактика. Ускладнення після видалення зуба (кровотеча, альвеоліт, неврит, гострі краї лунки, тощо): клініка, діагностика, лікування і профілактика			2		
Тема 15. Контроль змістового модуля 2 «Операція видалення зуба»			2		
Разом за змістовим модулем 2	12	2	8	2	-
<i>Змістовий модуль 3 Хвороби прорізування зубів. Періодонтити. Однотогенні та неоднотогенні запальні процеси ЩЛД</i>					
Тема 16. Періодонтити: класифікація, клініка, профілактика, хірургічні методи лікування (видалення зубів, реплантація, гемісекція, резекція верхівки кореня зуба тощо). Одонтогенна гранульома обличчя: клініка, лікування.		2	2		
Тема 17. Хвороби прорізування зубів. Затримані та напівзатримані зуби. Перикороніт: клініка, діагностика, лікування, ускладнення.			2	2	
Тема 18. Гострий та хронічний одонтогенний періостит щелеп: клініка, діагностика, лікування, ускладнення, фізіотерапія.			2		
Тема 19. Гострий одонтогенний остеомієліт щелеп: етіологія, патогенез, класифікація, клінічний перебіг, диференціальна діагностика, профілактика. Лікування гострого одонтогенного остеомієліту щелеп (хірургічне, медикаментозне, фізіотерапевтичне тощо), ускладнення.			2		
Тема 20. Хронічний одонтогенний остеомієліт щелеп: клініка, діагностика, лікування, ускладнення та їх профілактика.		2	2		
Тема 21. Норми оформлення амбулаторної медичної картки пацієнта, хворого на періодонтит, періостит, перикороніт, остеомієліт. Заповнення амбулаторної медичної картки			2		
Тема 22. Актиномікоз та туберкульоз ЩЛД: класифікація, клінічний перебіг, діагностика, лікування. Сифіліс ЩЛД: класифікація, клінічний перебіг, діагностика, лікування. Прояви ВІЛ-інфекції в порожнині рота. Прояви СНІДу в порожнині рота			2		
Тема 23. Бешиха обличчя, нома, сибірка: етіологія, патогенез, клінічний перебіг, діагностика, лікування, профілактика. Фурункули та карбункули обличчя: етіологія, патогенез, класифікація, клінічний перебіг, лікування. Ускладнення фурункулів та карбункулів: клініка, діагностика, лікування, профілактика		2	2	2	
Тема 24. Лімфаденіти щелепно-лицевої ділянки (ЩЛД): етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування, профілактика. Аденофлегмони ЩЛД: етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування, профілактика.			2	2	
Разом за змістовим модулем 3	30	6	18	6	-
Підсумковий модульний контроль	4		2	2	-
Усього годин за ПМК № 1	80	10	50	20	-
Модуль 2. Запальні процеси ЩЛД					
<i>Змістовий модуль 1. Поверхневі абсцеси і флегмони ЩЛД</i>					
Тема 1. Запальний процес: етіологія, патогенез, типи клінічних реакцій та особливості перебігу одонтогенних запальних захворювань. Роль імунної, гормональної, судинної, кровозгортаючої системи, тощо. Флегмони та		2	2	1	

абсцеси щелепно-лицевої ділянки (ЩЛД): класифікація, етіологія, патогенез, основні клінічні симптоми.					
Тема 2. Поверхневі флегмони та абсцеси ЩЛД: визначення, класифікація, клініка, принципи лікування, ускладнення, профілактика			2	1	
Тема 3. Абсцеси піднебіння та підчочномкової ділянки: етіологія, особливості лікування, профілактика. Флегмона орбіти: особливості виникнення, локалізація, клінічний перебіг; диференційна діагностика, хірургічні методи лікування			2	1	
Тема 4. Абсцес крилопіднебінної ямки: особливості виникнення, локалізація, клінічний перебіг, диференційна діагностика, хірургічні методи лікування.			2	1	
Тема 5. Абсцес підскроневої ямки: особливості виникнення, локалізація, клінічний перебіг, диференційна діагностика, хірургічні методи лікування			2	1	
Тема 6. Флегмони виличної ділянки: особливості виникнення, локалізації, клінічного перебігу, диференційна діагностика, хірургічні методи лікування.			2	1	
Тема 7. Скронева флегмона: особливості виникнення, локалізації, клінічного перебігу, диференційна діагностика, хірургічні методи лікування.			2	1	
Тема 8. Флегмона білявушно-жувальної ділянки: класифікація, особливості виникнення, локалізації, клінічного перебігу; диференційна діагностика, хірургічні методи лікування			2	1	
Тема 9. Флегмона щічної та позащелепної ділянок: особливості виникнення, локалізації, клінічного перебігу, диференційна діагностика, хірургічні методи лікування.			2	1	
Тема 10. Флегмона підщелепної ділянки, підборіддя: особливості клінічного перебігу, диференційна діагностика, лікування			2	1	
Тема 11. Абсцес під'язикового валика та щелепно-язикового жолобка: особливості клінічного перебігу, диференційна діагностика, лікування			2	1	
Тема 12. Контроль змістового модуля 1 «Поверхневі абсцеси і флегмони ЩЛД»			2		
<i>Разом за змістовим модулем 1</i>	37	2	24	11	-
<i>Змістовий модуль 2. Глибокі абсцеси і флегмони ЩЛД</i>					
Тема 13. Глибокі флегмони ЩЛД: визначення, класифікація, клініка, принципи лікування, ускладнення, профілактика. Відмінності від поверхневих			2	1	
Тема 14. Флегмони навкологлоткового та крилопіднебінно-щелепного просторів: етіологія, патогенез, клініка, диференційна діагностика, лікування, ускладнення, профілактика			2	1	
Тема 15. Абсцеси та флегмони язика: етіологія, патогенез, клініка, диференційна діагностика, лікування, ускладнення, профілактика		2	2	1	
Тема 16. Флегмони дна порожнини рота: етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування, ускладнення, профілактика			2	1	
Тема 17. Флегмони ший: етіологія, патогенез, топографічна анатомія, клініка, діагностика, лікування, ускладнення, профілактика			2	1	
Тема 18. Гнилісно-некротична ангіна Жансуля-Людвіга: етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування, ускладнення, профілактика		2	2	1	
Тема 19. Ускладнення запальних процесів: сепсис, абсцес мозку, тромбоз печеристого синусу. Медіастеніт: класифікація, патогенез, особливості клінічного перебігу, клініка, діагностика, лікування, прогноз			2	1	
Тема 20. Етіологічні та патогенетичні принципи загального і місцевого лікування одонтогенних запальних процесів обличчя та ший. Флегмони та абсцеси щелепно-лицевої ділянки: принципи лікування, профілактика ускладнень			2	1	
Тема 21. Контроль змістового модуля «Глибокі абсцеси і флегмони ЩЛД»			2		
<i>Разом за змістовим модулем 2</i>	30	4	18	8	-
<i>Змістовий модуль 3. Одонтогенний гайморит. Захворювання СНЩС та слинних залоз</i>					
Тема 22. Гострий і хронічний одонтогенний гайморит: етіологія, патогенез, класифікація, клініка, диференційна діагностика, профілактика, лікування, ускладнення. Пластичне усунення оро-антрального сполучення		2	2	1	
Тема 23. Артрит скронево-нижньощелепного суглоба (СНЩС): класифікація, клінічний перебіг, діагностика, лікування, ускладнення і			2	1	

профілактика. Артроз скронево-нижньощелепного суглоба (СНЩС): класифікація, клінічний перебіг, діагностика, лікування, ускладнення і профілактика. Синдром больової дисфункції СНЩС. Хірургічна артроскопія СНЩС					
Тема 24. Гострий некалькульозний сіалоаденіт: етіологія, класифікація, клініка, діагностика, профілактика, лікування, попередження ускладнень. Епідемічний паротит. Хронічні сіалоаденіти: класифікація, клініка, діагностика, профілактика, лікування. Сіалози: класифікація, клініка, діагностика, профілактика, лікування. Слинно-кам'яна хвороба (сіалолітіаз): етіологія, патогенез, клініка, диференційна діагностика, лікування, ускладнення та їх попередження.		2	2	1	
Разом за змістовим модулем 3	13	4	6	3	-
Підсумковий модульний контроль	5		2	3	-
Усього годин за ПМК № 2	85	10	50	25	-

11. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ

№ з/п	Тема	К-сть год.
Тематичний план лекцій з модуля 1. <i>Пропедевтика хірургічної стоматології</i>		
1	Історія хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії, їх визначення і завдання. Підготовка хворого до операції. Визначення болю; реакції організму на біль, операційну травму. Знечулення в хірургічній стоматології. Загальне знечулення: показання та протипоказання. Ускладнення. Основи серцево-легеневої реанімації. Місцеве знечулення. Показання та протипоказання до нього, принципи премедикації, нейролептанальгезії. Ускладнення місцевого та загального знечулення, їх лікування та профілактика.	2
2	Видалення зубів: інструментарій, показання та протипоказання, підготовка хворого, ускладнення під час видалення зуба і в післяопераційному періоді, їх лікування та профілактика.	2
3	Класифікація запальних процесів ЩЛД. Періодонтити: етіологія, патогенез, класифікація, клінічний перебіг, ускладнення, профілактика. Одонтогенна гранульома обличчя: клініка, лікування. Затримані та напівзатримані зуби. Етіологія, клініка, діагностика, лікування, ускладнення. Перикороніти.	2
4	Одонтогенний періостит щелеп: етіологія, клініка, діагностика, лікування, ускладнення, профілактика. Остеомієліт щелеп: етіологія, патогенез, класифікація, клінічний перебіг, діагностика, лікування, ускладнення, профілактика. Специфічні запальні процеси ЩЛД (актиномікоз, туберкульоз, сифіліс): етіологія, класифікація, клінічний перебіг, діагностика, лікування	2
5	Лімфаденіти ЩЛД: етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування, профілактика. Бешиха обличчя, нома, фурункули та карбункули ЩЛД: етіологія, патогенез, клінічний перебіг, лікування.	2
Разом		10
Тематичний план лекцій з модуля 2. <i>Запальні процеси ЩЛД</i>		
1	Абсцеси, флегмони, щелепно-лицевої ділянки (ЩЛД): визначення, класифікація, етіологія, патогенез, клініка, принципи лікування, ускладнення, профілактика. Абсцеси щелепно-язикового жолобка, піднебіння, під'язикового валика. Флегмона: підщелепної, щічної, жувальної, позашчелепної, підпідборідної ділянок.	2
2	Флегмона дна порожнини рота та шиї, гнілісно-некротична ангіна Жансуля-Людвіга, флегмони, абсцеси язика: етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування, ускладнення, профілактика.	2
3	Флегмона приглоткового простору, крило-піднебінної ямки, орбіти, виличної, скроневої, підскроневої, крило-щелепної ділянки: етіологія, патогенез, клініка, диференційна діагностика, лікування, ускладнення, профілактика. Ускладнення запальних процесів ЩЛД (сепсис, медіастеніт, абсцес мозку, тромбоз печеристого синусу, тощо): класифікація, патогенез, клініка, диференційна діагностика, лікування та профілактика. Етіологічні та патогенетичні принципи лікування запальних процесів ЩЛД.	2
4	Одонтогенний гайморит: класифікація, етіологія, патогенез, клініка, диференційна діагностика, лікування, ускладнення, профілактика.	2

	Артрита, артрози скронево-нижньощелепового суглоба: класифікація, клінічний перебіг, діагностика, лікування, ускладнення і профілактика. Синдром больової дисфункції СНЩС. Хірургічна артроскопія СНЩС.	
5	Гострі та хронічні сіалоаденіти: етіологія, класифікація, клініка, діагностика, профілактика, лікування, попередження ускладнень. Слино-кам'яна хвороба: етіологія, патогенез, клініка, диференційна діагностика, лікування, ускладнення та їх попередження.	2
Разом		10

12. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	ТЕМА	К-сть год.
Модуль 1. Пропедевтика хірургічної стоматології		
<i>Змістовий модуль 1. Знеболення тканин ЩЛД.</i>		
1	Історія створення і організація хірургічної стоматологічної допомоги. Забезпечення і документація амбулаторного стоматологічного кабінету і відділення, знайомство зі структурою відділення щелепно-лицевої хірургії у клінічній лікарні.	2
2	Методика обстеження пацієнта, дослідження порожнини рота, щелеп, обличчя та шиї.	2
3	Біль, його компоненти, провідні шляхи. Будова нервової системи обличчя та її роль.	2
4	Місцеве потенційоване знечулення в щелепно-лицевій хірургії. Премедикація. Загальне знечулення, стадії. Фази наркозу, інтубація трахеї.	2
5	Місцеві анестетики, їх властивості та дія, побічні ефекти, обладнання для місцевого знечулення. Вазоконстриктори	2
6	Показання і методика аплікаційної, інфільтраційної анестезії м'яких тканин обличчя та порожнини рота. Ускладнення, їх профілактика, лікування. Видалення зубів під аплікаційним і інфільтраційним знечуленням.	2
7	Методика позаротового, внутрішньоротового знеболення нижньої щелепи: покази, ускладнення і їх лікування. Видалення зубів нижньої щелепи.	2
8	Методика внутрішньоротової та позаротової підочномкової і різцевої, піднебінної та туберальної анестезії: покази, можливі ускладнення, їх профілактика. Видалення зубів верхньої щелепи.	2
9	Центральні провідникові методи знечулення щелеп та прилеглих тканин	2
10	Серцево-легенева реанімація. Невідкладні стани	2
11	Контроль змістового модуля 1 «Знеболення тканин ЩЛД»	2
<i>Змістовий модуль 2. Операція видалення зуба</i>		
12	Інструментарій для видалення зубів. Показання та протипокази до видалення зубів. Підготовка хворого до операції видалення зуба	2
13	Методика видалення зубів. Відпрацювання практичних навичків на фантомах	2
14	Ускладнення під час видалення зубів: клініка, діагностика, лікування і профілактика. Ускладнення після видалення зуба (кровотеча, альвеоліт, неврит, гострі краї лунки, тощо): клініка, діагностика, лікування і профілактика	2
15	Контроль змістового модуля 2 «Операція видалення зуба»	2
<i>Змістовий модуль № 3. Хвороби прорізування зубів. Періодонтити. Однотогенні та неоднотогенні запальні процеси ЩЛД</i>		
16	Періодонтити: класифікація, клініка, профілактика, хірургічні методи лікування (видалення зубів, реплантація, гемісекція, резекція верхівки кореня зуба тощо). Одонтогенна гранульома обличчя: клініка, лікування.	2
17	Хвороби прорізування зубів. Затримані та напівзатримані зуби. Перикороніт: клініка, діагностика, лікування, ускладнення.	2
18	Гострий та хронічний одонтогенний періостит щелеп: клініка, діагностика, лікування, ускладнення, фізіотерапія.	2
19	Гострий одонтогенний остеомієліт щелеп: етіологія, патогенез, класифікація, клінічний перебіг, диференціальна діагностика, профілактика. Лікування гострого одонтогенного остеомієліту щелеп (хірургічне, медикаментозне, фізіотерапевтичне тощо), ускладнення.	2
20	Хронічний одонтогенний остеомієліт щелеп: клініка, діагностика, лікування, ускладнення та їх профілактика.	2
21	Норми оформлення амбулаторної медичної картки пацієнта, хворого на періодонтит, періостит, перикороніт, остеомієліт. Заповнення амбулаторної медичної картки	2

22	Актиномікоз та туберкульоз ЩЛД: класифікація, клінічний перебіг, діагностика, лікування. Сифіліс ЩЛД: класифікація, клінічний перебіг, діагностика, лікування. Прояви ВІЛ-інфекції в порожнині рота. Прояви СНІДу в порожнині рота	2
23	Бешиха обличчя, нома, сибірка: етіологія, патогенез, клінічний перебіг, діагностика, лікування, профілактика. Фурункули та карбункули обличчя: етіологія, патогенез, класифікація, клінічний перебіг, лікування. Ускладнення фурункулів та карбункулів: клініка, діагностика, лікування, профілактика	2
24	Лімфаденіти щелепно-лищевої ділянки (ЩЛД): етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування, профілактика. Аденофлегмони ЩЛД: етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування, профілактика.	2
25	Підсумковий модульний контроль № 1	2
	Разом	50
Модуль 2. Запальні процеси ЩЛД		
<i>Змістовий модуль 1. Поверхневі абсцеси і флегмони ЩЛД</i>		
1	Запальний процес: етіологія, патогенез, типи клінічних реакцій та особливості перебігу одонтогенних запальних захворювань. Роль імунної, гормональної, судинної, кровоноснаючої системи, тощо. Флегмони та абсцеси щелепно-лищевої ділянки (ЩЛД): класифікація, етіологія, патогенез, основні клінічні симптоми.	2
2	Поверхневі флегмони та абсцеси ЩЛД: визначення, класифікація, клініка, принципи лікування, ускладнення, профілактика.	2
3	Абсцеси піднебіння та підчонаюмкової ділянки: етіологія, особливості лікування, профілактика. Флегмона орбіти: особливості виникнення, локалізація, клінічний перебіг; диференційна діагностика, хірургічні методи лікування.	2
4	Абсцес крило-піднебінної ямки: особливості виникнення, локалізація, клінічний перебіг, диференційна діагностика, хірургічні методи лікування.	2
5	Абсцес підскроневої ямки: особливості виникнення, локалізація, клінічний перебіг, диференційна діагностика, хірургічні методи лікування	2
6	Флегмони виличної ділянки: особливості виникнення, локалізації, клінічного перебігу, диференційна діагностика, хірургічні методи лікування.	2
7	Скронева флегмона: особливості виникнення, локалізації, клінічного перебігу, диференційна діагностика, хірургічні методи лікування.	2
8	Флегмона білявушно-жувальної ділянки: класифікація, особливості виникнення, локалізації, клінічного перебігу; диференційна діагностика, хірургічні методи лікування	2
9	Флегмона щічної та позащелепної ділянок: особливості виникнення, локалізації, клінічного перебігу, диференційна діагностика, хірургічні методи лікування.	2
10	Флегмона підщелепної ділянки, підборіддя: особливості клінічного перебігу, диференційна діагностика, лікування.	2
11	Абсцес під'язикового валика та щелепно-язикового жолобка: особливості клінічного перебігу, диференційна діагностика, лікування.	2
12	Контроль змістового модуля «Поверхневі абсцеси і флегмони ЩЛД»	2
<i>Змістовий модуль 2. Глибокі абсцеси і флегмони ЩЛД</i>		
13	Глибокі флегмони ЩЛД: визначення, класифікація, клініка, принципи лікування, ускладнення, профілактика. Відмінності від поверхневих.	2
14	Флегмони навкологлоткового та крилопіднебінно-щелепного просторів: етіологія, патогенез, клініка, диференційна діагностика, лікування, ускладнення, профілактика.	2
15	Абсцеси та флегмони язика: етіологія, патогенез, клініка, диференційна діагностика, лікування, ускладнення, профілактика.	2
16	Флегмони дна порожнини рота: етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування, ускладнення, профілактика.	2
17	Флегмони ший: етіологія, патогенез, топографічна анатомія, клініка, діагностика, лікування, ускладнення, профілактика.	2
18	Гнилісно-некротична ангіна Жансуля-Людвіга: етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування, ускладнення, профілактика.	2
19	Ускладнення запальних процесів: сепсис, абсцес мозку, тромбоз печеристого синусу. Медіастеніт: класифікація, патогенез, особливості клінічного перебігу, клініка, діагностика, лікування, прогноз.	2

20	Етіологічні та патогенетичні принципи загального і місцевого лікування одонтогенних запальних процесів обличчя та шиї. Флегмони та абсцеси щелепно-лицевої ділянки: принципи лікування, профілактика ускладнень	2
21	Контроль змістового модуля «Глибокі абсцеси і флегмони ЩЛД»	2
<i>Змістовий модуль 3. Одонтогенний гайморит. Захворювання СНЩС та слинних залоз.</i>		
22	Гострий і хронічний одонтогенний гайморит: етіологія, патогенез, класифікація, клініка, диференційна діагностика, профілактика, лікування, ускладнення. Пластичне усунення оро-антрального сполучення.	2
23	Артрит скронево-нижньощелепного суглоба (СНЩС): класифікація, клінічний перебіг, діагностика, лікування, ускладнення і профілактика. Артроз скронево-нижньощелепного суглоба (СНЩС): класифікація, клінічний перебіг, діагностика, лікування, ускладнення і профілактика. Синдром больової дисфункції СНЩС. Хірургічна артроскопія СНЩС.	2
24	Гострий некалькульозний сіалоаденіт: етіологія, класифікація, клініка, діагностика, профілактика, лікування, попередження ускладнень. Епідемічний паротит. Хронічні сіалоаденіти: класифікація, клініка, діагностика, профілактика, лікування. Сіалози: класифікація, клініка, діагностика, профілактика, лікування. Слинно-кам'яна хвороба (сіалолітіаз): етіологія, патогенез, клініка, диференційна діагностика, лікування, ускладнення та їх попередження.	2
25	Підсумковий модульний контроль № 2	2
	Разом	50
Усього годин		100

12. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№ з/п	Тема	К-сть год.	Вид контролю
<i>Модуль 1. Пропедевтика хірургічної стоматології</i>			
1	Підготовка до практичних занять – теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок	13	Поточний контроль на практичних заняттях
2	Реферат на тему: «Потенційоване місцеве знечулення в хірургічній стоматології. Особливості загального знечулення в хірургічній стоматології та щелепно-лицевій хірургії»	2	Поточний контроль на практичних заняттях
3	Реферат на тему: «Асептика та антисептика в хірургічній стоматології»	1	Поточний контроль на практичних заняттях
4	Реферат на тему: «Прояви лімфаденіту ЩЛД при специфічних захворюваннях: туберкульоз, актиномікоз, сифіліс, СНІД»	1	Поточний контроль на практичних заняттях
5	Реферат на тему: «Інтенсивна терапія, серцево-легенева реанімація в щелепно-лицевій хірургії».	1	Поточний контроль на практичних заняттях
6	Підготовка до підсумкового модульного контролю.	2	ПМК Модуль I
	Разом	20	
<i>Модуль 2: Запальні процеси ЩЛД</i>			
1	Підготовка до практичних занять – теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок	13	Поточний контроль на практичних заняттях
2	Реферат на тему: «Класифікація гострих одонтогенних запальних захворювань та їх ускладнень»	1	Поточний контроль на практичних заняттях
3	Реферат на тему: «Топографо-анатомічні особливості розповсюдження гнійно-запального процесу від вогнищ у нижній щелепі та оперативні шляхи розкриття гнійних осередків середостіння»	2	Поточний контроль на практичних заняттях
4	Реферат на тему: «Сучасні методи антибіотикотерапії в лікуванні важких гнійно-запальних захворювань ЩЛД та шиї»	1	Поточний контроль на практичних заняттях
5	Реферат на тему: «Одонтогенний сепсис: етіологія, патогенез, фази розвитку, особливості клінічної картини та лікування»	2	Поточний контроль на практичних заняттях
6	Реферат на тему: «Сучасні методи дослідження слинних залоз, СНЩС. Системні захворювання слинних залоз»	1	Поточний контроль на практичних заняттях
7	Реферат на тему: «Етіологія, патогенез, клінічна картина та діагностика хронічних форм сіалоаденіту»	2	Поточний контроль на практичних заняттях
8	Підготовка до підсумкового модульного контролю.	3	ПМК Модуль II

Разом	25	
Усього годин	45	

Примітка. Самостійна робота студента є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять.

13. ПЕРЕЛІК ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ

Програмою не передбачено

14. ПЕРЕЛІК ТЕОРЕТИЧНИХ ПИТАНЬ ДО ПІДСУМКОВОГО МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ

Модуль 1. Пропедевтика хірургічної стоматології

- 1) Організація хірургічної стоматологічної допомоги населенню України в амбулаторних та стаціонарних умовах.
- 2) Етапи розвитку хірургічної стоматології в Україні. Внесок вітчизняних вчених.
- 3) Асептика та антисептика під час операцій на щелепно-лицевій ділянці в умовах поліклініки та стаціонару.
- 4) Асептичні та антисептичні аспекти профілактики СНІДу і вірусного гепатиту в поліклінічній та стаціонарній практиці хірурга-стоматолога.
- 5) Способи підготовки рук хірурга-стоматолога до операції в амбулаторних умовах та стаціонарі.
- 6) Імунобіологічні особливості тканин щелепно-лицевої ділянки. Роль місцевого імунітету в перебігу одонтогенної інфекції.
- 7) Обстеження хворого в хірургічному відділенні стоматологічної поліклініки та стаціонарі. Медична документація.
- 8) Біль, його компоненти, провідні шляхи. Роль для організму. Реакція організму на біль, операційну травму.
- 9) Лікарські речовини для місцевого знеболення, їх хімічний склад, механізм дії. Прописи.
- 10) Способи виготовлення, зберігання та оцінка якості розчинів для місцевого знеболення.
- 11) Пролонгування дії місцевих анестетиків. Судиннозвужувальні засоби. Дозування. Прописи. Інтоксикація адреналіном.
- 12) Види місцевого знеболення в щелепно-лицевій ділянці. Способи виконання.
- 13) Потенційоване місцеве знеболення: принципи премедикації, основні інгредієнти лікарських речовин, які входять до складу схем премедикації, недоліки та переваги.
- 14) Медикаментозна підготовка (премедикація) хворого до операції на щелепно-лицевій ділянці в умовах поліклініки та стаціонару. Можливі ускладнення потенційованого знеболення.
- 15) Загальні ускладнення при місцевій анестезії. Анафілактичний шок. Реанімаційні заходи.
- 16) Місцеві ускладнення при місцевому знеболенні в щелепно-лицевій ділянці. Профілактика, діагностика, лікування.
- 17) Види та особливості проведення загального знеболення під час операцій на щелепно-лицевій ділянці в поліклініці та стаціонарі. Показання та протипоказання.
- 18) Фармакологічні препарати для наркозу, механізм їх дії. Нейролептаналгезія. Покази та протипокази в хірургічній стоматології.
- 19) Загальні та місцеві ускладнення при проведенні наркозу. Профілактика. Реанімаційні заходи.
- 20) Покази та протипокази до застосування різних видів місцевого та загального знеболення при операціях на щелепно-лицевій ділянці в умовах поліклініки та стаціонару.
- 21) Центральна анестезія при виключенні II гілки трійчастого нерва. Зони іннервації, покази, техніка виконання. Профілактика ускладнень.
- 22) Центральна анестезія при виключенні III гілки трійчастого нерва. Зони іннервації покази, техніка виконання. Профілактика ускладнень.
- 23) Анестезія за Берше-Дубовим-Уваровим. Покази і методика проведення.
- 24) Анестезія за Вишневським в підскроневій ямці. Тригерно-симпатична блокада. Покази. Методика проведення.
- 25) Торусальна анестезія за Вайсбремом. Зони дії. Покази. Методика виконання. Профілактика ускладнень.
- 26) Екстраоральний метод мандибулярної анестезії. Зони дії. Покази. Методика виконання. Профілактика ускладнень.
- 27) Аподактильний спосіб інтраоральної мандибулярної анестезії. Зони дії. Покази. Методика виконання. Профілактика ускладнень.
- 28) Пальцевий метод інтраоральної мандибулярної анестезії. Зони дії. Покази. Методика виконання. Профілактика ускладнень.
- 29) Знеболення щічного нерва. Види. Зони дії. Методика виконання. Покази.

- 30) Ментальна анестезія. Зони дії, покази, методика.
- 31) Інфраорбітальна анестезія. Зони дії. Покази. Методика виконання. Можливі ускладнення, її профілактика і лікування.
- 32) Туберальна анестезія. Зони дії. Покази. Методика виконання. Можливі ускладнення, її профілактика і лікування.
- 33) Анестезія навколо різцевого отвору. Зони дії. Покази. Методика виконання. Можливі ускладнення, профілактика і лікування.
- 34) Плексуальна анестезія. Зони дії. Покази. Методика виконання. Профілактика ускладнень.
- 35) Методики знеболення при видаленні нижніх молярів.
- 36) Знеболення при проведенні секвестрэктомії в ментальному відділі нижньої щелепи.
- 37) Знеболення при видаленні верхніх різців. Виписати рецепт - 2 % розчин новокаїну.
- 38) Знеболення при видаленні верхніх премоларів.
- 39) Знеболення при розтині поверхневої флегмони ЩЛД
- 40) Знеболення при розтині глибокої флегмони ЩЛД та шиї.
- 41) Загальні ускладнення під час і після знеболення. Профілактика, допомога.
- 42) Підготовка стоматологічного хворого до ургентного оперативного втручання в умовах поліклініки та стаціонару.
- 43) Підготовка стоматологічного хворого до планового оперативного втручання в умовах поліклініки та стаціонару.
- 44) Місцеві ускладнення під час і після ін'єкції анестетика. Профілактика, лікування.
- 45) Тактика лікаря при помилковому введенні замість анестетика неін'єкційного розчину.
- 46) Зомління, колапс, шок. Клінічний перебіг, допомога стоматологічному хворому в умовах амбулаторії.
- 47) Місцеві ускладнення при проведенні анестезії в ЩЛД: етіологія, патогенез, клінічна картина, допомога, профілактика
- 48) Особливості знеболення при видаленні зубів у хворих на інфаркт міокарда, цукровий діабет, серцево-судинні захворювання.
- 49) Знеболення при видаленні слинного каменя.
- 50) Знеболення при гайморотомії.
- 51) Вибір методу знеболення у хворих з алергічним статусом.
- 52) Особливості знеболення у осіб похилого віку.
- 53) Сучасні знеболювальні засоби (анестетики), обладнання: дія, недоліки та переваги.
- 54) Сучасні методики знеболення при стоматологічних операціях, принципи подальшого розвитку методів знеболення.
- 55) Підготовка хворого та порожнини рота до операції видалення зуба.
- 56) Операція видалення зуба. Етапи. Особливості видалення окремих груп зубів та коренів на верхній та нижній щелепах.
- 57) Ускладнення при видаленні зубів на нижній та верхній щелепах. Діагностика, лікування.
- 58) Інструментарій для типового і атипового видалення зуба, його призначення, дія.
- 59) Інструментарій для видалення зубів та коренів на верхній щелепі. Будова та правила користування.
- 60) Інструментарій для видалення зубів та коренів на нижній щелепі. Будова та правила користування.
- 61) Атипове видалення зубів. Методика. Догляд за післяопераційною ранною.
- 62) Види та термін загосення післяекстракційної рани.
- 63) Атипове видалення ретенційного та дистопованого зубів. Покази. Методика виконання операції. Альвеолектомія. Ускладнення та їх лікування.
- 64) Кровотеча після видалення зуба: її причини, методи зупинки, профілактика.
- 65) Альвеоліт: етіологія, лікування. Догляд за ранною в післяопераційному періоді.
- 66) Луночковий біль: етіологія, клініка, лікування.
- 67) Тактика лікаря при перфорації дна гайморової пазухи під час видалення зуба.
- 68) Тактика лікаря при проштовхуванні зуба у верхньощелепну пазуху.
- 69) Специфіка підготовки хворого із захворюванням крові до видалення зуба.
- 70) Тактика лікаря при проштовхуванні зуба в тканини дна порожнини рота.
- 71) Перелом зуба: методика видалення, необхідні інструменти.
- 72) Видалення зуба з ракової пухлини: у хворого на гіпертонічну хворобу, інсульт, інфаркт міокарда.
- 73) Видалення зуба з ракової пухлини: у хворого на лейкоз.
- 74) Хронічні одонтогенні запальні процеси у хворих із соматичною локальною та системною патологією. Тактика стоматолога.
- 75) Причини перелому щелеп при видаленні зубів. Тактика лікаря.
- 76) Профілактика аспірації зубів, перелому та вивиху нижньої щелепи під час видалення зубів.

- 77) Хвороби прорізування зубів. Дистопія та ретенція. Клініка, діагностика. Покази та методики видалення зубів.
- 78) Перикороніт. Причини, класифікація, клініка, діагностика, методики консервативного та хірургічного лікування.
- 79) Етіологія, патогенез та класифікація запальних процесів у щелепно-лицевій ділянці.
- 80) Гострий періодонтит. Класифікація, клініка, діагностика і лікування.
- 81) Хронічний періодонтит. Класифікація. Клініка, діагностика.
- 82) Хронічний гранулематозний періодонтит, клініка та діагностика. Види гранулеми, теорії походження епітелію в гранулемах.
- 83) Хірургічні методи лікування хронічного періодонтиту. Резекція верхівки кореня. Покази, методика проведення, можливі ускладнення, їх профілактика.
- 84) Хірургічні методи лікування хронічного періодонтиту. Гемісекція, ампутація, реплантація. Покази. Методика проведення. Можливі ускладнення та їх профілактика.
- 85) Реплантація зуба: одномоментна і відстрочена, покази і протипокази, методика операції, ускладнення. Типи з'єднання кореня зуба з лункою.
- 86) Причини загострень хронічного періодонтиту, патогенез. Лікування, профілактика ускладнень.
- 87) Періостит щелеп: класифікація, етіологія, патогенез, клініка, диференціальна діагностика.
- 88) Лікування гострого гнійного одонтогенного періоститу щелеп.
- 89) Остеомієліт щелеп. Етіологія, теорії патогенезу, класифікація.
- 90) Одонтогенний остеомієліт щелеп. Гостра стадія. Клініка, діагностика, лікування.
- 91) Одонтогенний остеомієліт щелеп. Хронічна стадія. Клініка, діагностика. Консервативне лікування. Операція секвестрэктомії. Покази, терміни проведення та її методика. Профілактика ускладнень.
- 92) Особливості клінічного перебігу одонтогенного остеомієліту нижньої та верхньої щелеп. Залежність від анатомо-топографічних особливостей. Ускладнення остеомієліту.
- 93) Диференційна діагностика гострого періодонтиту, періоститу та остеомієліту щелеп.
- 94) Особливості клінічного перебігу, діагностики і лікування неодонтогенного гострого остеомієліту щелеп.
- 95) Гематогенний гострий остеомієліт верхньої щелепи: етіологія, клініка, ускладнення і лікування.
- 96) Актиномікоз щелепно-лищевої ділянки: клініка, диференціальна діагностика, лікування.
- 97) Сифіліс щелепно-лищевої ділянки: клініка, диференціальна діагностика, лікування.
- 98) Туберкульоз щелепно-лищевої ділянки: клініка, диференційна діагностика, лікування.
- 99) Номма. Етіологія, патогенез, клінічна картина, лікування. Диференційна діагностика, ускладнення.
- 100) Бешиха обличчя. Етіологія, патогенез, клінічна картина, лікування. Диференціальна діагностика, ускладнення.
- 101) Лімфаденіт щелепно-лищевої ділянки: класифікація, клініка, диференціальна діагностика, лікування.
- 102) Фурункул та карбункул щелепно-лищевої ділянки: класифікація, клініка, ускладнення та лікування.

Модуль 2: Запальні процеси ЩЛД

- 1) Хірургічна анатомія клітковинного простору щелепно-лищевої ділянки. Шляхи поширення одонтогенної інфекції.
- 2) Абсцес та флегмона щелепно-лищевої ділянки. Запальні клінічні ознаки прийом-діагностики.
- 3) Абсцес та флегмона щелепно-лищевої ділянки. Принципи комплексного лікування.
- 4) Флегмона підскроневої та крилопіднебінної ямок. Етіологія, патогенез, клініка; діагностика, лікування.
- 5) Флегмона скроневої ділянки. Причини виникнення, клініка, діагностика, лікування.
- 6) Абсцеси та флегмони підочної та вищевої ділянок. Причини, клініка, діагностика, лікування.
- 7) Абсцес та флегмона піднижньощелепного клітковинного простору. Його хірургічна анатомія. Причини, клініка, діагностика, лікування.
- 8) Абсцес і флегмона крилоподібного щелепного клітковинного простору. Хірургічна анатомія, причини, клініка, діагностика, лікування.
- 9) Абсцес і флегмона підмасетеріального клітковинного простору. Хірургічна анатомія. Причини, клініка, діагностика, лікування.
- 10) Абсцес і флегмона привушно-жувальної ділянки. Причини, хірургічна анатомія, клініка, діагностика, лікування.
- 11) Абсцес і флегмона щічної ділянки. Хірургічна анатомія, причини. Клініка, діагностика, лікування.
- 12) Абсцес і флегмона позащелепної ділянки. Хірургічна анатомія, причини, клініка, діагностика, лікування.

- 13) Абсцес та флегмона язика. Причини, клініка, діагностика, лікування.
- 14) Флегмона дна порожнини рота. Хірургічна анатомія, причини, клініка, діагностика, лікування.
- 15) Абсцес щелепно-язикового жолобка. Хірургічна анатомія, причини, клініка, діагностика, лікування.
- 16) Гнилісно-некротична флегмона Жансуля-Людвіга. Хірургічна анатомія, причини, клініка, діагностика, лікування.
- 17) Абсцес і флегмона навкологлоткового клітковинного простору. Хірургічна анатомія, причини, клініка, діагностика, лікування.
- 18) Одонтогенна та неодонтогенна флегмона ЩЛД: диференційна діагностика, особливості клінічного перебігу, лікування ускладнення
- 19) Клініка, топографічна анатомія та лікування флегмони шиї.
- 20) Загальне лікування флегмон ЩЛД. Виписати необхідні рецепти.
- 21) Одонтогенний медіастеніт: етіологія, патогенез, клінічна картина, діагностика.
- 22) Диференційна діагностика одонтогенного медіастеніту, хірургічне та медикаментозне лікування.
- 23) Сепсис, інфекційно-токсичний шок. Етіологія, клініка, диференційна діагностика, лікування.
- 24) Тромбофлебіт вен обличчя, тромбоз печеристого синусу. Етіологія, клініка, диференційна діагностика, лікування.
- 25) Одонтогенний абсцес мозку, менінгіт. Етіологія, клінічна картина, лікування.
- 26) Одонтогенний гайморит. Етіологія, класифікація, клініка, діагностика.
- 27) Одонтогенний гайморит. Консервативне та хірургічне лікування. Ускладнення та їх профілактика.
- 28) Клініка, діагностика і лікування артриту та артрозу скронево-нижньощелепного суглоба. Виписати необхідні рецепти.
- 29) Гостре запалення слинних залоз: класифікація, клінічний перебіг, лікування.
- 30) Слинокам'яна хвороба: етіологія, клініка, ускладнення і лікування.
- 31) Псевдопаротит Генценберга та паротит.
- 32) Хронічне запалення слинних залоз: класифікація, клінічний перебіг, лікування.
- 33) Системні захворювання слинних залоз: хвороба Мікуліча, синдром Шегрена

15. ПЕРЕЛІК ПРАКТИЧНИХ ЗАВДАНЬ ТА РОБІТ ДО ПІДСУМКОВОГО МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ

Модуль 1. Пропедевтика хірургічної стоматології

- 1) Провести опитування хворого та на його основі зробити запис в історії хвороби.
- 2) Провести обстеження амбулаторного хірургічного стоматологічного хворого та зробити про це запис в історії хвороби.
- 3) Провести обстеження лімфатичних вузлів щелепно-лицевої ділянки, шиї та слинних залоз.
- 4) Встановити попередній діагноз на основі опитування хворого та його обстеження (хворого з періодонтитом, періоститом, остеомієлітом щелеп та флегмоною щелепно-лицевої ділянки).
- 5) Знати схему та вміти доповісти про хворого викладачеві; обґрунтувати діагноз та скласти план лікування.
- 6) Підготувати набір інструментарію для обстеження хірургічного стоматологічного хворого.
- 7) Підготувати набір інструментів для видалення різців на верхній щелепі.
- 8) Підготувати набір інструментів для видалення ікол на верхній щелепі.
- 9) Підготувати набір інструментів для видалення премолярів на верхній щелепі.
- 10) Підготувати набір інструментів для видалення молярів на верхній щелепі.
- 11) Підготувати набір інструментів для видалення 8-го зуба на верхній щелепі.
- 12) Підготувати набір інструментів для видалення різців на нижній щелепі.
- 13) Підготувати набір інструментів для видалення ікол на нижній щелепі.
- 14) Підготувати набір інструментів для видалення премолярів на нижній щелепі.
- 15) Підготувати набір інструментів для видалення 8-го зуба на нижній щелепі.
- 16) Підготувати набір інструментів для видалення дистопованого 8-го зуба на нижній щелепі.
- 17) Підготувати набір інструментарію для операції висічення капюшону при перикоронариті 38, 48 зубів.
- 18) Підготувати набір інструментарію для операції висічення капюшону при перикоронариті 18, 28.
- 19) Підготувати набір інструментарію для видалення ретендованих 3/3 зубів.
- 20) Підготувати набір інструментарію для видалення молярів на нижній щелепі.
- 21) Підготувати набір інструментарію для операції резекції верхівки кореня зуба.
- 22) Підготувати набір інструментарію для цистектомії.
- 23) Підготувати набір інструментарію для цистотомії.

- 24) Підготувати набір інструментарію та медикаментозних засобів для зупинки луночкової кровотечі після видалення зуба.
- 25) Підготувати набір інструментарію, необхідного для розтину тканин при періоститі.
- 26) Підготувати набір інструментарію, необхідного для секвестректомії.
- 27) Вміти виконати будь-який вид місцевого знеболення в щелепно-лицевій ділянці.
- 28) Провести типову операцію видалення зубів або їх коренів.
- 29) Підготувати набір інструментарію, необхідного при розтині та дрениванні гнійників щелепно-лицевої ділянки при фурункулах.
- 30) Підготувати набір інструментарію, необхідного при розтині та дрениванні гнійників щелепно-лицевої ділянки при карбункулах.

Модуль 2: Запальні процеси ЩЛД

- 1) Підготувати набір інструментарію, необхідного при розтині та дрениванні флегмони підщелепного простору.
- 2) Підготувати набір інструментарію, необхідного для розтину та дренивання флегмони привушно-жувальної ділянки, крилощелепного простору, скроневої ділянки.
- 3) Підготувати набір інструментарію, необхідного для розтину та дренивання абсцесу щелепно-язикового жолобка.
- 4) Підготувати набір інструментарію, необхідного для розтину та дренивання флегмони підскроневої ділянки, крилопіднебінної ямки (з різних доступів).
- 5) Підготувати набір інструментарію, необхідного для розтину та дренивання гнійників іклової лунки.
- 6) Підготувати набір інструментарію, необхідного для розтину та дренивання флегмони орбіти.

16. МЕТОДИ ТА ФОРМИ ПРОВЕДЕННЯ КОНТРОЛЮ

Форми контролю знань та вмінь студентів здійснюються відповідно до вимог програми дисципліни та Інструкції про систему оцінювання навчальної діяльності студентів при кредитно-модульній системі організації навчального процесу, затвердженій МОЗ України (2005).

Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті відповідно конкретним цілям з кожної теми. При оцінюванні навчальної діяльності студентів надається перевага стандартизованим методам контролю: тестуванню, структурованим письмовим роботам, структурованому за процедурою контролю практичних навичок в умовах, що наближені до реальних.

Підсумковий модульний контроль здійснюється по завершенню вивчення всіх тем модуля на останньому контрольному занятті з модуля.

До підсумкового контролю допускаються студенти, які виконали всі види робіт, передбачені навчальною програмою та при вивченні модуля набрали кількість балів, не меншу за мінімальну.

Контроль виконання самостійної роботи студентів. Самостійна робота над змістовим модулем передбачає виконання різних видів завдань (репродуктивних, за зразком, реконструктивно-варіативних, частково-пошукових, навчально-дослідних), спрямованих на отримання студентом нових знань, їх систематизацію та узагальнення; формування практичних вмінь та навичок; контроль готовності студента до практичних занять, контрольних заходів.

Форма підсумкового контролю успішності навчання

Підсумковий модульний контроль здійснюється після завершення вивчення усіх тем модуля на останньому контрольному занятті з модуля.

До підсумкового модульного контролю допускаються студенти, які відвідали усі передбачені навчальною програмою з дисципліни аудиторні навчальні заняття та одержали на них позитивні оцінки («5», «4», «3»), а також при вивченні модуля набрали кількість балів, не меншу за мінімальну.

Після завершення вивчення дисципліни студент заповнює підсумковий звіт (додаток 1) про виконану роботу. Після складання цифрового та текстового звітів студенту видається характеристика та рецензія на Щоденник підписані безпосереднім керівником практики. При написанні характеристики та рецензії слід відображати такі показники: рівень теоретичної підготовки, оволодіння практичними навичками, дотримання основ деонтології та етики, ставлення студента до оволодіння практичними навичками. Наявність заповненого відповідно форми та завіреного підписом керівника практики Щоденника та підсумкового звіту є обов'язковим для допуску студента до підсумкового модульного контролю.

Форма проведення підсумкового модульного контролю є стандартизованою і включає контроль теоретичної і практичної підготовки студентів.

Теоретична частина включає в себе тестовий контроль та індивідуальне усне опитування.

Індивідуальне усне опитування проводиться відповідно до переліку теоретичних питань з дисципліни.

Під час практичної частини проводиться оцінювання практичних навичок студентами, які передбачені програмою.

Студенту, який з поважних чи без поважних причин мав пропуски навчальних занять, дозволяється відпрацювати академічну заборгованість до певного визначеного терміну.

17. ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТА З ДИСЦИПЛІНИ

Оцінювання поточної навчальної діяльності, модульного контролю та дисципліни в цілому здійснюються відповідно до «Інструкції щодо оцінювання навчальної діяльності студентів БДМУ в умовах впровадження Європейської кредитно-трансферної системи організації навчального процесу» (схваленої рішенням Вченої ради від 29 травня 2014 року, протокол № 9).

Оцінка за модуль визначається як сума оцінок поточної навчальної діяльності (у балах) та оцінки підсумкового модульного контролю (у балах), яка виставляється при оцінюванні теоретичних знань та практичних навичок відповідно до переліків, визначених програмою дисципліни.

Максимальна кількість балів, що присвоюється студентам при засвоєнні кожного модулю (залікового кредиту) – 200, в тому числі за поточну навчальну діяльність – 120 балів (60%), за результатами модульного підсумкового контролю – 80 балів (40%).

Оцінювання поточної навчальної діяльності. Під час оцінювання засвоєння кожної теми модуля студенту виставляються оцінки за 4-бальною (традиційною) шкалою та за 200-бальною шкалою з використанням прийнятих та затверджених критеріїв оцінювання для дисципліни. При цьому враховуються усі види робіт, передбачені методичною розробкою для вивчення теми. Виставлені за традиційною шкалою оцінки конвертуються у бали залежно від кількості тем у модулі.

Номер модуля кількість навчальних годин/кількість/ кредитів ECTS	Кількість змістових модулів	Кількість оцінюваних занять	Конвертація у бали традиційних оцінок				Мінімальна кількість балів
			Традиційні оцінки				
			«5»	«4»	«3»	«2»	
Модуль 1 80 / 2,7	3	24	5	4	3	0	72
Модуль 2 85 / 2,8	3	24	5	4	3	0	72

Критерії оцінювання поточного контролю знань та вмінь студентів під час вивчення модуля № 1, 2

«5» одержує студент, який в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час опитування, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.

«4» одержує студент, який в повній мірі володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час опитування, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань.

«3» одержує студент, який в цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час опитування але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових завдань.

«0» одержує студент, який не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхнево (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час опитування, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності; правильно вирішив меншість тестових завдань.

Максимальна кількість, яку може набрати студент при вивченні модуля, дорівнює 120 балам. Вона вираховується шляхом множення кількості балів, що відповідають оцінці «5», на кількість тем у модулі.

Мінімальна кількість балів, яку може набрати студент при вивченні модуля, вираховується шляхом множення кількості балів, що відповідають оцінці «3», на кількість тем у модулі.

Оцінювання самостійної роботи студентів. Самостійна робота студентів, яка передбачена темою заняття поряд із аудиторною роботою, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті. Засвоєння тем, які виносяться лише на самостійну роботу, перевіряється під час підсумкового модульного контролю.

Підсумковий модульний контроль здійснюється після завершення вивчення усіх тем модуля на останньому контрольному занятті з модуля.

До підсумкового модульного контролю допускаються студенти, які відвідали усі передбачені навчальною програмою з дисципліни аудиторні навчальні заняття та одержали на них позитивні оцінки («5», «4», «3»), а також при вивченні модуля набрали кількість балів, не меншу за мінімальну.

Студенту, який з поважних чи без поважних причин мав пропуски навчальних занять, дозволяється відпрацювати академічну заборгованість до певного визначеного терміну.

Форми проведення підсумкового контролю є стандартизованими і включати контроль теоретичної та практичної підготовки.

Теоретична частина включає в себе тестовий контроль та індивідуальне усне опитування.

Критерії оцінювання тестового контролю:

✓ 72-75% правильних відповідей – 15 балів;	✓ 84-87% правильних відповідей – 24 бала;
✓ 76-79% правильних відповідей – 18 балів;	✓ 88-91% правильних відповідей – 27 балів;
✓ 80-83% правильних відповідей – 21 балів;	✓ 92% і більше вірних відповідей – 30 балів.

Студенти, котрі не відповіли вірно на 72 % тестових завдань, до подальшого складання підсумкового модульного контролю не допускається.

Індивідуальне усне опитування проводиться відповідно до переліку теоретичних питань з хірургічної стоматології. Критерії оцінювання за усне опитування з конвертацією у традиційну систему оцінки:

Кількість балів	Традиційна оцінка
25	«5»
21	«4»
17	«3»
до 18	«2»

Під час практичної частини проводиться оцінювання практичних навичок студентами, які передбачені програмою. Критерії оцінювання балів за практичні навички з конвертацією у традиційну систему оцінки:

Кількість балів	Традиційна оцінка
25	«5»
22	«4»
18	«3»
до 18	«2»

Критерії оцінювання підсумкового контролю рівня знань та вмінь студентів

«25» (теоретична та практична частина модуля) балів отримує студент, який в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає під час опитування, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу.

«21» («22» - за практичну частину модуля) балів отримує студент, який в повній мірі володіє навчальним матеріалом, обгрунтовано його викладає під час опитування, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.

«17» («18» - за практичну частину модуля) балів, який в цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час опитування але без глибокого всебічного аналізу, обгрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки.

Від «18» до «15» балів (теоретична та практична частина модуля) одержує студент, який не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхнево (без аргументації та обгрунтування) викладає його під час опитування, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності.

Від «14» до «10» балів (теоретична та практична частина модуля) одержує студент, який частково володіє навчальним матеріалом, не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час опитування, допускаючи при цьому суттєві помилки.

Від «9» до «0» балів (теоретична та практична частина модуля) одержує студент, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Максимальна кількість балів підсумкового модульного контролю дорівнює 80 (30+25+25). Підсумковий модульний контроль вважається зарахованим, якщо студент набрав не менше 50 балів (15+17+18).

Кількість балів з модулю, які нарахована студентам, конвертується у 4-ри бальну шкалу ECTS таким чином: бали з дисципліни для студентів, які успішно виконали програму з дисципліни, конвертуються кафедрою у традиційну чотирибальну шкалу за абсолютними критеріями як нижче наведено у таблиці.

Оцінка за 200-бальною шкалою	Оцінка за чотирибальною шкалою
Від 180 до 200 балів	«5»
Від 150 до 179 балів	«4»
Від 149 до мінімальної кількості балів, яку повинен набрати студент	«3»
Нижче мінімальної кількості балів, яку повинен набрати студент	«2»

Примітка: бали шкали ECTS у чотирибальну шкалу не конвертуються і навпаки.

Студенти, які навчаються на одному факультеті, курсі, за однією спеціальністю, на основі кількості балів, набраних з дисципліни, ранжуються за шкалою ECTS таким чином:

Оцінка ECTS	Статистичний показник
«А»	Найкращі 10 % студентів
«В»	Наступні 25 % студентів
«С»	Наступні 30 % студентів
«D»	Наступні 25 % студентів
«Е»	Останні 10 % студентів

Ранжування з присвоєнням оцінок «А», «В», «С», «D», «Е» проводиться деканатами для студентів відповідного курсу та факультету, які навчаються за однією спеціальністю і **успішно** завершили вивчення дисципліни.

Студенти, які одержали оцінки «FX» та «F2 («2»)» не вносяться до списку студентів, що ранжуються, навіть після перескладання модуля. Такі студенти після перескладання автоматично отримують бал «Е».

Оцінки з дисципліни «FX» та «F» («2») виставляються студентам, яким не зараховано хоча б один модуль з дисципліни після завершення її вивчення.

Оцінка «FX» виставляється студентам, які набрали мінімальну кількість балів за поточну навчальну діяльність, але яким не зарахований підсумковий модульний контроль. Ця категорія студентів має право на перескладання підсумкового модульного контролю за затвердженим графіком (але не пізніше початку наступного семестру). Повторне складання підсумкового модульного контролю дозволяється не більше двох разів.

Оцінка «F» виставляється студентам, які відвідали усі аудиторні заняття з модуля, але не набрали мінімальної кількості балів за поточну навчальну діяльність і не допущені до підсумкового модульного контролю. Ця категорія студентів має право на повторне вивчення модуля.

За дозволом ректора студент може підвищити оцінку з дисципліни шляхом перескладання підсумкового модульного контролю (не більше трьох разів за весь період навчання).

Оцінка ECTS у традиційну чотирибальну шкалу не конвертується, оскільки шкала ECTS та чотирибальна шкала є **незалежними**.

200-бальна та чотирибальна шкали характеризують фактичну успішність кожного студента із засвоєння навчальної дисципліни. Шкала ECTS є відносною, порівняльною, рейтинговою, яка встановлює належність студента до групи кращих чи гірших серед референтної групи однокурсників (факультет, спеціальність). Тому оцінка «А» за шкалою ECTS не може дорівнювати оцінці «відмінно», а оцінка «В» - оцінці «добре» тощо. Як правило, при конвертації з багатобальної шкали межі оцінок «А», «В», «С», «D», «Е» за шкалою ECTS не співпадають з межами оцінок «5», «4», «3» за традиційною шкалою.

19. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

19.1. Базова

1. Маланчук В.О. Хірургічна стоматологія та щелепно-лицева хірургія: Для студентів стоматологічних факультетів вищих медичних навчальних закладів III-IV рівнів акредитації У 2-х томах. К.: Червона Рута-Турс, 2011.
2. Тимофеев А.А. Руководство по челюстно-лицевой хирургии и хирургической стоматологии. - К.: Червона Рута-Турс, 2004. - 1061 с.
3. Афанасьев В.В. Хирургическая стоматология. – Издательство: ГЭОТАР-Медиа, 2010. – 880 с.
4. Руководство по хирургической стоматологии и челюстно-лицевой хирургии: В 2-х томах. / Под ред. В.М.Безрукова, Т.Г.Робустовой. - Изд. 2-е, перераб. и доп. - М.: Медицина, 2000. – 776 с.
5. Дубровина Е. В. Технологии операции по удалению зуба.-Полтава, 2011.-320 с.

19.2. Допоміжна

1. Хирургическая стоматология и челюстно-лицевая хирургия. Национальное руководство / под ред. А.А.Кулакова, Т.Г.Робустовой, А.И.Неробеева. - М.: ГЭОТАР-Медиа, 2010. - 576с.
2. Руководство по хирургической стоматологии и челюстно-лицевой хирургии: В 2-х томах. Т. 2 / Под ред. В.М.Безрукова, Т.Г.Робустовой. - Изд. 2-е, перераб. и доп. - М.: Медицина, 2000. - 488 с.
3. Стоматология: Учебник / Подред.Т.Г. Робустовой. - М.: Медицина, 2008. -816 с.
4. Хирургическая стоматология в схемах и таблицах: Учеб. пособие для студентов и врачей-интернов / Г.П.Резин, А.А. Дмитриева - Харьков: ХГМУ, 2001. - 108 с.
5. Е.В. Дубровина. Технология операции по удалению зуба: учебное пособие для иностранных студентов стоматологических факультетов высших медицинских заведений Украины III-IV уровней акредитации//Полтава: ФЛП Говоров С.В., 2011. – 320с: 595 ил.
6. Сабо Д. Хирургия полости рта и челюстно-лицевой области /Д. Сабо.-К:Книга плюс, 2005.-302с.
7. Ломницький І. Я. Алгоритми практичних навичок з хірургічної стоматології/ І.Я.Ломницький, А.В.Нетлюх, О.Я.Мокрик.-Львів: «ГалДент», 2011.-152 с.
8. Оперативна хірургія і топографічна анатомія голови та ший; за ред. В.І.Півторака, О.М.Проніної. - Вінниця, 2016.-312 с.
9. Оперативна хірургія і топографічна анатомія; за ред. М.П.Ковальського.-К.: Медицина, 2010.-504 с.
- 10.Н.Б.Кузник, А.А.Галагдина. Асептика та антисептика в стоматології: навчально-методичний посібник для студентів вищих медичних навчальних закладів III-IV рівнів акредитації - Чернівці: БДМУ, 2009. 140 с.
- 11.Н.Б.Кузник, А.А.Галагдина. Знеболення в хірургічній стоматології: навчально-методичний посібник для студентів вищих медичних навчальних закладів III-IV рівнів акредитації - Чернівці: БДМУ, 2011. 107 с.
- 12.Н.Б.Кузник. Медсестринство в стоматології: навчально-методичний посібник для студентів вищих медичних навчальних закладів III-IV рівнів акредитації - Чернівці: БДМУ, 2012. 228с
- 13.Кузник Н.Б., Гаген О.Ю., Горицький Я.В., Ткачик С.В., Перебийніс П.П. Сестринська практика в стоматології: навчальний посібник для студентів стоматологічного факультету, асистентів лікарів-стоматологів та практикуючих лікарів-стоматологів. – Чернівці: БДМУ; 2020. 230 с

19.3. Інформаційні ресурси

1. <https://library.gov.ua/> - сайт ННМБ України
2. <http://www.nbu.gov.ua/> - сайт НБУ ім. В.І. Вернадського
3. <http://www.lsl.lviv.ua/index.php/uk/golovna2/> - сайт ЛННБ України ім. В. Стефаника
4. <http://stomat.bsmu.edu.ua> – сайт кафедри хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії
5. <http://moodle.bsmu.edu.ua/course/view.php?id=283> – СДН БДМУ «Moodle»
6. <http://www.medbook.net.ru> – навчальна література
7. <http://www.booksmed.com/stomatologiya> – навчальна література

20. УКЛАДАЧІ ДОВІДНИКА ДЛЯ СТУДЕНТА (СИЛАБУСУ)

1. Кузник Наталія Богданівна – завідувач кафедри хірургічної стоматології та ЩЛХ, д.мед. наук, професор.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ВИЩИЙ ДЕРЖАВНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКРАЇНИ
«БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної роботи
доцент _____ І.В.Геруш

«28» 08 2020 р.

ДОВІДНИК ДЛЯ СТУДЕНТА
(СИЛАБУС)
з вивчення навчальної дисципліни

Хірургічна стоматологія

Галузь знань 22 «Охорона здоров'я»

Спеціальність 221 «Стоматологія»

Освітній ступінь магістр

Курс навчання 4

Форма навчання денна

Кафедра хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії

Схвалено на методичній нараді кафедри хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії
«05» червня 2020 року (протокол № 30).

Завідувач кафедри
д. мед. наук, професор

Кузник
(підпис)

Н.Б. Кузник

Схвалено предметною методичною комісією з дисциплін стоматологічного профілю «24»
червня 2020 року (протокол № 5).

Голова предметної методичної
комісії д. мед. наук, професор

Кузник
(підпис)

Н.Б. Кузник

Чернівці – 2020

1. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ ПРО НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ, ЯКІ ВИКЛАДАЮТЬ НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Кафедра	Хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії
Прізвище, ім'я, по батькові науково-педагогічних працівників, посада, науковий ступінь, вчене звання, e-mail	Кузняк Наталія Богданівна завідувач кафедри хірургічної стоматології та ЩЛХ, д.м.н, професор kuzniak.nataliia@bsmu.edu.ua , n.kuznyak@gmail.com ; Бамбуляк Андрій Васильович доцент кафедри хірургічної стоматології та ЩЛХ, к.м.н., доцент bambuljak.andrij@bsmu.edu.ua Дроник Іван Іванович асистент кафедри хірургічної стоматології та ЩЛХ, к.м.н. dronyk_i@bsmu.edu.ua Скрипа Ольга Любомирівна асистент кафедри хірургічної стоматології та ЩЛХ Olga.makoviichuk@gmail.com
Веб-сторінка кафедри на офіційному веб-сайті університету	https://www.bsmu.edu.ua/hirurgichnoyi-stomatologiyi-ta-shhelepno-litsevoyi-hirurgiyi/
Веб-сайт кафедри	https://stomat.bsmu.edu.ua/
E-mail	dentistry_surg@bsmu.edu.ua
Адреса	м. Чернівці, вул. Ризька, 1б
Контактний телефон	+ 38 (0372) 517 995

2. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Статус дисципліни	нормативна
Кількість кредитів	4,0
Загальна кількість годин	120 год.
Лекції	10 год.
Практичні заняття	70 год.
Самостійна робота	40 год.
Вид заключного контролю	підсумковий модульний контроль 3,4

3. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (АНОТАЦІЯ)

Головним завданням кафедри хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії БДМУ на 4 курсі є підготовка лікаря-стоматолога, який засвоїв питання теорії й практики розділів хірургічної стоматології та щелепно-лицьової хірургії, починаючи з організації роботи хірургічного відділення стоматологічної поліклініки та щелепно-лицевого стаціонару, надання кваліфікованої хірургічної стоматологічної допомоги та невідкладної щелепно-лицевої хірургії.

У лекційних курсах слід викладати основні й найбільш складні розділи з хірургічної стоматології та щелепно-лицьової хірургії враховуючи взаємозв'язок усіх розділів стоматології із загальною патологією (серцево-судинна, ендокринна патологія, захворювання опорно-рухового апарату, авітамінози, захворювання крові, вроджена патологія тощо), етіологією та патогенезом стоматологічних та соматичних захворювань, нозологічною діагностикою, хірургічним і консервативним лікуванням, профілактикою, соціально-трудовою реабілітацією та експертизою, особливо у хворих з новоутвореннями та травмами щелепно-лицьової ділянки. З урахуванням великої значимості фізіотерапевтичних методів лікування на лекціях і практичних заняттях звертається увага на необхідність застосування цих методів лікування, особливо в комплексній терапії хворих з травматологічними захворюваннями ЩЛД.

Початковий рівень знань студента, який починає вивчення модуля на кафедрі хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії, передбачає визначення рівня знань з попередньо-вивчених розділів хірургічної стоматології.

З метою оволодіння мануальними навичками надання хірургічної стоматологічної допомоги, поряд з вивченням теоретичних питань, студенти під керівництвом та контролем викладача самостійно проводять амбулаторний прийом пацієнтів з різними захворюваннями. Маніпуляції спочатку відпрацьовують на фантомах і муляжах.

На практичних заняттях у 8-му семестрі (модуль 4) студенти оформляють і захищають академічну історію хвороби стаціонарного хворого.

По закінченню вивчення модуля студенти складають підсумково-модульний контроль (ПМК). Теоретична частина ПМК включає відповіді на питання в білеті, рішення тестових завдань, читання рентгенограм, підбір і пояснення роботи хірургічного інструментарію для оперативних втручань).

4. ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Перелік нормативних документів:

- Положення про організацію освітнього процесу (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/polozhennya-pro-organizacziyu-osvitnogo-procesu-u-vdnzu-bukovinskij-derzhavnij-medichnij-universitet.pdf>);
- Інструкція щодо оцінювання навчальної діяльності студентів БДМУ в умовах впровадження Європейської кредитно-трансферної системи організації навчального процесу (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/bdmu-instrukcziya-shhodo-oczinuvannya-%D1%94kts-2014-3.pdf>);
- Положення про порядок відпрацювання пропущених та незарахованих занять (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/reworks.pdf>);
- Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/07/polozhennya-pro-apelyacziyu-rezultativ-pidsumkovogo-kontrolyu-znan.pdf>);
- Кодекс академічної доброчесності (https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/kodeks_academic_faith.pdf);
- Морально-етичний кодекс студентів (https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/ethics_code.docx);
- Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/antiplagiat-1.pdf>);
- Положення про порядок та умови обрання студентами вибіркового дисциплін (https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/04/nakaz_polozhennyv_vybirkovi_dyscypliny_2020.pdf);
- Правила внутрішнього трудового розпорядку Вищого державного навчального закладу України «Буковинський державний медичний університет» (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/17.1-bdmu-kolektivnij-dogovor-dodatok.doc>).

4.2. Політика щодо дотримання принципів академічної доброчесності здобувачів вищої освіти:

- самостійне виконання навчальних завдань поточного та підсумкового контролів без використання зовнішніх джерел інформації;
- списування під час контролю знань заборонені;
- самостійне виконання індивідуальних завдань та коректне оформлення посилань на джерела інформації у разі запозичення ідей, тверджень, відомостей.

4.3. Політика щодо дотримання принципів та норм етики та деонтології здобувачами вищої освіти:

- дії у професійних і навчальних ситуаціях із позицій академічної доброчесності та професійної етики та деонтології;
- дотримання правил внутрішнього розпорядку університету, бути толерантними, доброзичливими та виваженими у спілкуванні зі студентами та викладачами, медичним персоналом закладів охорони здоров'я;
- усвідомлення значущості прикладів людської поведінки відповідно до норм академічної доброчесності та медичної етики.

4.4. Політика щодо відвідування занять здобувачами вищої освіти:

- присутність на всіх навчальних заняттях (лекціях, практичних (семінарських) заняттях, підсумковому модульному контролі) є обов'язковою з метою поточного та підсумкового оцінювання знань (окрім випадків з поважних причин).

4.5. Політика дедлайну та відпрацювання пропущених або незарахованих занять здобувачами вищої освіти:

- відпрацювання пропущених занять відбувається згідно з графіком відпрацювання пропущених або незарахованих занять та консультацій.

5. ПРЕРЕКВІЗИТИ І ПОСТРЕКВІЗИТИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (МІЖДИСЦИПЛІНАРНІ ЗВ'ЯЗКИ)

Перелік навчальних дисциплін, на яких базується вивчення навчальної дисципліни	Перелік навчальних дисциплін, для яких закладається основа в результаті вивчення навчальної дисципліни
анатомія людини, гістологія, цитологія та ембріології, фізіологія, патофізіологія, патоморфологія, патологічна анатомія, патологічна фізіологія, біохімія, фармакологія, хірургічна стоматологія, радіологія, медицина надзвичайних станів	терапевтична стоматологія, ортопедична стоматологія, дитяча терапевтична стоматологія, дитяча хірургічна стоматологія, ортодонтія, хірургічна стоматологія

6. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ:

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни - навчити студентів 4-го курсу стоматологічного факультету теорії, практичним навичкам з дисципліни «Хірургічна стоматологія».

1.2. Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни:

- 1) Вивчити основні способи проведення транспортної іммобілізації в практиці лікаря-стоматолога-хірурга.
- 2) Вивчити симптоматику невідкладних станів в практиці хірурга-стоматолога, надання невідкладної допомоги.
- 3) Вивчити особливості клініки, діагностики, лікування та профілактики новоутворень ЩЛД
- 4) Вивчити методи діагностики та лікування новоутворень ЩЛД, травматичних пошкоджень ЩЛД.

7. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ФОРМУВАННЮ ЯКИХ СПРИЯЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА:

7.1. *Інтегральні:* здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі охорони здоров'я за спеціальністю «Стоматологія» у професійній діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог;

7.2 загальні:

- ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК 3. Здатність застосовувати знання у практичній діяльності.
- ЗК 4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК 5. Здатність спілкуватися англійською мовою.
- ЗК 6. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК 7. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК 8. Здатність до адаптації та дії в новій ЗК Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК 9. Здатність бути критичним і самокритичним.
- ЗК 10. Здатність працювати в команді.
- ЗК 11. Прагнення до збереження навколишнього середовища.
- ЗК 12. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
- ЗК 13. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
- ЗК 14. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
- ЗК15. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

7.3 спеціальні:

- СК 1. Спроможність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні данні.
- СК 2. Спроможність інтерпретувати результат лабораторних та інструментальних досліджень.
- СК 3. Спроможність діагностувати: визначати попередній, клінічний, остаточний, супутній діагноз, невідкладні стани.
- СК 4. Спроможність планувати та проводити заходи із профілактики захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.
- СК 5. Спроможність до проектування процесу надання медичної допомоги: визначати підходи, план, види та принципи лікування захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.
- СК 6. Спроможність визначати раціональний режим праці, відпочинку, дієти у хворих при лікуванні захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.
- СК 7. Спроможність визначати тактику ведення пацієнтів із захворюваннями органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області з супутніми соматичними захворюваннями.
- СК 8. Спроможність виконувати медичні та стоматологічні маніпуляції.
- СК 9. Спроможність проводити лікування основних захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.
- СК 10. Спроможність до організації та проведення лікувально-евакуаційних заходів.
- СК 11. Спроможність до визначення тактики, методів та надання екстреної медичної допомоги.
- СК 12. Спроможність до організації та проведення скринінгового обстеження в стоматології.
- СК 13. Спроможність оцінювати вплив навколишнього середовища на стан здоров'я населення (індивідуальне, сімейне, популяційне).
- СК 14. Спроможність ведення нормативної медичної документації.
- СК 15. Опрацювання державної, соціальної та медичної інформації.

СК 16. Спроможність до організації і проведення реабілітаційних заходів та догляду у пацієнтів із захворюваннями органів ротової порожнини та ЩЛЮ.

СК 17. Спроможність до правового забезпечення власної професійної діяльності.

8. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

Знати:

1. Особливості обстеження хворих з патологією ЩЛД, участь суміжних спеціалістів в обстеженні.
2. Методика обстеження хворих з травмою щелепно-лицевої ділянки. Організаційні принципи надання допомоги потерпілим при ушкодженнях щелепно-лицевої ділянки.
3. Принципи деонтології та лікарської етики в хірургічній стоматології і ЩЛХ
4. Основні методики загального та місцевого знеболення, седація в практиці хірурга-стоматолога (покази, протипокази, особливості проведення).
5. Травматичні пошкодження м'яких тканин ЩЛД.
6. Методики хірургічної обробки ран м'яких.
7. Вивихи та переломи зубів, перелом альвеолярного відростка, вивихи скронево-нижньощелепного суглоба (діагностика, лікування).
8. Переломи кісток лицевого скелету. Сучасні принципи кісткової фіксації.
9. Термічні (опіки, обмороження), хімічні (кислоти, луги, солі важких металів), фізичні (електричний струм) пошкодження обличчя.
10. Поєднані пошкодження щелепно-лицевої ділянки. Клініка, діагностика, лікування. Травматична хвороба.
11. Організація стоматологічної допомоги у Збройних Силах України.
12. Принципи медичного сортування та етапне лікування поранених у щелепно-лицеву ділянку.
13. Загальна характеристика, клінічний перебіг, діагностика вогнепальних поранень, опіків, комбінованих уражень щелепно-лицевої ділянки.
14. Ранні та пізні ускладнення пошкоджень щелепно-лицевої ділянки. Клініка, діагностика, лікування.
15. Організація онкостоматологічної допомоги.
16. Пухлини та пухлиноподібні утвори м'яких тканин та кісток щелепно-лицевої ділянки.
17. Кісти щелеп.
18. Доброякісні одонтогенні пухлини щелеп: амелобластома (адамантинома), одонтома, цементома, епулід.
19. Доброякісні неодонтогенні пухлини щелеп (остеобластома, остеокластома, остеома, остеод-остеома, хондрома, гемангіома, фіброма, тощо).
20. Остеогенні пухлиноподібні утворення щелеп (фіброзна остеодисплазія, паратиреоїдна остеодистрофія, хвороба Педжета, еозинофільна гранульома).
21. Доброякісні пухлини м'яких тканин ЩЛД (шкіри, жирової, сполучної, м'язевої, нервової тканин, кровоносних та лімфатичних судин).
22. Передракові захворювання шкіри обличчя, слизової оболонки порожнини рота та язика.
23. Злоякісні пухлини м'яких тканин ЩЛД та шиї. Рак і саркома щелеп.
24. Доброякісні пухлини та кісти слинних залоз.

Вміти:

1. Зібрати анамнез та провести огляд хворого на вказану патологію ЩЛД.
2. Скласти план та провести обстеження хворого з травмою щелепно-лицевої ділянки.
3. Скласти план додаткових методів дослідження та вміти інтерпретувати їх результати.
4. Аналізувати та інтерпретувати результати рентгенологічного обстеження у клініці хірургічної стоматології та ЩЛХ, та на їх підставі встановити відповідний клінічний діагноз.
5. Заповнити відповідну медичну документацію.
6. Скласти план та провести обстеження хворого з наявністю новоутвору, призначити додаткові методи діагностики.
7. Встановити онкодіагноз на основі отриманих результатів обстежень.
8. Скласти план лікування пацієнта із онкологічними захворюваннями ЩЛД.
9. Скласти план комплексного лікування хворих на вказані патології.
10. Діагностувати місцеві та загальні ускладнення в практиці хірурга-стоматолога.

Демонструвати:

ПР 1. Виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми; за стандартними методиками, використовуючи попередні дані анамнезу хворого, дані огляду хворого, знання про людину, її органи та системи, встановлювати вірогідний нозологічний або синдромний попередній клінічний діагноз стоматологічного захворювання.

ПР 2. Збирати інформацію про загальний стан пацієнта, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів щелепно-лицевої ділянки, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу.

ПР 3. Призначати та аналізувати додаткові (обов'язкові та за вибором) методи обстеження (лабораторні, рентгенологічні, функціональні та/або інструментальні), пацієнтів із захворюваннями органів і тканин ротової порожнини і щелепно-лицевої області для проведення диференційної діагностики захворювань.

ПР 4. Визначати остаточний клінічний діагноз дотримуючись відповідних етичних і юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення та логічного аналізу отриманих суб'єктивних і об'єктивних даних клінічного, додаткового обстеження, проведення диференційної діагностики під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи.

ПР 5. Встановлювати діагноз невідкладних станів за будь-яких обставин (вдома, на вулиці, у лікувальній установі), в умовах надзвичайної ситуації, воєнного стану, нестачі інформації та обмеженого часу.

ПР 6. Планувати та втілювати заходи профілактики стоматологічних захворювань серед населення для запобігання розповсюдження стоматологічних захворювань.

ПР 8. Визначати підхід, план, вид та принцип лікування стоматологічного захворювання шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

ПР 9. Визначати характер режиму праці, відпочинку та необхідної дієти при лікуванні стоматологічних захворювань на підставі попереднього або остаточного клінічного діагнозу шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

ПР 10. Визначати тактику ведення стоматологічного пацієнта при соматичній патології шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

ПР 11. Проводити лікування основних стоматологічних захворювань за існуючими алгоритмами та стандартними схемами під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи.

ПР 12. Організовувати проведення лікувально-евакуаційних заходів серед населення, військовослужбовців, в умовах надзвичайної ситуації, у т.ч. воєнного стану, під час розгорнутих етапів медичної евакуації, з урахуванням існуючої системи лікувально-евакуаційного забезпечення.

ПР 13. Визначати тактику надання екстреної медичної допомоги, використовуючи рекомендовані алгоритми, за будь-яких обставин на підставі діагнозу невідкладного стану в умовах обмеженого часу.

ПР 14. Аналізувати та оцінювати державну, соціальну та медичну інформацію з використанням стандартних підходів та комп'ютерних інформаційних технологій.

ПР 15. Оцінювати вплив навколишнього середовища на стан здоров'я населення в умовах медичного закладу за стандартними методиками.

ПР 16. Формувати цілі та визначати структуру особистої діяльності на підставі результату аналізу певних суспільних та особистих потреб.

ПР 17. Дотримуватися здорового способу життя, користуватися прийомами саморегуляції та самоконтролю.

ПР 18. Усвідомлювати та керуватися у своїй діяльності громадянськими правами, свободами та обов'язками, підвищувати загальноосвітній культурний рівень.

ПР 19. Дотримуватися вимог етики, біоетики та деонтології у своїй фаховій діяльності.

ПР 20. Організовувати необхідний рівень індивідуальної безпеки (власної та осіб, про яких піклується) у разі виникнення типових небезпечних ситуацій в індивідуальному полі діяльності.

ПР 21. Виконувати медичні маніпуляції на підставі попереднього та/або остаточного клінічного діагнозу для різних верств населення та в різних умовах.

ПР 22. Виконувати медичні стоматологічні маніпуляції на підставі попереднього та/або остаточного клінічного діагнозу для різних верств населення та в різних умовах.

ПР 23. Виконувати маніпуляції надання екстреної медичної допомоги, використовуючи стандартні схеми, за будь-яких обставин на підставі діагнозу невідкладного стану в умовах обмеженого часу.

9. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

На вивчення навчальної дисципліни відводиться **120 годин 4,0 кредитів ЄКТС**

Опис кожного модуля дисципліни:

Модуль 3. Онкологія ЩЛД

Конкретні цілі вивчення модуля 3.

- ✓ Пояснювати та трактувати поняття «онкологічної перестороги» і принципи організації протипухлинної служби, диспансеризації онкохворих, роль чинників ендо- та екзогенного походження у виникненні пухлин, розуміти закономірності росту і розвитку пухлин та пухлиноподібних утворень, принципи їх диференційної діагностики.

- ✓ Тракувати патогенез пухлиноподібних утворів м'яких тканин та кісток ЩЛД (кісти щелеп, кісти м'яких тканин), доброякісних одонтогенних та неодонтогенних пухлин щелеп, (амелобластома, одонтома, цементома, епулід, остеобластома, остеокластома, остеома, остеοїд-остеома, хондрома, гемангіома, фіброма), остеогенних пухлиноподібних утворів щелеп (фіброзна остеодисплазія, паратиреоїдна остеодистрофія, хвороба Педжета, еозинофільна гранульома), доброякісних пухлин м'яких тканин ЩЛД, передракових захворювань шкіри обличчя, слизової оболонки порожнини рота та язика, злоякісних пухлин м'яких тканин та кісток ЩЛД та шиї, доброякісних та злоякісних пухлин та кіст слинних залоз.
- ✓ Аналізувати критерії добро- та злоякісності пухлин, стадії ураження за системою ТОІМ, розуміти їх тканинну приналежність, принципи класифікації пухлин та пухлиноподібних утворень; показання та протипоказання до застосування сучасних методик діагностики та лікування пухлиноподібних утворів м'яких тканин та кісток ЩЛД, доброякісних одонтогенних та неодонтогенних пухлин щелеп, остеогенних пухлиноподібних утворів щелеп, доброякісних пухлин м'яких тканин ЩЛД, передракових захворювань шкіри обличчя, слизової оболонки порожнини рота та язика, злоякісних пухлин м'яких тканин та кісток ЩЛД та шиї, доброякісних та злоякісних пухлин та кіст слинних залоз.
- ✓ Розробити план та провести обстеження пацієнта з добро- чи злоякісним новоутворенням, призначити необхідні додаткові методи дослідження (рентгенологічні, радіоізотопні, цитологічні, гістологічні) та вміти інтерпретувати їх результати, обґрунтувати об'єм та послідовність лікувальних заходів (операційного видалення, променевої терапії, хіміотерапії, кріотерапії тощо), спрямованих на реабілітацію пацієнта.
- ✓ Виконувати збір анамнезу та огляд хворого з добро- та злоякісним утворенням ЩЛД, заповнити відповідну медичну документацію, скеровувати пацієнта у відповідні діагностично-лікувальні залежно від виду та стадії онкозахворювання.
- ✓ Проводити пункційну, інцизійну та ексцизійну біопсію тканин ЩЛД, володіти методикою діатермокоагуляції та кріодеструкції.
- ✓ Призначати комплексне медикаментозне лікування пацієнтів з добро- та злоякісними пухлинами ЩЛД у перед-, інтра- та післяопераційному періодах, надавати відповідні рекомендації.
- ✓ Продемонструвати вміння інтерпретувати результати додаткових методів обстеження, спрямованих на верифікацію пухлин ЩЛД, методики проведення біопсії м'яких та твердих тканин, складати план комплексного (хірургічного, променевого, хіміотерапевтичного) лікування онкологічного пацієнта.

Змістовий модуль 1. Новоутворення ЩЛД

Тема №1. Епітеліальні пухлини м'яких тканин. Клініка, діагностика, лікування. Пухлиноподібні утворення м'яких тканин: атерома, ринофіма, кератоакантома, шкірний ріг. Клініка, діагностика, лікування.

Перелік питань, які повинен засвоїти студента на занятті

- 1) Фактори, які сприяють виникненню пухлин та пухлиноподібних утворень м'яких тканин.
- 2) Епітеліоми: визначення поняття, види.
- 3) Клінічна характеристика папіломи.
- 4) Клінічна характеристика невусів.
- 5) Клінічна характеристика атероми.
- 6) Клінічна характеристика ринофіми.
- 7) Клінічна характеристика кератоакантоми.
- 8) Клінічна характеристика шкірного рога.
- 9) Методи діагностики та додаткові методи дослідження пацієнтів.
- 10) Диференційна діагностика епітеліальних пухлин та пухлиноподібних утворень м'яких тканин ЩЛД.
- 11) Клінічні прояви злоякісного переродження пухлин та пухлиноподібних утворень м'яких тканин.
- 12) Методи лікування пухлин та пухлиноподібних утворень м'яких тканин.
- 13) Профілактика виникнення пухлин та пухлиноподібних утворень м'яких тканин.

Практичні завдання, які повинен опанувати на занятті студент.

- 1) Провести курацію пацієнта з пухлиноподібним утворенням м'яких тканин щелепно-лицевої ділянки.
- 2) Виконати на фантомі діагностичну пункцію.
- 3) Підготувати предметне скло для цитологічного дослідження.
- 4) На фантомі виконати забір матеріалу для цитологічного дослідження:
 - методом відбитку;
 - методом зішкрябу;
 - методом мазку.

Тема №2. Пухлини та пухлиноподібні утвори фіброзної, м'язової та жирової тканини. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.

Перелік питань, які повинен засвоїти студента на занятті

- 1) Фактори, які сприяють виникненню пухлин та пухлиноподібних утворень з фіброзної, м'язової та жирової тканин.
- 2) Клінічна картина фіброми, фіброматозу ясен, фіброзного епулід, ангіоматозного епулід.
- 3) Клінічна картина міоми, міобластоми, рабдоміоми, лейоміоми.
- 4) Клінічна картина ліптоми, ліпоматозу шиї (хвороби Маделунга).
- 5) Методи діагностики та додаткові методи дослідження пацієнтів з пухлинами фіброзної, м'язової та жирової тканин.
- 6) Диференційна діагностика пухлин та пухлиноподібних утворень з фіброзної, м'язової та жирової тканин.
- 7) Профілактика виникнення пухлин та пухлиноподібних утворень з фіброзної, м'язової та жирової тканин.
- 8) Клінічні прояви злоякісного переродження пухлин та пухлиноподібних утворень з фіброзної, м'язової та жирової тканин

Практичні завдання, які повинен опанувати на занятті студент.

- 1) На фантомі провести забір матеріалу для цитологічного дослідження:
 - методом відбитку;
 - методом зішкрябу;
 - методом мазку.
- 2) На фантомі виконати діагностичну пункцію.
- 3) Провести курацію пацієнта з пухлиною щелепно-лицьової локалізації.

Тема №3. Пухлини кровоносних та лімфатичних судин м'яких тканин щелепно-лицьової ділянки та щелеп. Пухлини та пухлиноподібні ураження периферичних нервів обличчя. Епітеліальні та неепітеліальні пухлини слинних залоз. Кісти слинних залоз. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.

Перелік питань, які повинен засвоїти студента на занятті

- 1) Визначення поняття «новоутвір», «пухлина».
- 2) Статистика пухлин кровоносних і лімфатичних судин м'яких тканин та щелеп.
- 3) Кровоносна система обличчя.
- 4) Лімфатична система обличчя.
- 5) Класифікація пухлин кровоносних і лімфатичних судин м'яких тканин та щелеп.
- 6) Клінічна картина пухлин кровоносних і лімфатичних судин м'яких тканин та щелеп.
- 7) Особливості діагностики пухлин кровоносних і лімфатичних судин м'яких тканин та щелеп.
- 8) Статистика післяопераційних ускладнень при пухлинах кровоносних і лімфатичних судин м'яких тканин та щелеп.
- 9) Анатомія і фізіологія слинних залоз людини.
- 10) Ембріогенез і гістологічна будова великих і малих слинних залоз.
- 11) Теорії походження доброякісних пухлин слинних залоз.
- 12) Гістологічні і клінічні класифікації доброякісних пухлин слинних залоз.
- 13) Клінічна картина аденолімфоми слинної залози.
- 14) Діагностика і диференційна діагностика доброякісних пухлин слинних залоз.
- 15) Методи лікування доброякісних пухлин слинних залоз.
- 16) Прогноз і ускладнення під час і після лікування доброякісних пухлин слинних залоз.
- 17) Основні та додаткові методи діагностики доброякісних пухлин.
- 18) Клінічна картина аденоми слинної залози.
- 19) Клініка оксифільної аденоми.

Практичні завдання, які повинен опанувати на занятті студент.

- 1) Обстежити пацієнта з пухлиною, встановити діагноз та призначити лікування.
- 2) На фантомі виконати пункцію або взяти матеріал для цитологічного/гістологічного дослідження.
- 3) Заповнити амбулаторну медичну картку пацієнта з пухлиною.

Тема №4. Одонтогенні епітеліальні кісти щелеп: радикарна, зубовмісна, парадентарна, первинна, фолікулярна, кіста прорізування, ясенева. Клініка, діагностика, лікування.

Перелік питань, які повинен засвоїти студента на занятті

- 1) Загальна характеристика одонтогенних епітеліальних пухлин.
- 2) Одонтогенні епітеліальні кісти щелеп: представники.
- 3) Ускладнення, які можуть виникати при одонтогенних епітеліальних кістах.

Практичні завдання, які повинен опанувати на занятті студент.

- 1) Провести курацію хворого з одонтогенною кістою щелепи.
- 2) Підібрати інструментарій для проведення оперативного втручання цистотомії та цистектомії, вибрати оптимальний спосіб знеболення.

Тема №5. Одонтогенна пухлина амелобластома (адамантинома). Одонтома, цементома, одонтогенна фіброма. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.

Перелік питань, які повинен засвоїти студента на занятті

- 1) Анатомічна будова зубощелепної системи.
- 2) Ембріогенез та гістологічна будова щелепних кісток та тканин щелепно-лицьової ділянки.
- 3) Теорії походження амелобластоми, одонтоми, цементоми, одонтогенної фіброми.
- 4) Класифікації амелобластоми, одонтоми, цементоми, одонтогенної фіброми за рентгенологічною ознакою.
- 5) Клінічна картина адамантиноми, одонтоми, цементоми, одонтогенної фіброми.
- 6) Діагностика та диференційна діагностика адамантином.
- 7) Методи лікування адамантиноми, одонтоми, цементоми, одонтогенної фіброми.
- 8) Клінічна картина при одонтомі.
- 9) Клінічна картина одонтогенної фіброми.

Практичні завдання, які повинен опанувати на занятті студент.

- 1) Провести обстеження пацієнтів з адамантиномою нижньої щелепи.
- 2) Провести курацію пацієнта з адамантиномою нижньої щелепи.
- 3) Заповнити амбулаторну медичну картку пацієнта з адамантиномою нижньої щелепи.
- 4) Виконати на фантомі забір матеріалу в кісткових тканинах методом пункції.
- 5) Тракувати рентгенограми з пухлинами кісток лицьового скелета.

Тема №6. Первинна остеогенна кісткова пухлина остеобластокластома. Остеогенні кісткові пухлини: остеома, остеїд-остеома, хондрома, остеохондрома, фіброостеома. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.

Перелік питань, які повинен засвоїти студента на занятті

- 1) Етіологія та патогенез остеогенних пухлин ЩЛД.
- 2) Класифікація остеогенних пухлин голови та шиї.
- 3) Клінічна картина остеобластокластоми та остеогенних кісткових пухлин.
- 4) Діагностика та диференційна діагностика остеобластокластоми та остеогенних кісткових пухлин.
- 5) Лікування остеобластокластоми та остеогенних кісткових пухлин ЩЛД.

Практичні завдання, які повинен опанувати на занятті студент.

- 1) Курація хворих з остеогенними пухлинами щелепно-лицьової ділянки.
- 2) Тракування рентгенограм та результатів патоморфологічних досліджень пацієнтів з остеогенними пухлинами щелепно-лицьової ділянки.

Тема №7. Пухлиноподібні ураження щелеп: фіброзна дисплазія, херувізм, хвороба Енгля-Реклінгаузена, хвороба Педжета, еозінофільна гранульома. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.

Перелік питань, які повинен засвоїти студента на занятті

- 1) Анатомія кісток лицьового скелету.
- 2) Ембріогенез та гістологічна будова кісток обличчя.
- 3) Теорії походження пухлиноподібних уражень щелеп.
- 4) Гістологічні та клінічні класифікації пухлиноподібних уражень щелеп.
- 5) Клінічна картина пухлиноподібних уражень щелеп.
- 6) Діагностика та диференційна діагностика пухлиноподібних уражень щелеп.
- 7) Методи лікування доброякісних пухлин та кіст слинних залоз.
- 8) Прогноз та ускладнення під час та після лікування пухлиноподібних уражень щелеп.

Практичні завдання, які повинен опанувати на занятті студент.

- 1) Описати рентгенограми пацієнтів з пухлиноподібними ураженнями щелеп.
- 2) Провести практичний тренінг «лікар-пацієнт» з курації пацієнтів з пухлиноподібними ураженнями щелеп.

Тема №8. Пухлини та пухлиноподібні ураження зародкового походження бранхіальні, тіреоглосальні кісти, нориці обличчя та шиї, тератома, бранхіогенний рак. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.

Перелік питань, які повинен засвоїти студента на занятті

- 1) Анатомія щелепно-лицьової ділянки.
- 2) Ембріогенез та гістологічна будова тканин та органів щелепно-лицьової ділянки.
- 3) Теорії походження вроджених кіст і нориць обличчя та шиї.
- 4) Гістологічні та клінічні класифікації вроджених кіст і нориць обличчя та шиї.

- 5) Клінічна картина вроджених кіст і нориць обличчя та шиї.
- 6) Діагностика та диференційна діагностика вроджених кіст і нориць обличчя та шиї.
- 7) Методи лікування вроджених кіст і нориць обличчя та шиї.
- 8) Прогноз та ускладнення під час та після лікування вроджених кіст і нориць обличчя та шиї.

Практичні завдання, які повинен опанувати на занятті студент.

- 1) Перерахувати фактори, що сприяють виникненню та розвитку пухлиноподібних утворень м'яких тканин.
- 2) Навести класифікації пухлиноподібних утворень м'яких тканин.
- 3) Навести гістологічну картину, що відповідає різним формам пухлиноподібних утворень м'яких тканин.
- 4) Перерахувати клінічні прояви пухлиноподібних утворень м'яких тканин.
- 5) Провести діагностику пухлиноподібних утворень м'яких тканин.
- 6) Перерахувати методи лікування.
- 7) Навести клінічні прояви малігнізації.
- 8) Скласти схему профілактичних заходів

Тема №9. Організація онкостоматологічної допомоги пацієнтам та їх диспансеризація. Порядок та методи обстеження онкостоматологічного пацієнта. Медична документація лікаря-стоматолога-хірурга. Біологічні основи клінічної онкології. Онкопересторога. Класифікація пухлин щелепно-лицьової ділянки.

Перелік питань, які повинен засвоїти студента на занятті

- 1) Структура організації онкостоматологічної допомоги.
- 2) Принципи диспансеризації пацієнтів з пухлинами голови та шиї.
- 3) Організація онкостоматологічної допомоги.
- 4) Медична документація лікаря-стоматолога-хірурга.
- 5) Класифікація пухлин щелепно-лицьової локалізації.
- 6) Методика обстеження пацієнта з онкозахворюваннями.
- 7) Визначення поняття «онкологічна пересторога».
- 8) Онкогенез. Сучасні погляди на біологічні засади онкогенезу.
- 9) Біологічні принципи лікування пацієнтів з доброякісними та злоякісними пухлинами щелепно-лицьової локалізації.
- 10) Система імунітету при пухлинах і пухлиноподібних процесах щелепно-лицьової локалізації.

Практичні завдання, які повинен опанувати на занятті студент.

- 1) Провести курацію пацієнта з пухлиною щелепно-лицьової локалізації.
- 2) Скласти схему обстеження пацієнта з пухлиною або пухлиноподібним захворюванням щелепно-лицьової локалізації.

Тема №10. Передракові захворювання шкіри обличчя, слизової оболонки порожнини рота та язика: гістологічна будова, клінічні форми, диференційна діагностика, лікування, ускладнення і профілактика.

Перелік питань, які повинен засвоїти студента на занятті

- 1) Передрак, факультативні передраки, облігатні передраки: визначення понять
- 2) Фактори, які сприяють виникненню передракових захворювань.
- 3) Класифікація передракових захворювань шкіри обличчя, слизової оболонки порожнини рота.
- 4) Клінічна картина передракових захворювань шкіри обличчя, слизової оболонки порожнини рота.
- 5) Етіологія та гістологічні особливості при передракових станах.
- 6) Методи діагностики, додаткові методи дослідження з підозрою на передракове захворювання.
- 7) Диференційна діагностика передракових захворювань.
- 8) Профілактика виникнення передракових захворювань шкіри обличчя та порожнини рота.
- 9) Методи лікування пацієнтів з передраковими захворюваннями.
- 10) Ускладнення передракових захворювань шкіри обличчя, губ та слизової оболонки порожнини рота.

Практичні завдання, які повинен опанувати на занятті студент.

- 1) Обрати необхідний інструментарій для забору матеріалу на цитологічне дослідження.
- 2) Провести забір матеріалу для цитологічного дослідження, заповнити направлення в цитологічну лабораторію.
- 3) Обрати необхідний інструментарій для проведення біопсії.
- 4) Виконати біопсію для гістологічного дослідження; заповнити направлення в гістологічну лабораторію.
- 5) Заповнити медичну документацію пацієнтів з передпухлинними захворюваннями.

Тема №11. Рак і саркома щелеп: походження та гістологічна будова, класифікація, клініка, диференційна діагностика.

Перелік питань, які повинен засвоїти студента на занятті

- 1) Епідеміологія раку верхньої та нижньої щелеп.
- 2) Патологічна анатомія раку злоякісних пухлин щелеп.
- 3) Методи діагностики застосовують при злоякісних новоутвореннях щелеп.
- 4) Клініка раку верхньої щелепи.
- 5) Класифікація злоякісних новоутворень
- 6) Методи діагностики злоякісних новоутворень щелеп.
- 7) Шляхи метастазування пухлин щелеп.
- 8) Принципи лікування раку верхньої щелепи.
- 9) Клініка раку нижньої щелепи.
- 10) Епідеміологія сарком.
- 11) Патологічна анатомія при саркомі щелеп.
- 12) Клінічні прояви саркоми щелеп.
- 13) Методи лікування пацієнтів зі злоякісними утвореннями щелеп.

Практичні завдання, які повинен опанувати на занятті студент.

- 1) Обстеження пацієнта зі злоякісними пухлинами щелеп.
- 2) Пальпаторне дослідження м'яких навколо-щелепних тканин.
- 3) Пальпаторне дослідження регіонарних лімфовузлів.
- 4) Пункція пухлини нижньої щелепи.
- 5) Пункція регіонарних лімфовузлів.
- 6) Біопсія пухлини.
- 7) Аналіз рентгенограм та сканів СКТ та КПКТ.
- 8) Пункція верхньощелепної пазухи.
- 9) Сформулювати діагноз злоякісного новоутворення нижньої щелепи з визначенням стадії процесу та клінічної групи.

Тема №12. Рак і саркома щелеп: лікування, ускладнення та профілактика.

Перелік питань, які повинен засвоїти студента на занятті

- 1) Принципи лікування раку нижньої щелепи в залежності від стадії.
- 2) Хіміотерапевтичні препарати, схемою застосування при злоякісних новоутвореннях щелеп.
- 3) Лікування раку верхньої щелепи.
- 4) Ускладнення в процесі лікування та у віддалені строки.
- 5) Реабілітація і диспансеризація хворих на рак щелеп.

Практичні завдання, які повинен опанувати на занятті студент.

- 1) Обстеження хворого зі злоякісними пухлинами щелеп.
- 2) Пальпаторне дослідження м'яких навколо-щелепних тканин.
- 3) Пальпаторне дослідження регіонарних лімфовузлів.
- 4) Пункція пухлини нижньої щелепи.
- 5) Пункція регіонарних лімфовузлів.
- 6) Біопсія пухлини.
- 7) Оцінити рентгенограми, КТ, МРТ хворих на рак щелеп.
- 8) Пункція гайморової пазухи.
- 9) Сформулювати діагноз злоякісного новоутворення щелеп з визначенням стадії процесу та клінічної групи.
- 10) Скласти план лікування та диспансерного спостереження.
- 11) Оформляти медичну документацію.
- 12) Здійснити догляд за післяопераційними пацієнтам.

Тема №13. Рак губи, органів порожнини рота (язика, щоки, дна порожнини рота, твердого та м'якого піднебіння): походження та гістологічна будова, класифікація, клініка, диференційна діагностика.

Перелік питань, які повинен засвоїти студента на занятті

- 1) Фактори, що впливають на виникнення злоякісних новоутворень губ, язика, слизової оболонки порожнини рота.
- 2) Класифікація злоякісних новоутворень губ, язика, слизової оболонки порожнини рота (вітчизняна класифікація).
- 3) Класифікація злоякісних новоутворень губ, язика, слизової оболонки порожнини рота за класифікацією TNM (міжнародна класифікація ВООЗ).
- 4) Принципи діагностики злоякісних новоутворень губ, язика, слизової оболонки порожнини рота.
- 5) Цитологічний метод дослідження. Методи забору матеріалу при злоякісних новоутвореннях губ, язика, слизової оболонки порожнини рота. Методики виконання.

6) Біопсія: методи біопсії губ, методики виконання різних методів біопсії.

Практичні завдання, які повинен опанувати на занятті студент.

- 1) Обстеження хворого на злоякісне новоутворення губ, слизової оболонки порожнини рота або язика. Заповнення медичної документації хворого на злоякісне новоутворення губ, слизової оболонки порожнини рота або язика.
- 2) Складання плану обстеження хворого злоякісне новоутворення губ, слизової оболонки порожнини рота або язика.
- 3) Взяття матеріалу для цитологічного дослідження пухлини.
- 4) Проведення забору матеріалу для цитологічного дослідження лімфатичних вузлів.
- 5) Проведення забору матеріалу для гістологічного дослідження (виконати біопсію).
- 6) Встановлення та обґрунтування клінічного діагнозу.
- 7) Скласти та обґрунтувати план лікування.

Тема №14. Рак губи, органів порожнини рота (язика, щоки, дна порожнини рота, твердого та м'якого піднебіння): лікування, ускладнення, профілактика.

Перелік питань, які повинен засвоїти студента на занятті

- 1) Принципи лікування злоякісних новоутворень губ, язика, слизової оболонки порожнини рота.
- 2) Комбіноване лікування: визначення поняття.
- 3) Комплексне лікування: визначення поняття.
- 4) Паліативне лікування: визначення поняття.
- 5) Диспансеризація хворих із злоякісними новоутвореннями губ, язика, слизової оболонки порожнини рота.

Практичні завдання, які повинен опанувати на занятті студент.

- 1) Обстеження хворого на злоякісне новоутворення губ, слизової оболонки порожнини рота або язика. Заповнення медичної документації хворого на злоякісне новоутворення губ, слизової оболонки порожнини рота або язика.
- 2) Складання плану обстеження хворого злоякісне новоутворення губ, слизової оболонки порожнини рота або язика.
- 3) Взяття матеріалу для цитологічного дослідження пухлини.
- 4) Проведення забору матеріалу для цитологічного дослідження лімфатичних вузлів.
- 5) Проведення забору матеріалу для гістологічного дослідження (виконати біопсію).
- 6) Встановлення та обґрунтування клінічного діагнозу.
- 7) Скласти та обґрунтувати план лікування.

Тема №15. Злоякісні пухлини слинних залоз: гістологічна будова, клінічні форми, диференційна діагностика, лікування.

Перелік питань, які повинен засвоїти студента на занятті

- 1) Епідеміологія пухлин слинних залоз.
- 2) Міжнародна гістологічна класифікація пухлин слинних залоз.
- 3) Ознаки малігнізації поліморфних аденом.
- 4) Методи обстеження хворих на злоякісні пухлини слинних залоз.
- 5) Клінічні ознаки злоякісних пухлин слинних залоз.
- 6) Диференційна діагностика злоякісних пухлин слинних залоз.
- 7) Принципи лікування хворих на злоякісні пухлини слинних залоз.
- 8) Комбіноване лікування хворих на злоякісні пухлини слинних залоз.
- 9) Комплексне лікування хворих на злоякісні пухлини слинних залоз.
- 10) Методи променевої терапії при лікуванні злоякісних новоутворень слинних залоз.
- 11) Оперативні методи при лікуванні злоякісних новоутворень привушної слинної залози.
- 12) Оперативні методи при лікуванні злоякісних новоутворень підщелепної слинної залози.
- 13) Хімічні терапевтичні препарати при комплексному або комбінованому лікуванні злоякісних новоутворень слинних залоз.
- 14) Принципи лікування хворих із занедбаними стадіями хвороби.
- 15) Реабілітація хворих після комбінованого та комплексного лікування.

Практичні завдання, які повинен опанувати на занятті студент.

- 1) Обстеження хворого на злоякісні пухлини слинних залоз.
- 2) Опис історії хвороби на злоякісні пухлини слинних залоз.
- 3) Складання плану обстеження хворого на злоякісне новоутворення слинної залози.
- 4) Взяття матеріалу для цитологічного дослідження пухлини різними способами.
- 5) Взяття матеріалу для гістологічного дослідження пухлини (біопсію) різними способами.
- 6) Проведення контрастної рентгенографії слинних залоз.

- 7) Обґрунтування клінічного діагнозу та складання плану лікування хворого на злоякісне новоутворення слинних залоз залежності від стадії захворювання та гістологічної будови пухлини.
- 8) Призначення хіміотерапевтичних засобів при лікуванні злоякісних новоутворень слинних залоз.

Тема №16. Злоякісні пухлини шиї (рак щитоподібної залози, хемодектома, метастатичні пухлини, лімфогранулематоз, лімфосаркома, ретикулосаркома). Лімфаденопатії ЩЛД.

Перелік питань, які повинен засвоїти студента на занятті

- 1) Епідеміологія пухлин органів шиї.
- 2) Міжнародна гістологічна класифікація пухлин органів шиї.
- 3) Методи обстеження хворих на злоякісні пухлинами органів шиї.
- 4) Клінічні ознаки злоякісних пухлин органів шиї.
- 5) Диференційна діагностика злоякісних пухлин органів шиї.
- 6) Принципи лікування хворих на злоякісні пухлини органів шиї.
- 7) Комбіноване лікування хворих на злоякісні пухлини органів шиї.
- 8) Комплексне лікування хворих на злоякісне пухлини органів шиї.
- 9) Методи променевої терапії при лікуванні злоякісних новоутворень органів шиї.
- 10) Оперативні методи при лікуванні злоякісних новоутворень органів шиї.
- 11) Хімічні терапевтичні препарати при комплексному або комбінованому лікуванні злоякісних новоутворень органів шиї.
- 12) Принципи лікування пацієнтів на занедбанні стадії хвороби.
- 13) Реабілітація пацієнтів після комбінованого та комплексного лікування.
- 14) Етіологія та патогенез лімфаденітів.
- 15) Класифікація лімфаденітів, клініка, діагностика, дифдіагностика

Практичні завдання, які повинен опанувати на занятті студент.

- 1) Обстеження пацієнтів на злоякісну пухлину шиї.
- 2) Опис історії хвороби пацієнта на злоякісні новоутворення органів шиї.
- 3) Складання плану обстеження пацієнта на злоякісні новоутворення органів шиї.
- 4) Взяття матеріалу для цитологічного дослідження пухлини різними способами.
- 5) Взяття матеріалу для гістологічного дослідження пухлини (біопсії) різними способами.
- 6) Обґрунтування клінічного діагнозу та складання плану лікування пацієнтів на злоякісні новоутворення органів шиї залежності від стадії захворювання та гістологічної будови пухлини.
- 7) Призначення хіміотерапевтичних засобів при лікуванні злоякісних новоутворень органів шиї.\

Тема №17. Лікування хворих на злоякісні пухлини ЩЛД.

Перелік питань, які повинен засвоїти студента на занятті:

1. Принципи хірургічного, комбінованого і комплексного лікування злоякісних пухлин ЩЛД.
2. Складання плану обстеження хворих із злоякісними пухлинами ЩЛД
3. Визначення рівня метастазування злоякісних пухлин щелепно-лицьової ділянки.

Практичні завдання, які повинен опанувати на занятті студент.

Програмою не передбачено

Модуль 4. Травматологія ЩЛД

Конкретні цілі вивчення модуля 4.

- ✓ Пояснювати та трактувати особливості травматичних пошкоджень ЩЛД, враховуючи естетичне та функціональне значення обличчя та топографічну близькість життєво важливих органів, принципи надання невідкладної допомоги пацієнтам з травмою обличчя, роль фахівців суміжних спеціальностей у комплексному обстеженні потерпілих.
- ✓ Аналізувати рентгенограми пацієнтів з травматичними пошкодженнями кісток лицевого скелета, визначати показання до проведення консервативного чи хірургічного лікування на підставі оцінки клінічних та рентгенологічних критеріїв.
- ✓ Розробити план та провести обстеження пацієнта з травматичним пошкодженням ЩЛД різної локалізації, призначити необхідні додаткові методи дослідження та вміти інтерпретувати їх результати.
- ✓ Виконувати збір анамнезу та огляд хворого з травматичним пошкодженням ЩЛД, заповнити відповідну медичну документацію; виконувати серцево-легеневу реанімацію.
- ✓ Проводити ПХО ран м'яких тканин ЩЛД, тимчасову (транспортну) іммобілізацію при переломах верхньої та нижньої щелепи, надавати допомогу при невідкладних станах.
- ✓ Призначати медикаментозну терапію у перед- та післяопераційному періодах у пацієнтів з травматичними пошкодженнями ЩЛД, обґрунтувати доцільність призначення премедикації в

залежності від психо-соматичного стану хворого, характеру та об'єму операційного втручання, надавати відповідні рекомендації.

- ✓ Продемонструвати методику антисептичної обробки ран, техніки накладання швів при проведенні ПХО, лігатурного зв'язування зубів, виготовлення та накладання гнутих алюмінієвих шин, їх фіксації для здійснення тимчасової або пролонгованої міжщелепної іммобілізації

Змістовий модуль 1. Травми ЩЛД

Тема №1. Статистика та класифікація пошкоджень щелепно-лицевої ділянки мирного часу. Методи обстеження постраждалих з травмою щелепно-лицьової локалізації. Предмет і завдання військової стоматології. Організація хірургічної допомоги щелепно-лицьовим пораненим у мирних, екстремальних умовах. Військово-медична доктрина. Основні принципи організації, об'єм і зміст допомоги, етапи медичної евакуації та медичне сортування поранених у щелепно-лицьову ділянку.

Перелік питань, які повинен засвоїти студента на занятті

- 1) Травма. Визначення поняття. Статистика травматичних пошкоджень ЩЛД в мирний час.
- 2) Класифікація пошкоджень кісток обличчя.
- 3) Класифікація пошкоджень м'яких тканин обличчя.
- 4) Основні методи обстеження постраждалого в амбулаторних умовах.
- 5) Додаткові методи обстеження постраждалих.
- 6) Організаційна структура медичної служби Збройних Сил України.
- 7) Структура етапів медичної евакуації.
- 8) Оснащення етапів медичної евакуації.
- 9) Завдання стоматології екстремальних ситуацій. Види медичної допомоги.
- 10) Сили медичної служби Збройних сил України відповідно до видів медичної допомоги.
- 11) Засоби медичної служби Збройних сил України відповідно до видів медичної допомоги.

Перелік питань, які повинен засвоїти студента на занятті

- 1) На фантомі провести пальпацію ЩЛД хворого з підозрою на перелом верхньої щелепи.
- 2) На фантомі провести пробу непрямго навантаження у хворого з підозрою на перелом нижньої щелепи.
- 3) Опанувати навички організації надання медичної допомоги щелепно-лицьовим пораненим на етапах медичної евакуації
- 4) Опанувати навички медичного сортування щелепно-лицевих поранених.
- 5) Засвоїти навички надання медичної допомоги щелепно-лицьовим пораненим на етапах медичної евакуації.
- 6) Провести курацію щелепно-лицьового пораненого

Тема № 2. Загальна характеристика, клінічний перебіг, діагностика вогнепальних поранень і пошкоджень м'яких тканин, кісток обличчя в мирний час: класифікація, особливості клінічного перебігу, діагностика. Перша допомога. Методи хірургічної обробки ран м'яких тканин обличчя. Сучасна вогнепальна рана, її лікування.

Перелік питань, які повинен засвоїти студента на занятті

- 1) Визначення понять «подряпина», «забій», «рана».
- 2) Пошарова будова м'яких тканин топографічних ділянок обличчя.
- 3) Кровопостачання, іннервація обличчя.
- 4) Класифікація ран.
- 5) Клініка пошкоджень м'яких тканин та кісток ЩЛД мирного часу.
- 6) Особливості діагностики травматичних ушкоджень м'яких тканин ЩЛД мирного часу.
- 7) Класифікація кровотеч.
- 8) Тимчасові методи зупинки артеріальної кровотечі.
- 9) Постійна зупинка кровотечі.
- 10) Визначення поняття «первинна хірургічна обробка рани».
- 11) Види первинної хірургічної обробки.
- 12) Види швів.
- 13) Методи тимчасової іммобілізації при пошкодженнях кісток лицевого скелету.
- 14) Загальна характеристика вогнепальних ран.
- 15) Особливості вогнепальних пошкоджень тканин ЩЛД.
- 16) Класифікація вогнепальних пошкоджень тканин ЩЛД.
- 17) Методи діагностики вогнепальних пошкоджень тканин ЩЛД.
- 18) Травматична хвороба: визначення поняття, періоди
- 19) Особливості проявів травматичної хвороби у щелепно-лицьових поранених.
- 20) Класифікація ускладнень вогнепальних пошкоджень тканин ЩЛД.
- 21) Клінічні прояви ранніх ускладнень вогнепальних пошкоджень тканин ЩЛД.

22) Об'єм та порядок надання медичної допомоги пораненим на етапах евакуації.

Практичні завдання, які повинен опанувати на занятті студент.

- 1) На фантомі виконати пальцеве притиснення загальної сонної артерії.
- 2) На фантомі накласти:
 - підборідну пращоподібну пов'язку;
 - пов'язку - «чепець»;
 - вісімкоподібну пов'язку.

Тема № 3. Вивихи і переломи зуба. Переломи альвеолярного відростка. Статистика, класифікація, клініка, діагностика, методи лікування. Ранні ускладнення пошкоджень ЩЛД (синдром тривалого здавлення тканин обличчя). Супутні ускладнення пошкоджень ЩЛД (кровотеча, асфіксія, шок), їх профілактика. Медична допомога на місці травми, на етапах медичної евакуації.

Перелік питань, які повинен засвоїти студента на занятті

- 1) Визначення поняття: «вивих зуба», класифікація
- 2) Клінічна картина вивиху зуба.
- 3) Методи лікування вивиху зуба.
- 4) Класифікація переломів зуба.
- 5) Клінічна картина переломів зубів.
- 6) Методи лікування переломів зубів.
- 7) Методи лікування вивихів зуба.
- 8) Клінічна картина, діагностика перелому альвеолярного відростка.
- 9) Методи лікування перелому альвеолярного відростка.
- 10) Анатомо-фізіологічні особливості ЩЛД.
- 11) Статистика ранніх ускладнень травматичних пошкоджень ЩЛД.
- 12) Класифікація ранніх ускладнень травматичних пошкоджень ЩЛД.
- 13) Причини виникнення ранніх ускладнень травматичних пошкоджень ЩЛД.
- 14) Клініка ранніх ускладнень травматичних пошкоджень ЩЛД.
- 15) Невідкладна допомога та лікування ранніх ускладнень травматичних пошкоджень ЩЛД.
- 16) Профілактика ранніх та пізніх ускладнень травматичних пошкоджень ЩЛД.

Практичні завдання, які повинен опанувати на занятті студент.

- 1) Підготувати необхідний інструментарій для обстеження хворого з вивихом чи переломом зуба, переломом альвеолярного відростка.
- 2) Підготувати необхідний інструментарій для репозиції зуба.
- 3) Виготовити гладку шину-скобу.
- 4) Заповнити медичну документацію хворого з вивихом чи переломом зуба, переломом альвеолярного відростка.
- 5) Обстежити пацієнта з ускладненнями травматичних пошкоджень ЩЛД, встановити діагноз та призначити лікування.
- 6) Оформити медичну документацію.
- 7) На фантомі провести первинну хірургічну обробку рани.
- 8) Надати невідкладну допомогу при ранніх ускладненнях травматичних пошкоджень ЩЛД.

Тема № 4. Пошкодження м'яких тканин щелепно-лицьової ділянки в мирний час та в екстремальних умовах: класифікація, клінічний перебіг, методики хірургічної обробки ран, види швів. Надання допомоги таким пораненим на місці травми, на етапах медичної евакуації з урахуванням естетики обличчя.

Перелік питань, які повинен засвоїти студента на занятті

- 1) Класифікація кровотечі.
- 2) Тимчасові методи зупинки артеріальної кровотечі.
- 3) Постійна зупинка кровотечі.
- 4) Визначення поняття «первинна хірургічна обробка рани».
- 5) Особливості проведення первинної хірургічної обробки ран обличчя.
- 6) Види хірургічної обробки. Види швів.
- 7) Методи знеболення при проведенні первинної хірургічної обробки ран обличчя.
- 8) Загальна характеристика вогнепальних ран
- 9) Особливості вогнепальних пошкоджень м'яких тканин щелепно-лицьової ділянки
- 10) Класифікація вогнепальних пошкоджень м'яких тканин щелепно-лицьової ділянки
- 11) Методи діагностики вогнепальних пошкоджень м'яких тканин щелепно-лицьової ділянки.
- 12) Особливості клінічної картини сліпих поранень м'яких тканин щелепно-лицьової ділянки.
- 13) Особливості клінічної картини дотичних поранень м'яких тканин щелепно-лицьової ділянки.

- 14) Особливості клінічної картини наскрізних поранень м'яких тканин щелепно-лицьової ділянки.
- 15) Заходи лікування та попередження розвитку асфіксії при пораненнях м'яких тканин щелепно-лицьової ділянки.
- 16) Визначення обсягу та порядку надання медичної допомоги щелепно-лицьовому пораненому з пошкодженням м'яких тканин на етапі першої медичної допомоги.
- 17) Визначення обсягу та порядку надання медичної допомоги щелепно-лицьовому пораненому з пошкодженням м'яких тканин на етапі долікарської допомоги.
- 18) Визначення обсягу та порядку надання медичної допомоги щелепно-лицьовому пораненому з пошкодженням м'яких тканин на етапі першої лікарської допомоги.
- 19) Визначення обсягу та порядку надання медичної допомоги щелепно-лицьовому пораненому з пошкодженням м'яких тканин на етапі кваліфікованої медичної допомоги.
- 20) Визначення обсягу та порядку надання медичної допомоги щелепно-лицьовому пораненому з пошкодженням м'яких тканин на етапі спеціалізованої медичної допомоги.

Практичні завдання, які повинен опанувати на занятті студент.

- 1) На фантомі визначити ділянку ураження та пошкодженні анатомічні утворення
- 2) На фантомі зупинити кровотечу за допомогою механічної, хірургічної, хімічної, фізичної та біологічної методиками.
- 3) Накладати основні типи пов'язок.
- 4) Надати невідкладну допомогу.
- 5) Оформити первинну медичну картку пораненого, хворого.
- 6) На фантомі надати невідкладну, лікарську та кваліфіковану допомогу пораненому з раною м'яких тканин.

Тема № 5. Пошкодження нижньої щелепи в мирний час, в екстремальних умовах: анатомія пошкоджень, класифікація, клінічний перебіг, діагностика медична допомога пораненим на місці травми, на етапах медичної евакуації. Хірургічна обробка ран при пошкодженнях нижньої щелепи, принципи пластичної хірургії.

Перелік питань, які повинен засвоїти студента на занятті

- 1) Класифікація переломів нижньої щелепи.
- 2) Механізм невогнепальних та вогнепальних переломів нижньої щелепи.
- 3) Механізм зміщення відламків.
- 4) Клінічна картина переломів нижньої щелепи, діагностика.
- 5) Помилки та ускладнення під час та після застосування хірургічних методів лікування невогнепальних переломів нижньої щелепи.
- 6) Загальне (медикаментозне) лікування невогнепальних переломів нижньої
- 7) Види хірургічних методів лікування невогнепальних переломів нижньої щелепи.
- 8) Дати визначення поняттям «прямий та непрямий остеосинтез».
- 9) Види прямого остеосинтезу, показання та протипоказання до застосування, методики оперативних втручань.
- 10) Види непрямого остеосинтезу, показання та протипоказання до застосування, методики оперативних втручань.
- 11) Сучасні методики хірургічного лікування невогнепальних переломів нижньої щелепи (міні-пластини, трансплантати, контурна остеопластика та ін.).
- 12) Типи шин при лікуванні переломів нижньої щелепи.

Практичні завдання, які повинен опанувати на занятті студент.

- 1) Провести на фантомі основні та додаткові обстеження хворого з переломами нижньої щелепи мирного часу.
- 2) Провести диференційну діагностику перелому тіла нижньої щелепи з переломами інших анатомічних ділянок нижньої щелепи
- 3) На фантомі виконати накласти шину хворим з переломом нижньої щелепи.
- 4) На фантомі виконати анестезію при шинуванні хворих з переломом нижньої щелепи.
- 5) Заповнити амбулаторну медичну картку хворого з переломом нижньої щелепи.
- 6) Скласти план лікування хворого з переломом нижньої щелепи мирного часу.
- 7) Реабілітація хворого після перелому нижньої щелепи.

Тема № 6. Пошкодження верхньої щелепи в мирний час, в екстремальних умовах: анатомія пошкоджень, класифікація, клінічний перебіг, медична допомога пораненим на місці травми, на етапах медичної евакуації. Хірургічна обробка ран при пошкодженнях верхньої щелепи та принципи пластичної хірургії.

Перелік питань, які повинен засвоїти студента на занятті

- 1) Клінічна картина, діагностика невогнепальних переломів верхньої щелепи.
- 2) Клінічна картина, діагностика вогнепальних переломів верхньої щелепи.
- 3) Класифікація переломів верхньої щелепи.
- 4) Види тимчасових методів лікування невогнепальних переломів верхньої щелепи.
- 5) Види не хірургічних методів лікування невогнепальних переломів верхньої щелепи.
- 6) Сучасні методики хірургічного лікування невогнепальних переломів верхньої щелепи.
- 7) Помилки та ускладнення під час та після застосування хірургічних методів лікування невогнепальних переломів верхньої щелепи.
- 8) Загальне (медикаментозне) лікування невогнепальних переломів верхньої щелепи.
- 9) Шини які застосовуються при лікуванні переломів верхньої щелепи.

Практичні завдання, які повинен опанувати на занятті студент.

- 1) На фантомі провести обстеження пацієнта з переломами верхньої щелепи мирного часу.
- 2) Провести диференційну діагностику переломів верхньої щелепи з переломами інших анатомічних ділянок.
- 3) Заповнити амбулаторну медичну картку пацієнта з переломом верхньої щелепи.
- 4) Скласти план лікування пацієнта з переломом верхньої щелепи мирного часу.
- 5) Реабілітація пацієнта після перелому верхньої щелепи.

Тема № 7. Пошкодження виличних кісток та кісток носа в мирний час та в екстремальних умовах: класифікація, частота, клініка, діагностика, лікування. Досягнення вітчизняних вчених, співробітників кафедри.

Перелік питань, які повинен засвоїти студента на занятті

- 1) Класифікація переломів виличної кістки та дуги.
- 2) Клініка та діагностика при переломах виличної кістки та дуги.
- 3) Види неоперативних методів лікування переломів виличної кістки та дуги.
- 4) Види оперативних методів лікування переломів виличної кістки та дуги.
- 5) Помилки та ускладнення під час та після застосування хірургічних методів лікування невогнепальних переломів виличної кістки та дуги.
- 6) Загальне (медикаментозне) лікування невогнепальних переломів виличної кістки та дуги в мирний час.

Практичні завдання, які повинен опанувати на занятті студент.

- 1) Провести обстеження пацієнта з переломом виличної кістки, дуги в мирний час.
- 2) Провести диференційну діагностику перелому виличної кістки, дуги з переломами інших кісток щелепно-лицьового відділу
- 3) Скласти план лікування пацієнта з переломом виличної кістки, дуги в мирний час.
- 4) Реабілітація пацієнта після перелому виличної кістки, дуги в мирний час

Тема № 8. Тимчасова (евако-транспортна) іммобілізація при пошкодженнях кісток лицьового черепа: вимоги, види, недоліки та переваги.

Перелік питань, які повинен засвоїти студента на занятті

- 1) Принципи лікування переломів кісток щелепно-лицьової ділянки.
- 2) Транспортна іммобілізація відламків кісток: визначення поняття.
- 3) Види тимчасової іммобілізації відламків кісток обличчя і щелеп
- 4) Постійна іммобілізація відламків кісток щелепно-лицьової ділянки: визначення поняття.
- 5) Методи тимчасової іммобілізації при переломах верхньої щелепи.
- 6) Методи тимчасової іммобілізації при переломах нижньої щелепи

Практичні завдання, які повинен опанувати на занятті студент.

- 1) Виготовити та накласти на фантомі м'які пов'язки, індивідуальні гіпсові пов'язки, лігатурне зв'язування зубів, стандартні та індивідуальні шини.
- 2) Провести курацію щелепно-лицевого пораненого

Тема № 9. Постійна (лікувальна) іммобілізація при пошкодженнях кісток лицьового черепа: вимоги, види, недоліки та переваги.

Перелік питань, які повинен засвоїти студента на занятті

- 1) Ортопедичні методи постійної іммобілізації при переломах нижньої щелепи.
- 2) Ортопедичні методи постійної іммобілізації при переломах верхньої щелепи

Практичні завдання, які повинен опанувати на занятті студент.

- 1) Виготовлення шин Тігерштедта на моделях щелеп.

- 2) Практичний тренінг із застосування зубо-ясенних та на ясенних шин для постійної іммобілізації відламків щелеп.

Тема № 10. Регенерація кісткової тканини, види. Загоєння кісткової рани. Методи оптимізації регенерації кісткової тканини.

Перелік питань, які повинен засвоїти студента на занятті

Програмою не передбачено

Практичні завдання, які повинен опанувати на занятті студент.

- 1) Провести курацію пораненого з травмою лицьового скелету.
- 2) Оформити історію хвороби.
- 3) Встановити діагноз за результатами рентгенограм хворих з пошкодженнями кісток лицьового скелету,.

Тема № 11. Остеосинтез, апаратні методи фіксації фрагментів кісток лицьового черепа.

Перелік питань, які повинен засвоїти студента на занятті

- 1) Принципи лікування переломів кісток.
- 2) Поняття постійної або лікувальної іммобілізації кісток.
- 3) Види фіксуючих та давлючих пов'язок, що застосовуються при переломах щелеп.
- 4) Хірургічні методи, які застосовуються для лікувальної іммобілізації верхньої щелепи.
- 5) Хірургічні методи, які застосовуються для лікувальної іммобілізації нижньої щелепи.
- 6) Комбіновані методи лікувальної іммобілізації відламків щелеп.
- 7) Медикаментозне лікування потерпілих з переломами щелеп.

Практичні завдання, які повинен опанувати на занятті студент.

- 1) Відпрацювання алгоритму роботи з апаратами Рудька та Збаржа.
- 2) Професійний тренінг зі складання плану хірургічного лікування потерпілих з переломами щелеп.

Тема № 12. Травматична хвороба: патогенез, особливості при пошкодженнях ЩЛД.

Перелік питань, які повинен засвоїти студента на занятті

- 1) Поняття «травматична хвороба».
- 2) Періоди травматичної хвороби.
- 3) Особливості перебігу травматичної хвороби у щелепно-лицевих поранених.

Практичні завдання, які повинен опанувати на занятті студент.

- 1) Обстежити пацієнта з травмою щелепно-лицьової області, встановити діагноз та призначити лікування.
- 2) Оформити медичну документацію.
- 3) На фантомі з імітацією рани провести первинну хірургічну обробку.
- 4) Провести тимчасову іммобілізацію уламків нижньої та верхньої щелеп.

Тема № 13. Поєднані ушкодження щелепно-лицьової ділянки. Черепно-щелепно-лицьові ушкодження. Особливості клінічного перебігу, діагностика, ускладнення, особливості лікування на етапах медичної евакуації.

Перелік питань, які повинен засвоїти студента на занятті

- 1) Визначити поняття «черепно-щелепно-лицьова травма».
- 2) Класифікація поєднаних пошкоджень щелепно-лицьової ділянки.
- 3) Визначення та патогенез травматичної хвороби.
- 4) Клініка поєднаних пошкоджень щелепно-лицьової ділянки.
- 5) Особливості надання невідкладної допомоги потерпілим з поєднаною травмою щелепно-лицьової ділянки.
- 6) Особливості лікування потерпілих з поєднаною травмою щелепно-лицьової ділянки.
- 7) Профілактика ускладнень при поєднаних пошкодженнях щелепно-лицьової ділянки.

Практичні завдання, які повинен опанувати на занятті студент.

- 1) Тренінг з надання невідкладної допомоги при черепно-щелепно-лицьових пошкодженнях та поєднаній травмі ЩЛД.
- 2) Складання алгоритму лікування поєднаної травми ЩЛД на етапах медичної евакуації

Тема № 14. Комбіновані ураження тканин щелепно-лицьової ділянки. Особливості клінічного перебігу, діагностика, ускладнення, особливості лікування на етапах медичної евакуації. Променева хвороба: клініка, діагностика, лікування.

Перелік питань, які повинен засвоїти студента на занятті

- 1) Механізми пошкоджуючої дії проникаючої радіації.

- 2) Патогенез симптому взаємного обтяження при механо-радіаційних пораненнях щелепно-лицьової ділянки.
- 3) Особливості надання медичної допомоги щелепно-лицевим пораненим з механо-радіаційними пошкодженнями.
- 4) Механізм дії бойових отруйних речовин.
- 5) Патогенез симптому взаємного обтяження при механо-хімічних пораненнях щелепно-лицьової ділянки.
- 6) Особливості надання медичної допомоги щелепно-лицьовим пораненим з механо-хімічними пошкодженнями.
- 7) Особливості хірургічного лікування щелепно-лицьових поранених з комбінованими пошкодженнями.

Практичні завдання, які повинен опанувати на занятті студент.

- 1) Професійний тренінг з надання першої допомоги потерпілим з комбінованими ураженнями щелепно-лицьової ділянки.
- 2) Професійний тренінг з лікування потерпілих з комбінованими ураженнями щелепно-лицьової ділянки

Тема № 15. Термічні ушкодження та відмороження обличчя в мирний час, в екстремальних умовах, їх наслідки, лікування, профілактика ускладнень, можливості пластичної хірургії. Опікова хвороба при ушкодженнях обличчя: клініка, діагностика, лікування.

Перелік питань, які повинен засвоїти студента на занятті

- 1) Етіологія опіків, відморожень.
- 2) Патологічні зміни у тканинах при опіках та відмороженнях.
- 3) Класифікації опіків.
- 4) Клінічні особливості термічних опіків щелепно-лицьової ділянки.
- 5) Клінічні особливості хімічних опіків щелепно-лицьової ділянки.
- 6) Методи визначення глибини та площі опіків.
- 7) Особливості надання медичної допомоги щелепно-лицьовим пораненим з термічними опіками.
- 8) Особливості надання медичної допомоги щелепно-лицьовим пораненим з хімічними опіками.
- 9) Патогенез симптому взаємного обтяження при опіках та відмороженнях щелепно-лицьової ділянки.
- 10) Особливості ПХО опікової рани щелепно-лицьової ділянки.

Практичні завдання, які повинен опанувати на занятті студент.

- 1) Практичний тренінг з надання першої допомоги потерпілим з опіками обличчя.
- 2) Практичний тренінг зі складання плану обстеження та лікування потерпілих з опіками та відмороженнями на етапах медичної евакуації.

Тема № 16. Догляд та харчування постраждалих з травмою щелепно-лицьової ділянки. ЛФК та фізіотерапія при комплексному лікуванні постраждалих з ушкодженнями щелепно-лицьової ділянки. Об'єм та порядок надання допомоги щелепно-лицевим пораненим на етапах медичної евакуації.

Перелік питань, які повинен засвоїти студента на занятті

- 1) Основні складові харчових продуктів та їх біологічна цінність.
- 2) Поняття та класифікація дистрофій.
- 3) Гіпо- та гіпервітамінози.
- 4) Особливості гомеостазу при травматичних пошкодженнях тканин щелепно-лицьової ділянки.
- 5) Загальна характеристика дієти № 15.
- 6) Особливості харчування хворих при травматичних пошкодженнях тканин щелепно-лицьової ділянки.
- 7) Принципи різних методів харчування тематичних хворих.
- 8) Особливості режиму годування хворих з травматичними пошкодженнями тканин щелепно-лицьової ділянки.
- 9) Обов'язки медичного персоналу для реабілітації тематичних хворих.
- 10) Методи фізіотерапевтичного лікування.
- 11) Основні показання та протипоказання до фізіотерапевтичного лікування.
- 12) Принципи ЛФК в травматології щелепно-лицьової ділянки.

Практичні завдання, які повинен опанувати на занятті студент.

Програмою не передбачені.

Тема № 17. Захист історії хвороби.

10. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Усьо-го	Кількість годин			
		у тому числі			
		аудиторні		СР	ІР
		Л	П		
	2	3	4	5	6
Модуль 3. Онкологія ЩЛД					
<i>Змістовий модуль 1. Новоутворення ЩЛД</i>					
Тема № 1. Епітеліальні пухлини м'яких тканин. Клініка, діагностика, лікування. Пухлиноподібні утворення м'яких тканин: атерома, ринофіма, кератоакантома, шкірний ріг. Клініка, діагностика, лікування.	2,5	2	2	1	
Тема № 2. Пухлини та пухлиноподібні утвори фіброзної, м'язової та жирової тканини. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування	2,5		2		
Тема № 3. Пухлини кровоносних та лімфатичних судин м'яких тканин щелепно-лицьової ділянки та щелеп. Пухлини та пухлиноподібні ураження периферичних нервів обличчя. Епітеліальні та неепітеліальні пухлини слинних залоз. Кісти слинних залоз. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.	4		2	2	
Тема № 4. Одонтогенні епітеліальні кісти щелеп: радикулярна, зубовмісна, парадентарна, первинна, фолікулярна, кіста прорізування, ясенева. Клініка, діагностика, лікування.	4		2	2	
Тема № 5. Одонтогенна пухлина амелобластома (адамантинома). Одонтома, цементома, одонтогенна фіброма. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування	4		2	1	
Тема № 6. Первинна остеогенна кісткова пухлина остеобластокластома. Остеогенні кісткові пухлини: остеома, остеод-остеома, хондрома, остеохондрома, фіброостеома. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.	4		2	1	
Тема № 7. Пухлиноподібні ураження щелеп: фіброзна дисплазія, херувізм, хвороба Енгля-Реклінгаузена, хвороба Педжета, еозінофільна гранульома. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.	3		2	1	
Тема № 8. Пухлини та пухлиноподібні ураження зародкового походження бронхіальні, тіреоглосальні кісти, нориці обличчя та шиї, тератома, бронхіогенний рак. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.	3		2	1	
Тема № 9. Організація онкостоматологічної допомоги пацієнтам та їх диспансеризація. Порядок та методи обстеження онкостоматологічного пацієнта. Медична документація лікаря-стоматолога-хірурга. Біологічні основи клінічної онкології. Онкопересторога. Класифікація пухлин щелепно-лицьової ділянки.	4	2	2	2	
Тема № 10. Передракові захворювання шкіри обличчя, слизової оболонки порожнини рота та язика: гістологічна будова, клінічні форми, диференційна діагностика, лікування, ускладнення і профілактика.	3		2	1	
Тема № 11. Рак і саркома щелеп: походження та гістологічна будова, класифікація, клініка, диференційна діагностика.	3		2	1	
Тема № 12. Рак і саркома щелеп: лікування, ускладнення та профілактика.	3		2		
Тема № 13. Рак губи, органів порожнини рота (язика, щоки, дна порожнини рота, твердого та м'якого піднебіння): походження та гістологічна будова, класифікація, клініка, диференційна діагностика.	2,5		2	1	
Тема № 14. Рак губи, органів порожнини рота (язика, щоки, дна порожнини рота, твердого та м'якого піднебіння): лікування, ускладнення, профілактика.	2,5		2		
Тема № 15. Злоякісні пухлини слинних залоз: гістологічна будова, клінічні форми, диференційна діагностика, лікування.	4		2	2	
Тема № 16. Злоякісні пухлини шиї (рак щитоподібної залози, хемодектома, метастатичні пухлини, лімфогранулематоз, лімфосаркома, ретикулосаркома). Лімфаденопатії ЩЛД.	3		2		
Тема № 17. Лікування хворих на злоякісні пухлини ЩЛД	3		1	2	
Підсумковий модульний контроль	4		2	2	
Усього годин за ПМК № 3	59	4	35	20	

Модуль 4. Травматологія ЩЛД					
Змістовий модуль 1. Травми ЩЛД					
Тема № 1. Статистика та класифікація пошкоджень щелепно-лицьової ділянки мирного часу. Методи обстеження постраждалих з травмою щелепно-лицьової локалізації. Предмет і завдання військової стоматології. Організація хірургічної допомоги щелепно-лицьовим пораненим у мирних, екстремальних умовах. Військово-медична доктрина. Основні принципи організації, об'єм і зміст допомоги, етапи медичної евакуації та медичне сортування поранених у щелепно-лицьову ділянку.	3	2	2		
Тема № 2. Загальна характеристика, клінічний перебіг, діагностика вогнепальних поранень і пошкоджень м'яких тканин, кісток обличчя в мирний час: класифікація, особливості клінічного перебігу, діагностика. Перша допомога. Методи хірургічної обробки ран м'яких тканин обличчя. Сучасна вогнепальна рана, її лікування.	3		2		
Тема № 3. Вивихи і переломи зуба. Переломи альвеолярного відростка. Статистика, класифікація, клініка, діагностика, методи лікування. Ранні ускладнення пошкоджень ЩЛД (синдром тривалого здавлення тканин обличчя). Супутні ускладнення пошкоджень ЩЛД (кровотеча, асфіксія, шок), їх профілактика. Медична допомога на місці травми, на етапах медичної евакуації.	4		2	2	
Тема № 4. Пошкодження м'яких тканин щелепно-лицьової ділянки в мирний час та в екстремальних умовах: класифікація, клінічний перебіг, методики хірургічної обробки ран, види швів. Надання допомоги таким пораненим на місці травми, на етапах медичної евакуації з урахуванням естетики обличчя.	4		2	2	
Тема № 5. Пошкодження нижньої щелепи в мирний час, в екстремальних умовах: анатомія пошкоджень, класифікація, клінічний перебіг, діагностика медична допомога пораненим на місці травми, на етапах медичної евакуації. Хірургічна обробка ран при пошкодженнях нижньої щелепи, принципи пластичної хірургії.	3	2	2	1	
Тема № 6. Пошкодження верхньої щелепи в мирний час, в екстремальних умовах: анатомія пошкоджень, класифікація, клінічний перебіг, медична допомога пораненим на місці травми, на етапах медичної евакуації. Хірургічна обробка ран при пошкодженнях верхньої щелепи та принципи пластичної хірургії.	3		2	1	
Тема № 7. Пошкодження виличних кісток та кісток носа в мирний час та в екстремальних умовах: класифікація, частота, клініка, діагностика, лікування. Досягнення вітчизняних вчених, співробітників кафебри.	4		2		
Тема № 8. Тимчасова (евако-транспортна) іммобілізація при пошкодженнях кісток лицьового черепа: вимоги, види, недоліки та переваги.	2		2		
Тема № 9. Постійна (лікувальна) іммобілізація при пошкодженнях кісток лицьового черепа: вимоги, види, недоліки та переваги.	2		2		
Тема № 10. Регенерація кісткової тканини, види. Загоєння кісткової рани. Методи оптимізації регенерації кісткової тканини.	4		2	2	
Тема № 11. Остеосинтез, апаратні методи фіксації фрагментів кісток лицьового черепа.	2		2		
Тема № 12. Травматична хвороба: патогенез, особливості при пошкодженнях ЩЛД.	4		2	2	
Тема № 13. Поєднані ушкодження щелепно-лицьової ділянки. Черепно-щелепно-лицьові ушкодження. Особливості клінічного перебігу, діагностика, ускладнення, особливості лікування на етапах медичної евакуації.	6		2	4	
Тема № 14. Комбіновані ураження тканин щелепно-лицьової ділянки. Особливості клінічного перебігу, діагностика, ускладнення, особливості лікування на етапах медичної евакуації. Променева хвороба: клініка, діагностика, лікування.	4	2	2	2	
Тема № 15. Термічні ушкодження та відмороження обличчя в мирний час, в екстремальних умовах, їх наслідки, лікування, профілактика ускладнень, можливості пластичної хірургії. Опікова хвороба при ушкодженнях обличчя: клініка, діагностика, лікування.	4		2	1	

Тема № 16. Догляд та харчування постраждалих з травмою щелепно-лицьової ділянки. ЛФК та фізіотерапія при комплексному лікуванні постраждалих з ушкодженнями щелепно-лицьової ділянки. Об'єм та порядок надання допомоги щелепно-лицьовим пораненим на етапах медичної евакуації.	4		2	1	
Тема № 17. Захист історії хвороби.	1		1		
Підсумковий модульний контроль	4	-	2	2	
Усього годин за ПМК № 4	61	6	35	20	

11. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ

№ з/п	Назва теми	К-сть год.
Модуль 3. Онкологія ЩЛД		
1	Доброякісні пухлини та пухлиноподібні новоутворення м'яких тканин ЩЛД (папілома, фіброма, ліпома, гемангіома, атерома, нейрофіброматоз, кісти м'яких тканин), пухлиноподібні новоутворення щелеп (одонтогенні та неодонтогенні кісти, остеодисплазія та остеодистрофія, еозинофільна гранульома тощо): етіологія, патогенез, класифікація, гістологічна будова, клініка, диференційна діагностика, лікування та профілактика ускладнень. Доброякісні одонтогенні та неодонтогенні пухлини щелеп (амелобластома, одонтома, цементома, одонтогенна фіброма, остеобластокластома, остеома, остеоїдостеома, хондрома, десмопластична фіброма, епулід тощо): класифікація, гістологічна будова, клініка, диференційна діагностика, лікування та профілактика ускладнень. Доброякісні пухлини і кісти слинних залоз: класифікація, гістологічна будова, клініка, диференційна діагностика, лікування.	2
2	Передракові захворювання і рак слизової оболонки порожнини рота та язика: гістологічна будова, клінічні форми, стадії, диференціальна діагностика, лікування, ускладнення і профілактика. Злоякісні пухлини слинних залоз: гістологічна будова, клінічні форми, диференційна діагностика, лікування. Рак і саркома щелеп: походження та гістологічна будова, класифікація, клініка, диференційна діагностика, лікування, ускладнення і профілактика. Рак шкіри обличчя і губи: гістологічна будова, клінічні форми, стадії, передракові захворювання, диференційна діагностика, лікування (хірургічне, променеве, хіміотерапія, імунотерапія тощо), профілактика і запобігання ускладнень.	2
Разом		4
Модуль 4. Травматологія ЩЛД		
1	Визначення та завдання військової стоматології, стоматології екстремальних умов. Воєнно-медична доктрина армії. Організація хірургічної допомоги щелепно-лицьовим пораненим в армії у мирний час і в екстремальних умовах. Травматична хвороба: патогенез, клініка, лікування, ускладнення. Особливості пошкоджень щелепно-лицьової ділянки (ЩЛД). Класифікація, хірургічна обробка ран м'яких тканин ЩЛД. Сучасна вогнепальна рана, її лікування. Ускладнення пошкоджень ЩЛД: кровотеча, асфіксія, шок, синдром тривалого здавлення тканин обличчя	2
2	Вогнепальні та невогнепальні пошкодження верхньої, нижньої щелеп: анатомія пошкоджень, патогенез, класифікація, статистика, клініка, діагностика, евако-транспортна іммобілізація. Методи консервативного (шини, капи) та оперативного (остеосинтез, апарати) лікування переломів кісток лицьового черепа. Види загоєння переломів щелеп.	2
3	Пошкодження виличних кісток, кісток носа в мирний час, в екстремальних умовах: класифікація, частота, клініка, діагностика, лікування. Ускладнення. Термічні, хімічні, променеві, бактеріологічні ураження тканин обличчя та їх наслідки, лікування, профілактика ускладнень. Комбіновані пошкодження ЩЛД.	2
Разом		6
Усього годин		10

12. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	К-сть год.
Модуль 3. Онкологія ЩЛД		
<i>Змістовий модуль 1. Новоутворення ЩЛД</i>		
1	Епітеліальні пухлини м'яких тканин. Клініка, діагностика, лікування. Пухлиноподібні утворення м'яких тканин: атерома, ринофіма, кератоакантома, шкірний ріг. Клініка, діагностика, лікування.	2

2	Пухлини та пухлиноподібні утвори фіброзної, м'язової та жирової тканини. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.	2
3	Пухлини кровеносних та лімфатичних судин м'яких тканин щелепно-лицьової ділянки та щелеп. Пухлини та пухлиноподібні ураження периферичних нервів обличчя. Епітеліальні та неепітеліальні пухлини слинних залоз. Кісти слинних залоз. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.	2
4	Одонтогенні епітеліальні кісти щелеп: радикарна, зубовмісна, парадентарна, первинна, фолікулярна, кіста прорізування, ясенева. Клініка, діагностика, лікування.	2
5	Одонтогенна пухлина амелобластома (адамантинома). Одонтома, цементома, одонтогенна фіброма. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.	2
6	Первинна остеогенна кісткова пухлина остеобластокластома. Остеогенні кісткові пухлини: остеома, остеод-остеома, хондрома, остеохондрома, фіброостеома. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.	2
7	Пухлиноподібні ураження щелеп: фіброзна дисплазія, херувізм, хвороба Енгля-Реклінгаузена, хвороба Педжета, еозінофільна гранульома. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.	2
8	Пухлини та пухлиноподібні ураження зародкового походження бранхіальні, тіреоглосальні кісти, нориці обличчя та шиї, тератома, бранхіогенний рак. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.	2
9	Організація онкостоматологічної допомоги пацієнтам та їх диспансеризація. Порядок та методи обстеження онкостоматологічного пацієнта. Медична документація лікаря-стоматолога-хірурга. Біологічні основи клінічної онкології. Онкопересторога. Класифікація пухлин щелепно-лицьової ділянки.	2
10	Передракові захворювання шкіри обличчя, слизової оболонки порожнини рота та язика: гістологічна будова, клінічні форми, диференційна діагностика, лікування, ускладнення і профілактика.	2
11	Рак і саркома щелеп: походження та гістологічна будова, класифікація, клініка, диференційна діагностика.	2
12	Рак і саркома щелеп: лікування, ускладнення та профілактика.	2
13	Рак губи, органів порожнини рота (язика, щоки, дна порожнини рота, твердого та м'якого піднебіння): походження та гістологічна будова, класифікація, клініка, диференційна діагностика.	2
14	Рак губи, органів порожнини рота (язика, щоки, дна порожнини рота, твердого та м'якого піднебіння): лікування, ускладнення, профілактика.	2
15	Злоякісні пухлини слинних залоз: гістологічна будова, клінічні форми, диференційна діагностика, лікування.	2
16	Злоякісні пухлини шиї (рак щитоподібної залози, хемодектома, метастатичні пухлини, лімфогранулематоз, лімфосаркома, ретикулосаркома). Лімфоаленопатії ЩЛД	2
17	Лікування хворих на злоякісні пухлини ЩЛД	1
18	Підсумковий модульний контроль	2
Разом		35

Модуль 4. Травматологія ЩЛД

Змістовий модуль 1. Травми ЩЛД

1	Статистика та класифікація пошкоджень щелепно-лицьової ділянки мирного часу. Методи обстеження постраждалих з травмою щелепно-лицьової локалізації. Предмет і завдання військової стоматології. Організація хірургічної допомоги щелепно-лицьовим пораненим у мирних, екстремальних умовах. Військово-медична доктрина. Основні принципи організації, об'єм і зміст допомоги, етапи медичної евакуації та медичне сортування поранених у щелепно-лицеву ділянку.	2
2	Загальна характеристика, клінічний перебіг, діагностика вогнепальних поранень і пошкоджень м'яких тканин, кісток обличчя в мирний час: класифікація, особливості клінічного перебігу, діагностика. Перша допомога. Методи хірургічної обробки ран м'яких тканин обличчя. Сучасна вогнепальна рана, її лікування.	2
3	Вивихи і переломи зуба. Переломи альвеолярного відростка. Статистика, класифікація, клініка, діагностика, методи лікування. Ранні ускладнення пошкоджень ЩЛД (синдром тривалого здавлення тканин обличчя). Супутні ускладнення пошкоджень ЩЛД (кровотеча, асфіксія, шок), їх профілактика. Медична допомога на місці травми, на етапах медичної евакуації.	2
4	Пошкодження м'яких тканин щелепно-лицьової ділянки в мирний час та в екстремальних умовах: класифікація, клінічний перебіг, методики хірургічної обробки ран, види швів. Надання допомоги таким пораненим на місці травми, на етапах медичної евакуації з урахуванням естетики обличчя.	2

5	Пошкодження нижньої щелепи в мирний час, в екстремальних умовах: анатомія пошкоджень, класифікація, клінічний перебіг, діагностика медична допомога пораненим на місці травми, на етапах медичної евакуації. Хірургічна обробка ран при пошкодженнях нижньої щелепи, принципи пластичної хірургії.	2
6	Пошкодження верхньої щелепи в мирний час, в екстремальних умовах: анатомія пошкоджень, класифікація, клінічний перебіг, медична допомога пораненим на місці травми, на етапах медичної евакуації. Хірургічна обробка ран при пошкодженнях верхньої щелепи та принципи пластичної хірургії.	2
7	Пошкодження виличних кісток та кісток носа в мирний час та в екстремальних умовах: класифікація, частота, клініка, діагностика, лікування. Досягнення вітчизняних вчених, співробітників кафедри.	2
8	Тимчасова (евако-транспортна) іммобілізація при пошкодженнях кісток лицьового черепа: вимоги, види, недоліки та переваги.	2
9	Постійна (лікувальна) іммобілізація при пошкодженнях кісток лицьового черепа: вимоги, види, недоліки та переваги.	2
10	Регенерація кісткової тканини, види. Загоєння кісткової рани. Методи оптимізації регенерації кісткової тканини.	2
11	Остеосинтез, апаратні методи фіксації фрагментів кісток лицьового черепа.	2
12	Травматична хвороба: патогенез, особливості при пошкодженнях ЩЛД.	2
13	Поєднані ушкодження щелепно-лицьової ділянки. Черепно-щелепно-лицьові ушкодження. Особливості клінічного перебігу, діагностика, ускладнення, особливості лікування на етапах медичної евакуації.	2
14	Комбіновані ураження тканин щелепно-лицьової ділянки. Особливості клінічного перебігу, діагностика, ускладнення, особливості лікування на етапах медичної евакуації. Променева хвороба: клініка, діагностика, лікування.	2
15	Термічні ушкодження та відмороження обличчя в мирний час, в екстремальних умовах, їх наслідки, лікування, профілактика ускладнень, можливості пластичної хірургії. Опікова хвороба при ушкодженнях обличчя: клініка, діагностика, лікування.	2
16	Догляд та харчування постраждалих з травмою щелепно-лицьової ділянки. ЛФК та фізіотерапія при комплексному лікуванні постраждалих з ушкодженнями щелепно-лицьової ділянки. Об'єм та порядок надання допомоги щелепно-лицьовим пораненим на етапах медичної евакуації.	2
17	Захист історії хвороби.	1
18	Підсумковий модульний контроль	2
	Разом	35
	Усього годин	70

12. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

	Назва теми	К-сть год.
Модуль 3. Онкологія ЩЛД		
1	Онкогенез. Сучасні погляди на біологічні засади онкогенезу. Біологічні принципи лікування доброякісних та злоякісних пухлин ЩЛД.	2
2	Система імунітету при пухлинах і пухлиноподібних процесах ЩЛД.	2
3	Методи обстеження хворих з пухлинними та пухлиноподібними процесами ЩЛД. Біопсія.	2
4	Диференційна діагностика доброякісних і злоякісних пухлин ЩЛД.	2
5	Диференційна діагностика кіст м'яких тканин ЩЛД.	2
6	Сучасні методи лікування гемангіом	2
7	Диференційна діагностика пухлин слинних залоз. Диференційна діагностика виразок ЩЛД.	2
8	Сучасні методи діагностики та диференційна діагностика лімфаденопатій ЩЛД.	2
9	Сучасні методи лікування злоякісних пухлин м'яких тканин та кісток ЩЛД. Усунення кісткових дефектів ЩЛД після видалення пухлин.	2
10	Підготовка до підсумкового модульного контролю	2
	Разом	20
Модуль 4. Травматологія ЩЛД		
1	Надання невідкладної медичної допомоги при ушкодженнях судин обличчя та шиї травматичному, больовому шоці на етапах лікування.	2

2	Надання невідкладної медичної допомоги при різних видах асфіксії.	2
3	Сучасні методи лікування синдрому тривалого здавлення тканин обличчя (екстракорпоральна гемосорбція, плазмафорез та ін.), неврологічних змін після травми.	2
4	Хірургічні методи обробки ран м'яких тканин ЩЛД, види швів. Сучасні методи діагностики пошкоджень тканин обличчя	2
5	Остеосинтез при переломах кісток обличчя, біологічні засади регенерації кісткової тканини.	2
6	Клінічна картина, діагностика лікування лобно-лицьової, черепно-лицьової травми. Ускладнення черепно-лицьових пошкоджень в сучасних умовах.	4
7	Дистракційно-компресійні методи лікування переломів кісток ЩЛД, досягнення вітчизняних вчених, співробітників кафедри.	2
8	Комбіновані та поєднані пошкодження тканин ЩЛД.	2
9	Підготовка до підсумкового модульного контролю	2
Разом		20
Усього годин		40

Примітка. Самостійна робота студента є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять

13. ПЕРЕЛІК ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ

Програмою не передбачено

14. ПЕРЕЛІК ТЕОРЕТИЧНИХ ПИТАНЬ ДО ПІДСУМКОВОГО МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ

модуль 3 «Онкологія ЩЛД»

- 1) Структура організації онкостоматологічної допомоги.
- 2) Принципи диспансеризації пацієнтів з пухлинами голови і шиї.
- 3) Організація онкостоматологічної допомоги.
- 4) Класифікація пухлин щелепно-лицьової локалізації.
- 5) Методика обстеження пацієнта з онкозахворюваннями.
- 6) Онкогенез. Сучасні погляди на біологічні принципи онкогенезу.
- 7) Біологічні принципи лікування доброякісних і злоякісних пухлин ЩЛД.
- 8) Система імунітету при пухлинах і пухлиноподібних процесах ЩЛД.
- 9) Поняття про онкологічну настороженість.
- 10) Класифікації пухлин голови та шиї.
- 11) Загальна характеристика передраків.
- 12) Загальна характеристика факультативних передракових захворювань.
- 13) Загальна характеристика облігатних передраків.
- 14) Фактори, що сприяють виникненню передракових захворювань.
- 15) Класифікація передракових захворювань шкіри обличчя і слизової оболонки порожнини рота.
- 16) Клінічна картина передракових захворювань слизової оболонки рота.
- 17) Клінічна картина передракових захворювань червоної облямівки губ.
- 18) Клінічна картина передракових захворювань шкіри обличчя.
- 19) Диференціальна діагностика передракових захворювань.
- 20) Профілактика виникнення передракових захворювань порожнини рота.
- 21) Методи лікування передракових захворювань.
- 22) Ускладнення передракових захворювань шкіри обличчя, губ і слизової оболонки порожнини рота.
- 23) Епітеліальні пухлини м'яких тканин щелепно-лицьової ділянки.
- 24) Клінічна характеристика папіломи.
- 25) Клінічна характеристика кератоакантомы.
- 26) Клінічна характеристика шкірного рогу.
- 27) Клінічна характеристика невисів.
- 28) Клінічні прояви злоякісного переродження епітеліальних пухлин м'яких пухлин.
- 29) Диференціальна діагностика епітеліальних пухлин м'яких тканин особи і порожнини рота.
- 30) Методи діагностики верифікації пухлин.
- 31) Лікування епітеліальних пухлин м'яких пухлин і різних видів епітеліом.
- 32) Клінічна картина атероми.
- 33) Клінічна картина ринофіми.
- 34) Клінічна картина кератоакантомы.
- 35) Клінічна картина шкірного рогу.
- 36) Диференціальна діагностика пухлиноподібних утворень м'яких тканин.
- 37) Профілактика виникнення пухлиноподібних утворень м'яких тканин.

- 38) Диференціальна діагностика пухлиноподібних утворень м'яких тканин.
- 39) Методи лікування пухлиноподібних утворень м'яких тканин.
- 40) Клінічна картина фіброми.
- 41) Клінічна картина фіброматозу ясен.
- 42) Клінічна картина фіброзного і ангіоматозного епуліда.
- 43) Диференціальна діагностика пухлин і пухлиноподібних утворень з фіброзної тканини.
- 44) Профілактика виникнення пухлин і пухлиноподібних утворень з фіброзної тканини.
- 45) Методи лікування пухлин і пухлиноподібних утворень з фіброзної тканини.
- 46) Клінічна картина міобластоми.
- 47) Клінічна картина рабдоміоми.
- 48) Клінічна картина лейоміоми.
- 49) Клінічна картина ліпоми.
- 50) Клінічна картина ліпоматозу.
- 51) Диференціальна діагностика пухлин м'язової і жирової тканини.
- 52) Профілактика виникнення пухлин м'язової і жирової тканини.
- 53) Класифікація невусів.
- 54) Клінічна картина невусів обличчя та шиї.
- 55) Ознаки малігнізації невуса.
- 56) Особливості лікування невусів і диспансеризації хворих з цією патологією.
- 57) Клінічна картина меланоми.
- 58) Методи діагностики і диференціальної діагностики меланоми.
- 59) Лікування і прогноз при меланомі.
- 60) Етіологія і патогенез пухлин і пухлиноподібних уражень периферичних нервів обличчя.
- 61) Класифікація пухлин і пухлиноподібних уражень периферичних нервів обличчя.
- 62) Клінічна картина нейрофіброми.
- 63) Клінічна картина нейрофіброматозу обличчя.
- 64) Клінічна картина травматичної невроми.
- 65) Діагностика і диференціальна діагностика пухлин і пухлиноподібних уражень периферичних нервів обличчя.
- 66) Методи лікування пухлин і пухлиноподібних уражень периферичних нервів обличчя.
- 67) Гістологічні і клінічні класифікації доброякісних пухлин слинних залоз.
- 68) Клінічна картина аденолімфоми слинної залози.
- 69) Діагностика і диференціальна діагностика доброякісних пухлин слинних залоз.
- 70) Методи лікування доброякісних пухлин слинних залоз.
- 71) Прогноз і ускладнення під час і після лікування доброякісних пухлин слинних залоз.
- 72) Основні і додаткові методи діагностики доброякісних пухлин.
- 73) Клінічна картина аденоми слинної залози.
- 74) Клініка оксифільної аденоми.
- 75) Гістологічні і клінічні класифікації доброякісних пухлин і кіст слинних залоз.
- 76) Клінічна картина доброякісних пухлин і кіст слинних залоз.
- 77) Діагностика і диференціальна діагностика доброякісних пухлин і кіст слинних залоз.
- 78) Методи лікування доброякісних пухлин і кіст слинних залоз.
- 79) Гістологічні, клінічні, і рентгенологічні класифікації амелобластоми, одонтоми, цементоми, одонтогенної фіброми.
- 80) Клінічна картина адамантиноми, одонтоми, цементоми, одонтогенної фіброми.
- 81) Диференціальна діагностика адамантиноми одонтоми, цементоми, одонтогенної фіброми.
- 82) Методи лікування адамантиноми, одонтоми, цементоми, одонтогенної фіброми.
- 83) Загальна характеристика одонтогенних епітеліальних пухлин.
- 84) Пухлини, що відносяться до одонтогенних епітеліальних кіст щелеп.
- 85) Ускладнення, які виникають при одонтогенних епітеліальних кістах.
- 86) Етіологія і патогенез остеогенних пухлин щелепно-лицевої ділянки.
- 87) Класифікація остеогенних пухлин голови і шиї.
- 88) Клінічна картина остеобластокластоми і остеогенних кісткових пухлин.
- 89) Діагностика і диференціальна діагностика остеобластокластоми і остеогенних кісткових пухлин.
- 90) Лікування остеобластокластоми і остеогенних пухлин кісток ЩЛД.
- 91) Гістологічні і клінічні класифікації пухлиноподібних уражень щелеп.
- 92) Клінічна картина пухлиноподібних уражень щелеп.
- 93) Діагностика і диференціальна діагностика пухлиноподібних уражень щелеп.
- 94) Методи лікування доброякісних пухлин і кіст слинних залоз.

- 95) Прогноз і ускладнення в час і після лікування пухлиноподібних уражень щелеп.
- 96) Теорії походження вроджених кіст і нориць обличчя та шиї.
- 97) Гістологічні і клінічні класифікації природжених кіст і нориць обличчя та шиї.
- 98) Клінічна картина вроджених кіст і нориць обличчя та шиї.
- 99) Діагностика і диференціальна діагностика вроджених кіст і нориць обличчя та шиї.
- 100) Методи лікування вроджених кіст і нориць обличчя та шиї.
- 101) Прогноз і ускладнення під час і після лікування вроджених кіст і нориць обличчя та шиї.
- 102) Міжнародна гістологічна класифікація пухлин слинних залоз.
- 103) Ознаки малігнізації поліморфних аденом.
- 104) Методи обстеження хворих із злоякісними пухлинами слинних залоз.
- 105) Клінічні ознаки злоякісних пухлин слинних залоз.
- 106) Диференціальна діагностика злоякісних пухлин слинних залоз.
- 107) Принципи лікування хворих на злоякісні пухлини слинних залоз.
- 108) Комплексне лікування хворих на злоякісні пухлини слинних залоз.
- 109) Методи променевої терапії при лікуванні злоякісних новоутворень слинних залоз.
- 110) Методи лікування злоякісних новоутворень привушної слинної залози.
- 111) Оперативні методи при лікуванні злоякісних новоутворень підщелепної слинної залози.
- 112) Хімічні терапевтичні препарати при комплексному або комбінованому лікуванні злоякісних новоутворень слинних залоз.
- 113) Епідеміологія раку верхньої і нижньої щелеп.
- 114) Методи діагностики при злоякісних новоутвореннях щелеп.
- 115) Клініка раку верхньої щелепи.
- 116) Методи діагностики раку верхньої щелепи.
- 117) Шляхи метастазування пухлин щелеп.
- 118) Принципи лікування раку верхньої щелепи.
- 119) Клініка раку нижньої щелепи.
- 120) Лікування раку нижньої щелепи.
- 121) Хіміотерапевтичні препарати, схема застосування при лікуванні злоякісних новоутворень щелеп.
- 122) Реабілітація хворих з раком щелеп.
- 123) Фактори, що впливають на виникнення злоякісних новоутворень губ, язика, слизової оболонки порожнини рота.
- 124) Класифікація злоякісних новоутворень губ, язика, слизової оболонки порожнини рота.
- 125) Принципи діагностики злоякісних новоутворень губ, язика, слизової оболонки порожнини рота.
- 126) Цитологічний метод дослідження. Методи забору матеріалу при злоякісних новоутвореннях губ, язика, слизової оболонки порожнини рота.
- 127) Біопсія. Методики виконання різних методів біопсії.
- 128) Правила взяття біопсії.
- 129) Принципи лікування злоякісних новоутворень губ, язика, слизової оболонки порожнини рота.
- 130) Диспансеризація хворих на злоякісні новоутворення губ, язика, слизової оболонки порожнини рота.

Модуль 4 «Травматологія ЩЛД»

- 1) Статистика та класифікація пошкоджень щелепно-лицьової ділянки мирного часу.
- 2) Основні та додаткові методи обстеження постраждалого з пошкодженням щелепно-лицьової ділянки.
- 3) Предмет і завдання військової стоматології, щелепно-лицьової хірургії. Організація допомоги пораненим військовим Збройних Сил України в мирний та військовий час.
- 4) Пошарова будова м'яких тканин різних топографічних ділянок обличчя. Визначення понять «подряпина», «забій», «рана».
- 5) Класифікація та клініка ран м'яких тканин щелепно-лицьової ділянки мирного часу. Особливості діагностики травматичних ушкоджень м'яких тканин щелепно-лицьової ділянки мирного часу.
- 6) Класифікація кровотечі. Тимчасові та постійні методи зупинки кровотечі.
- 7) Визначення поняття «первинна хірургічна обробка рани». Особливості проведення первинної хірургічної обробки ран обличчя. Види первинної хірургічної обробки. Види швів.
- 8) Загальна характеристика вогнепальних ран. Особливості вогнепальних пошкоджень тканин щелепно-лицьової ділянки. Класифікація вогнепальних пошкоджень тканин щелепно-лицьової ділянки.
- 9) Класифікація ускладнень вогнепальних пошкоджень тканин щелепно-лицьової ділянки.
- 10) Безпосередні та ранні ускладнення вогнепальних пошкоджень тканин щелепно-лицьової ділянки. Клінічні прояви. Заходи профілактики. Лікування.
- 11) Пізні ускладнення пошкоджень щелепно-лицьової ділянки. Клінічні прояви. Заходи профілактики. Лікування поранених з пізніми ускладненнями пошкоджень щелепно-лицьової ділянки.

- 12) Травматична хвороба: патогенез, класифікація, періоди та перебіг, особливості лікування у щелепно-лицьових пораненнях.
- 13) Асфіксія при пошкодженнях тканин ЩЛД: класифікація, особливості клінічного перебігу. Надання допомоги хворим.
- 14) Класифікація, клінічна картина та методи лікування вивихів зуба.
- 15) Класифікація, клінічна картина та методи лікування переломів зуба.
- 16) Клініка, діагностика перелому альвеолярного відростка. Методи лікування перелому альвеолярного відростка.
- 17) Особливості клінічної картини сліпих, дотичних та наскрізних поранень м'яких тканин щелепно-лицьової ділянки.
- 18) Визначення обсягу та порядку надання медичної допомоги щелепно-лицьовому пораненому на етапі першої медичної допомоги.
- 19) Визначення обсягу та порядку надання медичної допомоги щелепно-лицьовому пораненому на етапі долікарської допомоги.
- 20) Визначення обсягу та порядку надання медичної допомоги щелепно-лицьовому пораненому на етапі першої лікарської допомоги.
- 21) Визначення обсягу та порядку надання медичної допомоги щелепно-лицьовому пораненому на етапі кваліфікованої медичної допомоги.
- 22) Визначення обсягу та порядку надання медичної допомоги щелепно-лицьовому пораненому на етапі спеціалізованої медичної допомоги.
- 23) Хірургічні методи лікування невогнепальних переломів нижньої щелепи. Види прямого остеосинтезу, показання та протипоказання до застосування, сучасні методики оперативних втручань. Помилки та ускладнення.
- 24) Хірургічні методи лікування невогнепальних переломів нижньої щелепи. Види непрямого остеосинтезу, показання та протипоказання до застосування, сучасні методики оперативних втручань. Помилки та ускладнення.
- 25) Загальне (медикаментозне) лікування невогнепальних переломів щелеп.
- 26) Хірургічні методи лікування невогнепальних переломів верхньої щелепи. Види прямого остеосинтезу, показання та протипоказання до застосування, методики оперативних втручань. Помилки та ускладнення.
- 27) Хірургічні методи лікування невогнепальних переломів верхньої щелепи. Види непрямого остеосинтезу, показання та протипоказання до застосування, методики оперативних втручань. Помилки та ускладнення.
- 28) Класифікація та клінічні прояви переломів кісток носа. Діагностика переломів кісток носа. Зупинка носової кровотечі при переломі кісток носа. Передня та задня тампонада носа: показання, техніка. Хірургічне лікування переломів кісток носа.
- 29) Класифікація, клінічна картина прояви переломів виличної кістки, дуги. Діагностика переломів виличної кістки, дуги.
- 30) Консервативні та хірургічні методи лікування переломів виличної кістки, дуги.
- 31) Термічні та хімічні пошкодження щелепно-лицьової ділянки. Особливості клінічних проявів, діагностики та надання медичної допомоги пораненим.
- 32) Транспортна іммобілізація відламків кісток. Види тимчасової іммобілізації відламків щелеп. На яких етапах медичної евакуації доцільно використовувати транспортну іммобілізацію?
- 33) Постійна іммобілізація відламків кісток щелепно-лицьової ділянки. Види постійної іммобілізації відламків щелеп.
- 34) Спеціалізована допомога при вогнепальних пошкодженнях нижньої щелепи.
- 35) Спеціалізована допомога при вогнепальних пошкодженнях верхньої щелепи.
- 36) Ортопедичні методи лікування переломів нижньої щелепи. Види шин. Назубні, зубо-ясеневі та ясеневі шини. Лабораторні шини та їх використання при пошкодженнях щелеп. Показання та протипоказання. Позитивні та негативні сторони використання.
- 37) Ортопедично-апаратний метод лікування пошкоджень щелеп: види, показання.
- 38) Поєднані пошкодження лицевого та мозкового черепа: класифікація, особливості перебігу, діагностика ліквореї, принципи надання допомоги.
- 39) Комбіновані радіаційні пошкодження щелепно-лицьової ділянки: класифікація, особливості перебігу, надання допомоги.
- 40) Комбіновані хімічні пошкодження щелепно-лицьової ділянки: класифікація, особливості перебігу, надання допомоги.
- 41) Опіки обличчя: класифікація, особливості перебігу, надання допомоги на етапах медичної евакуації. Лікування наслідків опіків обличчя.

- 42) Клітинні елементи кісткової тканини. Типи регенерації кістки. Види кісткової мозолі. Оптимальні умови регенерації кісткової тканини та формування кісткової мозолі.
- 43) Опікова хвороба: патогенез, класифікація, періоди та перебіг, особливості лікування у щелепно-лицьових поранених. Наслідки опікової хвороби.
- 44) Класифікація відмороження. Додаткові фактори, що стимулюють відмороження.
- 45) Клініка та лікування відмороження тканин обличчя. Наслідки відмороження залежно від ступеня.
- 46) Визначення обсягу та порядку надання медичної допомоги щелепно-лицьовому пораненому на етапі кваліфікованої медичної допомоги.
- 47) Визначення обсягу та порядку надання медичної допомоги щелепно-лицьовому пораненому на етапі спеціалізованої медичної допомоги.
- 48) Мета, завдання військово-лікарської експертизи. Особливості огляду щелепно-лицьових поранених та хворих під час військово-лікарської експертизи. Критерії визначення придатності до військової служби та боєздатності щелепно-лицьових поранених та хворих. Види втрати працездатності.
- 49) Основні принципи та методи лікувального харчування щелепно-лицьових поранених, види дієт.
- 50) Основні принципи, показання та протипоказання до лікувальної фізкультури та фізіотерапевтичного лікування щелепно-лицьових поранених.

15. ПЕРЕЛІК ПРАКТИЧНИХ ЗАВДАНЬ ТА РОБІТ ДО ПІДСУМКОВОГО МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ

Перелік практичних навичок для засвоєння знань модуля 3 «Онкологія ЩЛД»

- 1) Продемонструвати взяття мазка-відбитка
- 2) Продемонструвати взяття мазка на цитологічне дослідження з поверхні пухлини
- 3) Продемонструвати взяття матеріалу на гістологічне дослідження

Перелік практичних навичок для засвоєння знань модуля 4 «Травматологія ЩЛД»

- 1) Продемонструвати на муляжі лігатурне зв'язування зубів за методом Вільга.
- 2) Продемонструвати на муляжі лігатурне зв'язування зубів за методом Гейкіна.
- 3) Продемонструвати на муляжі лігатурне зв'язування зубів за методом Айві.
- 4) Продемонструвати на муляжі лігатурне зв'язування зубів за методикою Ленінградської військово-медичної академії.
- 5) Продемонструвати виготовлення гладкої скоби, визначити покази до її застосування.
- 6) Продемонструвати виготовлення шини із зачіпними петлями, визначити покази до її застосування.
- 7) Продемонструвати виготовлення шини з розпірковим згином, визначити покази до її застосування.
- 8) Продемонструвати виготовлення шини з похилою площиною, визначити показання до її застосування.
- 9) Продемонструвати накладання працевидно-бинтову пов'язку, визначити покази до її застосування.
- 10) Прочитати та встановити попередній діагноз за рентгенограмами при такій патології:
 - ✓ травматичні пошкодження зубів - вивих та перелом;
 - ✓ вивихи скронево-нижньощелепного суглоба;
 - ✓ пошкодження кісток лицевого скелета, (щелеп, виличної кістки, кісток носа);
 - ✓ ПХО рани.

16. МЕТОДИ ТА ФОРМИ ПРОВЕДЕННЯ КОНТРОЛЮ

Форми контролю знань та вмінь студентів здійснюються відповідно до вимог програми дисципліни та Інструкції про систему оцінювання навчальної діяльності студентів при кредитно-модульній системі організації навчального процесу, затвердженій МОЗ України (2005).

Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті відповідно конкретним цілям з кожної теми. При оцінюванні навчальної діяльності студентів надається перевага стандартизованим методам контролю: тестуванню, структурованим письмовим роботам, структурованому за процедурою контролю практичних навичок в умовах, що наближені до реальних.

Підсумковий модульний контроль здійснюється по завершенню вивчення всіх тем модуля на останньому контрольному занятті з модуля.

До підсумкового контролю допускаються студенти, які виконали всі види робіт, передбачені навчальною програмою та при вивченні модуля набрали кількість балів, не меншу за мінімальну.

Контроль виконання самостійної роботи студентів. Самостійна робота над змістовим модулем передбачає виконання різних видів завдань (репродуктивних, за зразком, реконструктивно-варіативних, частково-пошукових, навчально-дослідних), спрямованих на отримання студентом нових знань, їх систематизацію та узагальнення; формування практичних вмінь та навичок; контроль готовності студента до практичних занять, контрольних заходів.

Форма підсумкового контролю успішності навчання

Підсумковий модульний контроль здійснюється після завершення вивчення усіх тем модуля на останньому контрольному занятті з модуля.

До підсумкового модульного контролю допускаються студенти, які відвідали усі передбачені навчальною програмою з дисципліни аудиторні навчальні заняття та одержали на них позитивні оцінки («5», «4», «3»), а також при вивченні модуля набрали кількість балів, не меншу за мінімальну.

Після завершення вивчення дисципліни студент заповнює підсумковий звіт (додаток 1) про виконану роботу. Після складання цифрового та текстового звітів студенту видається характеристика та рецензія на Щоденник підписані безпосереднім керівником практики. При написанні характеристики та рецензії слід відображати такі показники: рівень теоретичної підготовки, оволодіння практичними навичками, дотримання основ деонтології та етики, ставлення студента до оволодіння практичними навичками. Наявність заповненого відповідно форми та завіреного підписом керівника практики Щоденника та підсумкового звіту є обов'язковим для допуску студента до підсумкового модульного контролю.

Форма проведення підсумкового модульного контролю є стандартизованою і включає контроль теоретичної і практичної підготовки студентів.

Теоретична частина включає в себе тестовий контроль та індивідуальне усне опитування.

Індивідуальне усне опитування проводиться відповідно до переліку теоретичних питань з дисципліни.

Під час практичної частини проводиться оцінювання практичних навичок студентами, які передбачені програмою.

Студенту, який з поважних чи без поважних причин мав пропуски навчальних занять, дозволяється відпрацювати академічну заборгованість до певного визначеного терміну.

17. ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТА З ДИСЦИПЛІНИ

Оцінювання поточної навчальної діяльності, модульного контролю та дисципліни в цілому здійснюються відповідно до «Інструкції щодо оцінювання навчальної діяльності студентів БДМУ в умовах впровадження Європейської кредитно-трансферної системи організації навчального процесу» (схваленої рішенням Вченої ради від 29 травня 2014 року, протокол № 9).

Оцінка за модуль визначається як сума оцінок поточної навчальної діяльності (у балах) та оцінки підсумкового модульного контролю (у балах), яка виставляється при оцінюванні теоретичних знань та практичних навичок відповідно до переліків, визначених програмою дисципліни.

Максимальна кількість балів, що присвоюється студентам при засвоєнні кожного модулю (залікового кредиту) – 200, в тому числі за поточну навчальну діяльність – 120 балів (60%), за результатами модульного підсумкового контролю – 80 балів (40%).

Оцінювання поточної навчальної діяльності. Під час оцінювання засвоєння кожної теми модуля студенту виставляються оцінки за 4-бальною (традиційною) шкалою та за 200-бальною шкалою з використанням прийнятих та затверджених критеріїв оцінювання для дисципліни. При цьому враховуються усі види робіт, передбачені методичною розробкою для вивчення теми. Виставлені за традиційною шкалою оцінки конвертуються у бали залежно від кількості тем у модулі.

Номер модуля кількість навчальних годин/кількість/ кредитів ECTS	Кількість змістових модулів	Кількість оцінюваних занять	Конвертація у бали традиційних оцінок				Мінімальна кількість балів
			традиційні оцінки				
			«5»	«4»	«3»	«2»	
Модуль 3 59/2,0	1	16	7,5	6,5	4,5	0	72
Модуль 4 61/2,0	1	16	7,5	6,5	4,5	0	72

Критерії оцінювання поточного контролю знань та вмінь студентів під час вивчення модуля № 3,4

«7,5» одержує студент, який в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час опитування, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.

«6,5» одержує студент, який в повній мірі володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час опитування, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань.

«3,5» одержує студент, який в цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час опитування але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання

необхідної літератури, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових завдань.

«0» одержує студент, який не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхнево (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час опитування, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності; правильно вирішив меншість тестових завдань.

Максимальна кількість, яку може набрати студент при вивченні модуля, дорівнює 120 балам. Вона вираховується шляхом множення кількості балів, що відповідають оцінці «5», на кількість тем у модулі.

Мінімальна кількість балів, яку може набрати студент при вивченні модуля, вираховується шляхом множення кількості балів, що відповідають оцінці «3», на кількість тем у модулі.

Оцінювання самостійної роботи студентів. Самостійна робота студентів, яка передбачена темою заняття поряд із аудиторною роботою, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті. Засвоєння тем, які виносяться лише на самостійну роботу, перевіряється під час підсумкового модульного контролю.

Підсумковий модульний контроль здійснюється після завершення вивчення усіх тем модуля на останньому контрольному занятті з модуля.

До підсумкового модульного контролю допускаються студенти, які відвідали усі передбачені навчальною програмою з дисципліни аудиторні навчальні заняття та одержали на них позитивні оцінки («5», «4», «3»), а також при вивченні модуля набрали кількість балів, не меншу за мінімальну.

Студенту, який з поважних чи без поважних причин мав пропуски навчальних занять, дозволяється відпрацювати академічну заборгованість до певного визначеного терміну.

Форми проведення підсумкового контролю є стандартизованими і включають контроль теоретичної та практичної підготовки.

Теоретична частина включає тестовий контроль та індивідуальне усне опитування.

Критерії оцінювання тестового контролю:

✓ 72-75% правильних відповідей – 15 балів;	✓ 84-87% правильних відповідей – 24 бали;
✓ 76-79% правильних відповідей – 18 балів;	✓ 88-91% правильних відповідей – 27 балів;
✓ 80-83% правильних відповідей – 21 балів;	✓ 92% і більше вірних відповідей – 30 балів.

Студенти, котрі не відповіли вірно на 72 % тестових завдань, до подальшого складання підсумкового модульного контролю не допускається.

Індивідуальне усне опитування проводиться відповідно до переліку теоретичних питань з хірургічної стоматології. Критерії оцінювання за усне опитування з конвертацією у традиційну систему оцінки:

Кількість балів	Традиційна оцінка
25	«5»
21	«4»
17	«3»
до 18	«2»

Під час практичної частини проводиться оцінювання практичних навичок студентами, які передбачені програмою. Критерії оцінювання балів за практичні навички з конвертацією у традиційну систему оцінки:

Кількість балів	Традиційна оцінка
25	«5»
22	«4»
18	«3»
до 18	«2»

Критерії оцінювання підсумкового контролю рівня знань та вмінь студентів

«25» (теоретична та практична частина модуля) балів отримує студент, який в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає під час опитування, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу.

«21» («22» - за практичну частину модуля) балів отримує студент, який в повній мірі володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час опитування, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.

«17» («18» - за практичну частину модуля) балів, який в цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час опитування але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та

аргументації, без використання необхідної літератури, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки.

Від «18» до «15» балів (теоретична та практична частина модуля) одержує студент, який не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхнево (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час опитування, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності.

Від «14» до «10» балів (теоретична та практична частина модуля) одержує студент, який частково володіє навчальним матеріалом, не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час опитування, допускаючи при цьому суттєві помилки.

Від «9» до «0» балів (теоретична та практична частина модуля) одержує студент, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Максимальна кількість балів підсумкового модульного контролю дорівнює 80 (30+25+25). Підсумковий модульний контроль вважається зарахованим, якщо студент набрав не менше 50 балів (15+17+18).

Кількість балів з модуля, які нарахована студентам, конвертується у 4-ри бальну шкалу ECTS таким чином: бали з дисципліни для студентів, які успішно виконали програму з дисципліни, конвертуються кафедрою у традиційну чотирибальну шкалу за абсолютними критеріями як нижче наведено у таблиці.

Оцінка за 200-бальною шкалою	Оцінка за чотирибальною шкалою
Від 180 до 200 балів	«5»
Від 150 до 179 балів	«4»
Від 149 до мінімальної кількості балів, яку повинен набрати студент	«3»
Ниже мінімальної кількості балів, яку повинен набрати студент	«2»

Примітка: бали шкали ECTS у чотирибальну шкалу не конвертуються і навпаки.

Студенти, які навчаються на одному факультеті, курсі, за однією спеціальністю, на основі кількості балів, набраних з дисципліни, ранжуються за шкалою ECTS таким чином:

Оцінка ECTS	Статистичний показник
«А»	Найкращі 10 % студентів
«В»	Наступні 25 % студентів
«С»	Наступні 30 % студентів
«D»	Наступні 25 % студентів
«Е»	Останні 10 % студентів

Ранжування з присвоєнням оцінок «А», «В», «С», «D», «Е» проводиться деканатами для студентів відповідного курсу та факультету, які навчаються за однією спеціальністю і успішно завершили вивчення дисципліни.

Студенти, які одержали оцінки «FX» та «F2 («2»)» не вносяться до списку студентів, що ранжуються, навіть після перескладання модуля. Такі студенти після перескладання автоматично отримують бал «Е».

Оцінки з дисципліни «FX» та «F» («2») виставляються студентам, яким не зараховано хоча б один модуль з дисципліни після завершення її вивчення.

Оцінка «FX» виставляється студентам, які набрали мінімальну кількість балів за поточну навчальну діяльність, але яким не зарахований підсумковий модульний контроль. Ця категорія студентів має право на перескладання підсумкового модульного контролю за затвердженим графіком (але не пізніше початку наступного семестру). Повторне складання підсумкового модульного контролю дозволяється не більше двох разів.

Оцінка «F» виставляється студентам, які відвідали усі аудиторні заняття з модуля, але не набрали мінімальної кількості балів за поточну навчальну діяльність і не допущені до підсумкового модульного контролю. Ця категорія студентів має право на повторне вивчення модуля.

За дозволом ректора студент може підвищити оцінку з дисципліни шляхом перескладання підсумкового модульного контролю (не більше трьох разів за весь період навчання).

Оцінка ECTS у традиційну чотирибальну шкалу не конвертується, оскільки шкала ECTS та чотирибальна шкала є незалежними.

200-бальна та чотирибальна шкали характеризують фактичну успішність кожного студента із засвоєння навчальної дисципліни. Шкала ECTS є відносною, порівняльною, рейтинговою, яка встановлює належність студента до групи кращих чи гірших серед референтної групи однокурсників (факультет,

спеціальність). Тому оцінка «А» за шкалою ECTS не може дорівнювати оцінці «відмінно», а оцінка «В» - оцінці «добре» тощо. Як правило, при конвертації з багатобальної шкали межі оцінок «А», «В», «С», «D», «Е» за шкалою ECTS не співпадають з межами оцінок «5», «4», «3» за традиційною шкалою.

19. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

19.1. Базова

1. Маланчук В.О. Хірургічна стоматологія та щелепно-лицева хірургія: підручник; У 2 т. - Т.1/ Маланчук В.О., Воловар О.С., Гарляускый І.Ю. - К.: Логос, 2011 - 627 с.
2. Маланчук В.О. Хірургічна стоматологія та щелепно-лицева хірургія: підручник; У 2 т. - Т. 2/ Маланчук В.О., Логвіненко І.П., Маланчук Т.О. та ін. - К.: ЛОГОС, 2011-606 с.
3. Тимофеев О.О. Щелепно-лицева хірургія: Підручник для мед. ун-тів, інст., акад. - 2-ге вид, випр. Затверджено МОН / О.О. Тимофеев — К., 2017. — 752 с.
4. Алгоритми виконання практичних навичок з хірургічної стоматології: навч.-метод, посіб. для студентів стомат. ф-тів ВНЗ МОЗ України / Я. П. Нагірний [та ін.]. - Тернопіль: ТДМУ: Укрмедкнига, 2017. - 102 с.: іл.
5. Ломницький І.Я. Алгоритми практичних навичок з хірургічної стоматології: навч. посіб. / за ред. Ломницького І.Я. - Львів: ГалДент, 2011- 59 с.

19.2 Допоміжна

1. Бернадський Ю.И. Основы щелепно-лицевой хирургии и хирургической стоматологии: навч. посібник . - 3-є вид., перероб. і доп. - Київ: Спалах, 2003
2. Бернадський Ю.И. Травматология и восстановительная хирургия черепно-челюстно-лицевой области: учеб. пособие . - 3-є изд., перераб. і доп. - Москва: Мед. литература, 2003
3. Масний З. Травми щелепно-лицевої ділянки у дітей: текст лекції для студентів. - Львів, 2008.
4. Посібник алгоритмів з хірургічної стоматології для підготовки до єдиного державного практично-орієнтованого іспиту / уклад. І. М. Готь [та ін.]. - Львів, 2006
5. Соколов В. М. Щелепно-лицева хірургія. Реконструктивна хірургія голови та шиї: підруч. для студ. стомат. ф-тів вищ. мед. навч. закл. IV рівня акредитації / В. М. Соколов, В. І. Митченко, Д. С. Аветіков. - Вінниця: Нова книга, 2006.
6. Стоматологія: у 2 кн.: підруч. для лікарів-інтернів стомат. ф-тів післядипломної освіти вищ. мед. навч. закл. III-IV рівнів акредитації / за ред. М. М. Рожка. - Київ: Медицина. – 2013 Кн. 2 / [авт. кол.: М. М. Рожко, І. І. Кириленко, О. Г. Денисенко та ін. ; рец.: В. С. Онищенко, Н. І. Смоляр]. - 992 с.
7. Тимофеев А.А. Основы челюстно-лицевой хирургии: Учебное пособие / А. А. Тимофеев. - М.: ООО «Медицинское информационное агентство», 2007. - 696 с.
8. Тимофеев О.О. Щелепно-лицева хірургія: підруч. / О. О. Тимофеев. - Київ: Медицина, 2011
9. Тимофеев А. А. Руководство по челюстно-лицевой хирургии и хирургической стоматологии / А.А.Тимофеев. - 4-е изд., перераб. и доп. - Киев : Червона Рута-Турс, 2004. - 1061 с.

17.3. Інформаційні ресурси

1. <https://library.gov.ua/> - сайт ННМБ України
2. <http://www.nbuv.gov.ua/> - сайт НБУ ім. В.І. Вернадського
3. <http://www.lsl.lviv.ua/index.php/uk/golovna2/> - сайт ЛІННБ України ім. В. Стефаника
4. <http://stomat.bsmu.edu.ua> – сайт кафедри хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії
5. <http://moodle.bsmu.edu.ua/course/view.php?id=283> – СДН БДМУ «Moodle»
6. <http://www.medbook.net.ru> – навчальна література
7. <http://www.booksmed.com/stomatologiya> – навчальна література

20. УКЛАДАЧІ ДОВІДНИКА ДЛЯ СТУДЕНТА (СИЛАБУСУ)

1. Кузняк Наталія Богданівна – завідувач кафедри хірургічної стоматології та ЩЛХ, д.мед. наук, професор.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ВИЩИЙ ДЕРЖАВНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКРАЇНИ
«БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної роботи
доцент _____ І.В.Геруш

25 » сер 2020 р.

ДОВІДНИК ДЛЯ СТУДЕНТА
(СИЛАБУС)
з вивчення навчальної дисципліни

Хірургічна стоматологія

Галузь знань 22 «Охорона здоров'я»

Спеціальність 221 «Стоматологія»

Освітній ступінь магістр

Курс навчання 5

Форма навчання денна

Кафедра хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії

Схвалено на методичній нараді кафедри хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії
«05» червня 2020 року (протокол № 80).

Завідувач кафедри
д. мед. наук, професор

Кузняк
(підпис)

Н.Б. Кузняк

Схвалено предметною методичною комісією з дисциплін стоматологічного профілю «21»
червня 2020 року (протокол № 5).

Голова предметної методичної
комісії д. мед. наук, професор

Кузняк
(підпис)

Н.Б. Кузняк

Чернівці – 2020

1. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ ПРО НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ, ЯКІ ВИКЛАДАЮТЬ НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Кафедра	Хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії
Прізвище, ім'я, по батькові науково-педагогічних працівників, посада, науковий ступінь, вчене звання, e-mail	Кузняк Наталія Богданівна завідувач кафедри хірургічної стоматології та ЩЛХ, д.м.н, професор kuzniak.nataliia@bsmu.edu.ua , n.kuznyak@gmail.com ; Дмитренко Роман Романович доцент кафедри хірургічної стоматології та ЩЛХ, к.м.н, доцент dmytrenko_roman@bsmu.edu.ua ; Галагдина Алла Авелівна доцент кафедри хірургічної стоматології та ЩЛХ, к.м.н, доцент halahdyna_alla@bsmu.edu.ua ; Палис Сергій Юрійович асистент кафедри хірургічної стоматології та ЩЛХ, к.м.н. palis_serhij@bsmu.edu.ua
Веб-сторінка кафедри на офіційному веб-сайті університету	https://www.bsmu.edu.ua/hirurgichnoyi-stomatologiyi-ta-shhelepno-litsevoyi-hirurgiyi/
Веб-сайт кафедри	https://stomat.bsmu.edu.ua/
E-mail	dentistry_surg@bsmu.edu.ua
Адреса	м. Чернівці, вул. Ризька, 16
Контактний телефон	+ 38 (0372) 517 995

2. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Статус дисципліни	нормативна
Кількість кредитів	5,0
Загальна кількість годин	150 год.
Лекції	40 год.
Практичні заняття	90 год.
Самостійна робота	20 год.
Вид заключного контролю	підсумковий модульний контроль

3. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (АНОТАЦІЯ)

Головним завданням кафедри хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії БДМУ на 5-му курсі є підготовка лікаря, який засвоїв питання теорії й практики розділів хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії, починаючи з організації роботи хірургічного відділення стоматологічної поліклініки та щелепно-лицевого стаціонару, надання кваліфікованої хірургічної стоматологічної допомоги та невідкладної щелепно-лицевої хірургії.

Початковий рівень знань студента, який починає вивчення модуля 5 на кафедрі хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії, передбачає визначення рівня знань з попередньо-вивчених розділів хірургічної стоматології.

У лекційних курсах слід викладати основні й найбільш складні розділи з хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії враховуючи взаємозв'язок усіх розділів стоматології із загальною патологією (серцево-судинна, ендокринна патологія, захворювання опорно-рухового апарату, авітамінози, захворювання крові, вроджена патологія тощо), етіологією та патогенезом різних стоматологічних та соматичних захворювань, нозологічною діагностикою, хірургічним і консервативним лікуванням, профілактикою, соціально-трудовою реабілітацією та експертизою, особливо у хворих з травмами щелепно-лицьової ділянки, деформаціями та дефектами щелепно-лицьової ділянки; досягнення науково-технічного прогресу медицини, зокрема, хірургічної стоматології та щелепно-лицьової хірургії та їх впровадження в практику.

Практичні клінічні заняття в умовах стоматологічної поліклініки та в клініці щелепно-лицьової хірургії проводяться в процесі безпосереднього спілкування студентів з хворими, їх обстеження і курації самостійно вивчають симптоми хірургічних стоматологічних захворювань, набувають, в діагностиці та диференційній діагностиці щелепно-лицевих розладів запального генезу захворювань, клініці, лікуванні, експертизі, трудовій реабілітації та профілактики.

З метою оволодіння мануальними навичками надання хірургічної стоматологічної допомоги, поряд з вивченням теоретичних питань, студенти під керівництвом та контролем викладача самостійно проводять

амбулаторний прийом пацієнтів з різними захворюваннями. Маніпуляції спочатку відпрацьовують на фантомах і муляжах.

По закінченню вивчення модуля студенти складають підсумково-модульний контроль (ПМК). Теоретична частина ПМК включає відповіді на питання в білеті, рішення тестових завдань, читання рентгенограм, підбір і пояснення роботи хірургічного інструментарію для оперативних втручань).

4. ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Перелік нормативних документів:

- Положення про організацію освітнього процесу (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/polozhennya-pro-organizacziyu-osvitnogo-proczesu-u-vdnzu-bukovinskij-derzhavnij-medichnij-universitet.pdf>);
- Інструкція щодо оцінювання навчальної діяльності студентів БДМУ в умовах впровадження Європейської кредитно-трансферної системи організації навчального процесу (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/bdmu-instrukcziya-shhodo-oczinuyvannya-%D1%94kts-2014-3.pdf>);
- Положення про порядок відпрацювання пропущених та незарахованих занять (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/reworks.pdf>);
- Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/07/polozhennya-pro-apelyacziyu-rezultativ-pidsumkovogo-kontrolyu-znan.pdf>);
- Кодекс академічної доброчесності (https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/kodeks_academic_faith.pdf);
- Морально-етичний кодекс студентів (https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/ethics_code.docx);
- Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/antiplagiat-1.pdf>);
- Положення про порядок та умови обрання студентами вибіркових дисциплін (https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/04/nakaz_polozhennyv_vybirkovi_dyscypliny_2020.pdf);
- Правила внутрішнього трудового розпорядку Вищого державного навчального закладу України «Буковинський державний медичний університет» (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/17.1-bdmu-kolektivnij-dogovir-dodatok.doc>).

4.2. Політика щодо дотримання принципів академічної доброчесності здобувачів вищої освіти:

- самостійне виконання навчальних завдань поточного та підсумкового контролів без використання зовнішніх джерел інформації;
- списування під час контролю знань заборонені;
- самостійне виконання індивідуальних завдань та коректне оформлення посилань на джерела інформації у разі запозичення ідей, тверджень, відомостей.

4.3. Політика щодо дотримання принципів та норм етики та деонтології здобувачами вищої освіти:

- дії у професійних і навчальних ситуаціях із позицій академічної доброчесності та професійної етики та деонтології;
- дотримання правил внутрішнього розпорядку університету, бути толерантними, доброзичливими та виваженими у спілкуванні зі студентами та викладачами, медичним персоналом закладів охорони здоров'я;
- усвідомлення значущості прикладів людської поведінки відповідно до норм академічної доброчесності та медичної етики.

4.4. Політика щодо відвідування занять здобувачами вищої освіти:

- присутність на всіх навчальних заняттях (лекціях, практичних (семінарських) заняттях, підсумковому модульному контролі) є обов'язковою з метою поточного та підсумкового оцінювання знань (окрім випадків з поважних причин).

4.5. Політика дедлайну та відпрацювання пропущених або незарахованих занять здобувачами вищої освіти:

- відпрацювання пропущених занять відбувається згідно з графіком відпрацювання пропущених або незарахованих занять та консультацій.

5. ПРЕРЕКВІЗИТИ І ПОСТРЕКВІЗИТИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (МІЖДИСЦИПЛІНАРНІ ЗВ'ЯЗКИ)

Перелік навчальних дисциплін, на яких базується вивчення навчальної дисципліни	Перелік навчальних дисциплін, для яких закладається основа в результаті вивчення навчальної дисципліни
--	--

нормальна анатомія, патологічна анатомія, латина, гістологія, фармакологія, нормальна фізіологія, патологічна фізіологія, топографічна анатомія та оперативна хірургія, мікробіологія, біохімія, внутрішні хвороби, ендокринологія, шкірно- венеричні хвороби, нервові хвороби, оториноларингологія, офтальмологія, медицина екстремальних станів, терапевтична стоматологія, стоматологія дитячого віку, ортопедична стоматологія, хірургічна стоматологія	Хірургічна стоматологія: а) проводити обстеження стоматологічного хворого, вивчення провідних синдромів і симптомів у хірургічній стоматології, обґрунтування та формулювання попереднього діагнозу; б) вміння аналізувати результати обстеження та проводити диференційну діагностику; в) ставити остаточний діагноз основних захворювань, виявляти та ідентифікувати прояви соматичних захворювань в порожнині рота; г) визначати принципи комплексного лікування в клініці хірургічної стоматології, виявляти різні клінічні варіанти та ускладнення найбільш поширених хірургічних стоматологічних захворювань у дорослих; д) вдосконалення виконання основних стоматологічними маніпуляціями та методами діагностики у дорослих з хірургічними стоматологічними захворюваннями для постановки діагнозу і вибору правильного методу лікування; е) формувати відповідальність студента, як майбутнього фахівця за рівень своєї підготовки та її вдосконалення протягом навчання і професійної діяльності.
--	---

6. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ:

- 6.1. Метою викладання навчальної дисципліни полягає в теоретичному осмисленні його значення у лікувальному процесі і в практичному опануванні майбутніми лікарями-стоматологами навичками, які входять до професійних обов'язків лікаря-стоматолога-хірурга
- 6.2. Основними завданнями вивчення дисципліни - підготовка лікаря, який засвоїв питання теорії й практики всіх розділів хірургічної стоматології та основ щелепно-лицьової хірургії, починаючи з організації роботи хірургічного відділення стоматологічної поліклініки та щелепно-лицьового стаціонару до надання кваліфікованої хірургічної стоматологічної допомоги та невідкладної щелепно-лицьової хірургії.

7. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ФОРМУВАННЮ ЯКИХ СПРИЯЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА:

- 7.1. *інтегральні*: здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі охорони здоров'я за спеціальністю «Стоматологія» у професійній діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог;

7.2. загальні:

- ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
ЗК 3. Здатність застосовувати знання у практичній діяльності.
ЗК 4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
ЗК 5. Здатність спілкуватися англійською мовою.
ЗК 6. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
ЗК 7. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
ЗК 8. Здатність до адаптації та дії в новій ЗК Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
ЗК 9. Здатність бути критичним і самокритичним.
ЗК 10. Здатність працювати в команді.
ЗК 11. Прагнення до збереження навколишнього середовища.
ЗК 12. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
ЗК 13. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 14. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК15. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

7.3 спеціальні:

- СК 1. Спроможність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні данні.
СК 2. Спроможність інтерпретувати результат лабораторних та інструментальних досліджень.

СК 3. Спроможність діагностувати: визначати попередній, клінічний, остаточний, супутній діагноз, невідкладні стани.

СК 4. Спроможність планувати та проводити заходи із профілактики захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.

СК 5. Спроможність до проектування процесу надання медичної допомоги: визначати підходи, план, види та принципи лікування захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.

СК 6. Спроможність визначати раціональний режим праці, відпочинку, дієти у хворих при лікуванні захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.

СК 7. Спроможність визначати тактику ведення пацієнтів із захворюваннями органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області з супутніми соматичними захворюваннями.

СК 8. Спроможність виконувати медичні та стоматологічні маніпуляції.

СК 9. Спроможність проводити лікування основних захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.

СК 10. Спроможність до організації та проведення лікувально-евакуаційних заходів.

СК 11. Спроможність до визначення тактики, методів та надання екстреної медичної допомоги.

СК 12. Спроможність до організації та проведення скринінгового обстеження в стоматології.

СК 13. Спроможність оцінювати вплив навколишнього середовища на стан здоров'я населення (індивідуальне, сімейне, популяційне).

СК 14. Спроможність ведення нормативної медичної документації.

СК 15. Опрацювання державної, соціальної та медичної інформації.

СК 16. Спроможність до організації і проведення реабілітаційних заходів та догляду у пацієнтів із захворюваннями органів ротової порожнини та ЩЛЮ.

СК 17. Спроможність до правового забезпечення власної професійної діяльності.

8. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ.

В результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен:

Знати:

- 1) анатоμο-фізіологічні, вікові та статеві особливості здорового та хворого організму людини, взаємозв'язок функціональних систем організму і рівня їх регуляції; причини виникнення патологічних процесів в організмі, механізм їх розвитку і клінічних проявів, клініко-лабораторні симптоми захворювань та їх синдроми;
- 2) принципи обстеження хворих лікарем - стоматологом; значення спеціальних і допоміжних методів дослідження для диференціальної діагностики стоматологічних захворювань; рентгенівську семіотику захворювань зубів і навкол зубних тканин; методи знечуження та реанімації в умовах стоматологічної клініки; покази та протипокази до амбулаторних стоматологічних операцій;
- 3) етіологію і патогенез основних стоматологічних захворювань, їх вплив на органи і системи людського організму, клінічні прояви стоматологічної патології в порожнині рота і покази до застосування різноманітних методів лікування в стоматології;
- 4) профілактика, клініка і лікування запальних процесів щелепно-лицевої ділянки, захворювань скронево-нижньощелепового суглобу, травми зубів та щелеп, а також вогнепальних, термічних, хімічних, радіаційних і комбінованих пошкоджень обличчя, порожнини рота і шиї, стоматоневрологічних захворювань;
- 5) принципи профілактики, обстеження, діагностики і комплексного лікування при зубо-щелепових деформаціях і аномаліях зубів і щелеп; визначення показів, термінів проведення, характеру, тривалості та об'єму лікування при пластичних операціях щелепно-лицевої ділянки, очікувані результати таких операцій;
- 6) сучасні уявлення про біологічну суть пухлин, їх клінічні особливості, профілактику, діагностику і принципи лікування; завдання лікаря-стоматолога в системі організації протипухлинної служби; принцип онкологічної настороженості і методику диспансеризації стоматологічних хворих;
- 7) фармакотерапевтична дія на організм медичних препаратів; основні етапи і методику проведення стоматологічних операцій; питання асептики і антисептики; принцип і методи анестезіології, загального і місцевого знеболення;
- 8) загальне положення за станом здоров'я населення, перспективи розвитку охорони здоров'я в країні та за її межами; основи надання лікувально-профілактичної і санітарно-гігієнічної допомоги в місті та на селі; методи протиепідемічного захисту населення; тактику лікаря при особливо небезпечних інфекційних і психічних захворюваннях; питання організації і роботи медичної служби ГО.

Вміти:

- 1) провести обстеження м'яких тканин обличчя, скронево-нижньощелепового суглобу, слинних залоз регіональної лімфатичної системи, зондування зубів, нориць і протоків слинних залоз;
- 2) проведення діагностичної пункції;

- 3) взяття матеріалу для діагностичного дослідження і проведення функціональних діагностичних проб;
- 4) аналіз панорамних, прицільних детальних контрастних рентгенограм, телерентгенограм, томограм, міограм;
- 5) надати невідкладну лікарську допомогу при втраті свідомості, колапсі, шоці, комі, гострій серцевій та дихальній недостатності, інсульті, епілептичному випадку, алергічних реакціях;
- 6) виконувати місцеве (інфільтраційне провідникове) знечулення, новокаїнові блокади і визначати покази до загального знечулення при стоматологічних втручаннях;
- 7) виконувати амбулаторні стоматологічні операції: видалення реплантацію зуба, резекцію верхівки кореня, розкриття субперіостальних абсцесів гнійних вогнищ;
- 8) виконувати альвеолектомію, секвестректомію, пункцію верхньощелепової пазухи, цистотомію і цистектомію, гінгівотомію;
- 9) видаляти кістозні утворення і дрібні доброякісні пухлини на слизовій оболонці порожнини рота;
- 10) виконати пластику вуздечки губ, язика, присінку порожнини рота;
- 11) проводити алкоголізацію гілок трійчастого нерву при невралгіях;
- 12) лікувати травми щелепно-лицьової ділянки і обробка рани і опікової поверхні;
- 13) зупинка кровотечі в рані та перев'язка судин і артерії;
- 14) вправлення вивиху скронево-нижньощелепового суглобу;
- 15) виконувати репозицію зубів і відломків щелепових кісток, а також іммобілізацію;
- 16) проводити профілактичні огляди населення з метою виявлення хворих, що потребують стоматологічного лікування;
- 17) проводити диспансеризацію і назначати фізіотерапевтичні процедури в процесі лікування (в післяопераційний період): вести хворих в післяопераційному періоді, забезпечуючи харчування та догляд за ними;
- 18) виявляти супутні захворювання шляхом загального обстеження хворих (огляд, перкусія, пальпація, лабораторні і інструментальні методи дослідження);
- 19) встановлювати первинний (попередній) діагноз на основі аналізу отриманих результатів і визначати покази до стоматологічних втручань;
- 20) проводити реанімаційні заходи в умовах стоматологічної клініки;
- 21) визначати працездатність у осіб із захворюваннями, травмами і пораненнями щелепно-лицьової ділянки, оформляти листки непрацездатності, різноманітну медичну і фінансово-звітну документацію.
- 22) проводити хірургічне лікування основних стоматологічних захворювань.

Демонструвати:

ПР 1. Виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми; за стандартними методиками, використовуючи попередні дані анамнезу хворого, дані огляду хворого, знання про людину, її органи та системи, встановлювати вірогідний нозологічний або синдромний попередній клінічний діагноз стоматологічного захворювання.

ПР 2. Збирати інформацію про загальний стан пацієнта, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів щелепно-лицьової ділянки, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу.

ПР 3. Призначати та аналізувати додаткові (обов'язкові та за вибором) методи обстеження (лабораторні, рентгенологічні, функціональні та/або інструментальні) за списком 5, пацієнтів із захворюваннями органів і тканин ротової порожнини і щелепно-лицьової області для проведення диференційної діагностики захворювань.

ПР 4. Визначати остаточний клінічний діагноз дотримуючись відповідних етичних і юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення та логічного аналізу отриманих суб'єктивних і об'єктивних даних клінічного, додаткового обстеження, проведення диференційної діагностики під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи.

ПР 5. Встановлювати діагноз невідкладних станів за будь-яких обставин (вдома, на вулиці, у лікувальній установі), в умовах надзвичайної ситуації, воєнного стану, нестачі інформації та обмеженого часу.

ПР 6. Планувати та втілювати заходи профілактики стоматологічних захворювань серед населення для запобігання розповсюдження стоматологічних захворювань.

ПР 8. Визначати підхід, план, вид та принцип лікування стоматологічного захворювання шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

ПР 9. Визначати характер режиму праці, відпочинку та необхідної дієти при лікуванні стоматологічних захворювань на підставі попереднього або остаточного клінічного діагнозу шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

ПР 10. Визначати тактику ведення стоматологічного пацієнта при соматичній патології шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

ПР 11. Проводити лікування основних стоматологічних захворювань за існуючими алгоритмами та стандартними схемами під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи.

ПР 12. Організовувати проведення лікувально-евакуаційних заходів серед населення, військовослужбовців, в умовах надзвичайної ситуації, у т.ч. воєнного стану, під час розгорнутих етапів медичної евакуації, з урахуванням існуючої системи лікувально-евакуаційного забезпечення.

ПР 13. Визначати тактику надання екстреної медичної допомоги, використовуючи рекомендовані алгоритми, за будь-яких обставин на підставі діагнозу невідкладного стану в умовах обмеженого часу.

ПР 14. Аналізувати та оцінювати державну, соціальну та медичну інформацію з використанням стандартних підходів та комп'ютерних інформаційних технологій.

ПР 15. Оцінювати вплив навколишнього середовища на стан здоров'я населення в умовах медичного закладу за стандартними методиками.

ПР 16. Формувати цілі та визначати структуру особистої діяльності на підставі результату аналізу певних суспільних та особистих потреб.

ПР 17. Дотримуватися здорового способу життя, користуватися прийомами саморегуляції та самоконтролю.

ПР 18. Усвідомлювати та керуватися у своїй діяльності громадянськими правами, свободами та обов'язками, підвищувати загальноосвітній культурний рівень.

ПР 19. Дотримуватися вимог етики, біоетики та деонтології у своїй фаховій діяльності.

ПР 20. Організовувати необхідний рівень індивідуальної безпеки (власної та осіб, про яких піклується) у разі виникнення типових небезпечних ситуацій в індивідуальному полі діяльності.

ПР 21. Виконувати медичні маніпуляції на підставі попереднього та/або остаточного клінічного діагнозу для різних верств населення та в різних умовах.

ПР 22. Виконувати медичні стоматологічні маніпуляції на підставі попереднього та/або остаточного клінічного діагнозу для різних верств населення та в різних умовах.

ПР 23. Виконувати маніпуляції надання екстреної медичної допомоги, використовуючи стандартні схеми, за будь-яких обставин на підставі діагнозу невідкладного стану в умовах обмеженого часу.

9. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

На вивчення модуля 5 навчальної дисципліни відводиться **150** годин **5,0** кредитів ЄКТС.

Опис кожного модуля дисципліни:

9.1. Конкретні цілі вивчення модуля (змістових модулів) є визначення: етіопатогенезу вроджених та набутих дефектів та деформацій обличчя, щелеп та їх усунення, планування пластичних операцій на шкірі обличчя та шиї місцевими тканинами, типи атрофії альвеолярного паростка щелеп, методи його збільшення; хірургічне лікування захворювань пародонту, принципи організації та методи надання спеціалізованої допомоги хворим із травматичними пошкодженнями мозкового та лицевого черепа; діагностично-лікувальні заходи в практичній діяльності лікаря-стоматолога-хірурга та надання першої медичної допомоги у разі виникненні невідкладних станів, що загрожують життю хворого.

8.2. Тематична структура модуля (змістових модулів).

Змістовий модуль 1. Анкілози СНЩС, контрактури та вивихи нижньої щелепи.

Синдром больової дисфункції СНЩС

Тема 1. Анкілози СНЩС, контрактура та вивихи нижньої щелепи: етіологія, патогенез, класифікація, клініка, діагностика та лікування..

Тема 2. Синдром больової дисфункції СНЩС. Артроскопія, її можливості в лікуванні хвороб СНЩС.

Змістовний модуль 2. Пластична та естетична хірургія обличчя

Тема 3. Принципи і прийоми планування місцевопластичних операцій, покази, лікування хворих. Набуті дефекти і деформації губ, щік, носа, підборіддя; заміщення дефектів, усунення деформацій місцевими тканинами, зокрема клаптем на ніжці. Післяопераційні деформації верхньої губи, піднебіння: етіологія, патогенез, клініка, методи лікування. Вільна пластика шкірою та слизовою оболонкою. Дефекти шкіри, слизової оболонки, закриття їх вільним клаптем: покази.

Тема 4. Філатовське стебло. Покази до використання філатовського стебла. Методи заготовки стебла, міграції, тренування і закриття дефекту. Мікрохірургія при дефектах м'яких і кісткових тканин ЩЛД: сутність, покази, методи і техніка виконання операцій..

Тема 5. Нориці слинних залоз: етіологія, клініка, діагностика, методи лікування

Тема 6. Естетична хірургія обличчя; зморшки обличчя та шиї: етіологія, клініка, діагностика, хірургічні методи лікування. Ринопластика, блефаропластика, ін'єкційні методи, мезотерапія.

Змістовний модуль 3. Деформації та дефекти кісток лицевого скелету. Принципи лікування.

Тема 7. Розвиток черепно-щелепно-лицевих деформацій, обстеження хворих. Регенерація кісткової тканини щелеп. Остеогенна та остеоіндуктивна терапія.

Тема 8. Біологічні засади та методи трансплантації кісткових, хрящових тканин. Принципи і методи імплантації штучних конструкцій. Результати, ускладнення. Трансплантація органів і тканин. Головний комплекс гістосумісності, РТПГ та РГПТ. Основні методи попередження відторгнення трансплантатів.

Тема 9. Деформації та дефекти нижньої щелепи: етіологія, патогенез, класифікація, клініка, діагностика, лікування. Методи кісткової пластики і покази до них.

Тема 10. Деформації та дефекти верхньої щелепи: етіологія, патогенез, класифікація, клініка, діагностика, лікування. Суть методів лікування дефектів верхньої щелепи, покази до них.

Тема 11. Дистракційно-компресійні методи лікування дефектів і деформацій кісток лицевого черепу. Хірургічна підготовка порожнини рота до ортопедичного лікування.

Змістовий модуль 4. Дентальна імплантація

Тема 12. Періодонтальна хірургія, використання матеріалів і обладнання, техніка НРТ. Хірургічне лікування пародонтиту: показання, техніка, кістково-заміщуючі матеріали. Ускладнення ендодонтичних втручань та їх хірургічне лікування.

Змістовий модуль 5. Періодонтальна хірургія

Тема 13. Біологічні основи стоматологічної імплантації: Види імплантатів. Показання, протипоказання, забезпечення. Хірургічний етап стоматологічної імплантації. Підготовка альвеолярного паростка до імплантації. Результати, ускладнення стоматологічної імплантації, обстеження та їх лікування.

Змістовий модуль 6. Неврологія щелепно-лицевої ділянки

Тема 14. Хірургічне лікування больових синдромів: невралгії, неврити ЩЛД. Параліч мимічної мускулатури: етіологія, діагностика, клініка, лікування, результати. Атрофія обличчя: етіологія, клініка, діагностика, лікування.

10. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Усьо-го	у тому числі			
		аудиторні		СР	ІР
		Л	П		
Модуль 5. Реконструктивно-відновна хірургія ЩЛД					
<i>Змістовий модуль 1. Анкілози СНЩС, контрактури та вивихи нижньої щелепи. Синдром больової дисфункції СНЩС</i>					
Тема 1. Анкілози СНЩС, контрактура та вивихи нижньої щелепи: етіологія, патогенез, класифікація, клініка, діагностика та лікування.	11	2	6	4	
Тема 2. Синдром больової дисфункції СНЩС. Артроскопія, її можливості в лікуванні хвороб СНЩС.	11		6	4	
<i>Разом за змістовим модулем 1</i>	22	2	12	8	
<i>Змістовий модуль 2. Пластична та естетична хірургія обличчя</i>					
Тема 3. Принципи і прийоми планування місцевопластичних операцій, покази, лікування хворих. Набуті дефекти і деформації губ, щік, носа, підборіддя; заміщення дефектів, усунення деформацій місцевими тканинами, зокрема клаптем на ніжці. Післяопераційні деформації верхньої губи, піднебіння: етіологія, патогенез, клініка, методи лікування. Вільна пластика шкірою та слизовою оболонкою. Дефекти шкіри, слизової оболонки, закриття їх вільним клаптем: покази.	16	6	6	4	
Тема 4. Філатовське стебло. Покази до використання філатовського стебла. Методи заготовки стебла, міграції, тренування і закриття дефекту. Мікрохірургія при дефектах м'яких і кісткових тканин ЩЛД: сутність, покази, методи і техніка виконання операцій.	14	4	6	4	
Тема 5. Нориці слинних залоз: етіологія, клініка, діагностика, методи лікування.	7		6	1	
Тема 6. Естетична хірургія обличчя; зморшки обличчя та шиї: етіологія, клініка, діагностика, хірургічні методи лікування. Ринопластика, блефаропластика, ін'єкційні методи, мезотерапія.	16	10	6		
<i>Разом за змістовим модулем 2</i>	53	20	24	9	
<i>Змістовий модуль 3. Деформації та дефекти кісток лицевого скелету. Принципи лікування</i>					
Тема 7. Розвиток черепно-щелепно-лицевих деформацій, обстеження хворих. Регенерація кісткової тканини щелеп. Остеогенна та остеоіндуктивна терапія.	8	4	6		

Тема 8. Біологічні засади та методи трансплантації кісткових, хрящових тканин. Принципи і методи імплантації штучних конструкцій. Результати, ускладнення. Трансплантація органів і тканин. Головний комплекс гістосумісності, РТПГ та РГПТ. Основні методи попередження відторгнення трансплантатів.	8		6		
Тема 9. Деформації та дефекти нижньої щелепи: етіологія, патогенез, класифікація, клініка, діагностика, лікування. Методи кісткової пластики і покази до них.	7	2	6		
Тема 10. Деформації та дефекти верхньої щелепи: етіологія, патогенез, класифікація, клініка, діагностика, лікування. Суть методів лікування дефектів верхньої щелепи, покази до них.	7		6		
Тема 11. Дистракційно-компресійні методи лікування дефектів і деформацій кісток лицевого черепа. Хірургічна підготовка порожнини рота до ортопедичного лікування.	8	2	6		
<i>Разом за змістовим модулем 3</i>	38	8	30	-	
<i>Змістовий модуль 4. Періодонтальна хірургія</i>					
Тема 12. Періодонтальна хірургія, використання матеріалів і обладнання, техніка НРТ. Хірургічне лікування пародонтиту: показання, техніка, кістково-заміщуючі матеріали. Ускладнення ендодонтичних втручань та їх хірургічне лікування.	8	2	6		
<i>Разом за змістовим модулем 4</i>	8	2	6	-	
<i>Змістовий модуль 5. Дентальна імплантація</i>					
Тема 13. Біологічні основи стоматологічної імплантації: Види імплантатів. Показання, протипоказання, забезпечення. Хірургічний етап стоматологічної імплантації. Підготовка альвеолярного паростка до імплантації. Результати, ускладнення стоматологічної імплантації, обстеження та їх лікування.	12	6	6		
<i>Разом за змістовим модулем 5</i>	12	6	6		
<i>Змістовий модуль 6. Неврологія ЩЛД</i>					
Тема 14. Хірургічне лікування больових синдромів: невралгії, неврити ЩЛД. Параліч мимічної мускулатури: етіологія, діагностика, клініка, лікування, результати. Атрофія обличчя: етіологія, клініка, діагностика, лікування.	8	2	6		
<i>Разом за змістовим модулем 6</i>	8	2	6		
Підсумковий модульний контроль № 5 «Реконструктивно-відновна хірургія ЩЛД»	9		6	3	
Разом за ПМК №5	150	40	90	20	

11. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ

№ з/п	Назва теми	К-сть год.
Модуль 5. Реконструктивно-відновна хірургія ЩЛД		
1	Анкілози СНЩС, контрактура та вивихи нижньої щелепи: етіологія, патогенез, класифікація, клініка, діагностика та лікування.	2
2	Історія пластичної хірургії. Правові основи естетичної хірургії. Показання та протипоказання до пластичних операцій.	2
3	Анестезія при різних видах пластичних операцій. Особливості проведення розрізів при косметичних операціях. Хірургічний інструментарій та шовний матеріал в пластичній хірургії. Особливості зшивання ран при косметичних операціях	2
4	Дефекти шкіри обличчя, слизової оболонки порожнини рота, носа, методи закриття їх вільним клаптем. Методи вільної шкірної пластики. Набуті дефекти і деформації губ, щік, носа, підборіддя; усунення їх місцевими тканинами, зокрема клаптем на ніжці.	2
5	Філатовське стебло. Показання до заміщення дефектів тканин і органів ЩЛД філатовським стеблом. Методи заготовки стебла, міграції, тренування і закриття дефекту.	2
6	Післяопераційні деформації верхньої губи і піднебіння: етіологія, патогенез, клініка, хірургічні методи лікування деформації. Нориці щелепно-лицевої ділянки, слинних залоз: етіологія, клініка, діагностика, хірургічні методи лікування.	2
7	Проблеми косметичної хірургії. Вікові зміни тканин обличчя та шиї.	2

8	Ретидектомія. Історія методу. Показання. Анестезія. Повний ліфтинг. Частковий ліфтинг. Міні-ліфтинг. Ліфтинг в ділянці лоба. Ускладнення та їх профілактика. Післяопераційний період.	2
9	Блефаропластика. Анатомічні особливості повік. Клінічні прояви зміни тканин в ділянці повік. Техніка виконання блефаропластики. Нижня блефаропластика. Ускладнення та їх профілактика. Верхня блефаропластика. Післяопераційний період. Ускладнення.	2
10	Косметична отоластика. Історія методу. Загальні відомості. Анатомія вушної раковини. Хірургічне лікування макроотії. Деформації завитка. Деформації мочок. Капловухість. Особливості післяопераційного періоду. Ускладнення та їх профілактика. Корекція деформацій губ. Хірургічна анатомія губ. Особливості хірургічної корекції губ.	2
11	Косметична риноластика. Загальні відомості. Особливості топографії зовнішнього носа. Планування операції і відбір пацієнтів. Особливості оперативних доступів при ринопластиці. Основні види косметичної риноластики.	2
12	Розвиток черепа і черепно-щелепно-лицевих деформацій. Обстеження та підготовка хворих до операції. Біологічні основи остеогенезу.	2
13	Кісткові та хрящові трансплантати, імплантати. Принципи їх застосування. Регенерація кісткової тканини щелеп. Остеогенна та остеоіндуктивна терапія.	2
14	Деформації, дефекти верхньої та нижньої щелеп: етіологія, патогенез, класифікація, клініка, діагностика, суть методів хірургічного лікування і показання до них.	2
15	Дистракційні та компресійні методи лікування дефектів і деформацій верхньої та нижньої щелеп, лікування.	2
16	Хірургічні методи лікування захворювань пародонту. Передпротезна хірургія.	2
17	Стоматологічна імплантація. Історія розвитку дентальної імплантації. Біологія кістки. Типи імплантатів. Біотехнічні стандарти внутрішньокісткових імплантатів. Морфологія біосумісності внутрішньокісткових імплантатів.	2
18	Хірургічний етап дентальної імплантації: передопераційна підготовка хворого, загальні принципи імплантації, базові методики операції.	2
19	Стоматологічна імплантація при несприятливих анатомічних умовах. Ведення хворого в післяопераційному періоді	2
20	Загальні принципи лікування больових синдромів в ЩЛХ	2
Разом		40

11. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	К-сть год.
Модуль 5. Реконструктивно-відновна хірургія ЩЛД		
Змістовий модуль 1.		
<i>Анкілози СНЩС, контрактури та вивихи нижньої щелепи. Синдром больової дисфункції СНЩС</i>		
1	Анкілози СНЩС, контрактура та вивихи нижньої щелепи: етіологія, патогенез, класифікація, клініка, діагностика та лікування.	6
2	Синдром больової дисфункції СНЩС. Артроскопія, її можливості в лікуванні хвороб СНЩС.	6
Змістовий модуль 2. <i>Пластична та естетична хірургія обличчя</i>		
3	Принципи і прийоми планування місцевопластичних операцій, покази, лікування хворих. Набуті дефекти і деформації губ, щік, носа, підборіддя; заміщення дефектів, усунення деформацій місцевими тканинами, зокрема клаптом на ніжці. Післяопераційні деформації верхньої губи, піднебіння: етіологія, патогенез, клініка, методи лікування. Вільна пластика шкірою та слизовою оболонкою. Дефекти шкіри, слизової оболонки, закриття їх вільним клаптом: покази.	6
4	Філатовське стебло. Покази до використання філатовського стебла. Методи заготовки стебла, міграції, тренування і закриття дефекту. Мікрохірургія при дефектах м'яких і кісткових тканин ЩЛД: сутність, покази, методи і техніка виконання операцій.	6
5	Нориці слинних залоз: етіологія, клініка, діагностика, методи лікування.	6
6	Естетична хірургія обличчя; зморшки обличчя та шиї: етіологія, клініка, діагностика, хірургічні методи лікування. Риноластика, блефаропластика, ін'єкційні методи, мезотерапія.	6
Змістовий модуль 3. <i>Деформації та дефекти кісток лицевого скелету. Принципи лікування</i>		
7	Розвиток черепно-щелепно-лицевих деформацій, обстеження хворих. Регенерація кісткової тканини щелеп. Остеогенна та остеоіндуктивна терапія.	6

8	Біологічні засади та методи трансплантації кісткових, хрящових тканин. Принципи і методи імплантації штучних конструкцій. Результати, ускладнення. Трансплантація органів і тканин. Головний комплекс гістосумісності, РТПГ та РГПТ. Основні методи попередження відторгнення трансплантатів.	6
9	Деформації та дефекти нижньої щелепи: етіологія, патогенез, класифікація, клініка, діагностика, лікування. Методи кісткової пластики і покази до них.	6
10	Деформації та дефекти верхньої щелепи: етіологія, патогенез, класифікація, клініка, діагностика, лікування. Суть методів лікування дефектів верхньої щелепи, покази до них.	6
11	Дистракційно-компресійні методи лікування дефектів і деформацій кісток лицевого черепу. Хірургічна підготовка порожнини рота до ортопедичного лікування.	6
Змістовий модуль 4. <i>Періодонтальна хірургія</i>		
12	Періодонтальна хірургія, використання матеріалів і обладнання, техніка НРТ. Хірургічне лікування пародонтиту: показання, техніка, кістково-заміщуючі матеріали. Ускладнення ендодонтичних втручань та їх хірургічне лікування.	6
Змістовий модуль 5. <i>Дентальна імплантація</i>		
13	Біологічні основи стоматологічної імплантації: Види імплантатів. Показання, протипоказання, забезпечення. Хірургічний етап стоматологічної імплантації. Підготовка альвеолярного паростка до імплантації. Результати, ускладнення стоматологічної імплантації, обстеження та їх лікування.	6
Змістовий модуль 6. <i>Неврологія щелепно-лицевої ділянки</i>		
14	Хірургічне лікування больових синдромів: невралгії, неврити ЩЛД. Параліч мимічної мускулатури: етіологія, діагностика, клініка, лікування, результати. Атрофія обличчя: етіологія, клініка, діагностика, лікування.	6
15	Підсумковий модульний контроль	6
	Разом	90

12. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№ з/п	Назва теми	К-сть год.
Модуль 5. Реконструктивно-відновна хірургія ЩЛД.		
1	Хірургічні методи лікування захворювань СНЩС, пластика СНЩС.	4
2	Синдром больової дисфункції СНЩС. Хірургічні методи лікування контрактури нижньої щелепи.	4
3	Пластика м'яких тканин ЩЛД місцевими тканинами. Пластика м'яких тканин ЩЛД клаптем на ніжці.	4
4	Пластика м'яких тканин ЩЛД стеблом Філатова, вільними шкірними клаптями. Мікрохірургія тканин ЩЛД.	4
5	Підготовка до підсумкового модульного контролю	4
	Разом	20

Примітка. Самостійна робота студента є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять

13. ПЕРЕЛІК ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ

- 1). Опублікування доповідей у фахових журналах (тези, статті)
- 2). Виготовлення наочності згідно навчальної програми (таблиці, наочні приладдя, графлогічні схеми практичних занять).

Термін видачі, виконання і захисту індивідуальних завдань визначаються графіком, що розробляється кафедрою на кожний семестр. Індивідуальні завдання виконуються здобувачами самостійно із забезпеченням необхідних консультацій з окремих питань з боку викладача.

14. ПЕРЕЛІК ТЕОРЕТИЧНИХ ПИТАНЬ ДО ПІДСУМКОВОГО МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ

- 1) Роль вітчизняних вчених в розвитку реконструктивно-відновної хірургії обличчя. Показання до пластичних операцій.
- 2) Основні принципи, прийоми та види пластичних операцій на обличчі та щелепах.
- 3) Шкірна пластика місцевими тканинами. Планування операцій (за Ю.К.Шимановським, О.О.Лімбергом).
- 4) Усунення дефектів носа, губ, щік, підборіддя місцевими тканинами, клаптями на ніжці.
- 5) Філатовське стебло та його застосування у відновній хірургії обличчя. Ринопластика за Ф.М.Хитровим.

- 6) Вільна пересадка шкіри під час операцій на щелепно-лицевій ділянці. Види шкірних трансплантатів, їх переваги та недоліки.
- 7) Види та хірургічні методи лікування деформацій нижньої щелепи.
- 8) Види та хірургічні методи лікування деформацій верхньої щелепи.
- 9) Дефекти нижньої щелепи: класифікація, клініка, лікування.
- 10) Дефекти верхньої щелепи: класифікація, клініка, лікування.
- 11) Кісткова пластика щелеп: біологічні основи.
- 12) Компресійно-дистракційний метод лікування деформацій та дефектів кісток обличчя. Досягнення вітчизняних вчених.
- 13) Вторинні деформації верхньої губи та носа після ринохейлопластики. Клініка, лікування.
- 14) Вторинні деформації верхньої щелепи та середньої зони обличчя після ураностафілопластики: Клініка, лікування.
- 15) Мікросудинна хірургія та клапті з осьовим судинним малюнком в лікуванні дефектів та деформацій тканин обличчя.
- 16) Остеогенна та остеоіндуктивна терапія в патології кісток обличчя.
- 17) Основи передпротезної хірургії, імплантології.
- 18) Лікування парезу та паралічу мимічних м'язів.
- 19) Внутрішні порушення скронево-нижньощелепного суглоба. Класифікація, клініка, лікування.
- 20) Анкілоз скронево-нижньощелепного суглоба. Класифікація, клініка, лікування.
- 21) Контрактура нижньої щелепи. Клініка, діагностика, лікування.
- 22) Хірургічне лікування больових синдромів обличчя.
- 23) Ураження трійчастого нерва. Неврит, невралгія. Клініка, діагностика, лікування.
- 24) Принципи естетичної хірургії обличчя.
- 25) Сучасний стан черепно-щелепно-лицевої хірургії в світі та Україні.
- 26) Майбутнє спеціальності.

15. ПЕРЕЛІК ПРАКТИЧНИХ ЗАВДАНЬ ТА РОБІТ ДО ПІДСУМКОВОГО МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ

- 1) Скласти план обстеження пацієнта з дефектом кісток лицевого скелету.
- 2) Визначити основні принципи лікування пацієнта з дефектом кісток лицевого скелету.
- 3) Скласти план лікування пацієнта з дефектом кісток лицевого скелету.
- 4) Провести антисептичну обробку рук хірурга та операційного поля;
- 5) Продемонструвати на фантомних моделях техніку заміщення дефектів шкіри та підшкірної клітковини обличчя місцевими тканинами за Шимановським.
- 6) Продемонструвати на фантомних моделях техніку заміщення дефектів та деформацій ЩЛД зустрічними перекидними трикутними клаптями за Лімбергом.
- 7) Продемонструвати на фантомних моделях техніку заміщення набутих дефектів і деформацій губ, щік, носа, підборіддя та післяопераційних деформацій верхньої губи й піднебіння клаптями на ніжці.
- 8) Скласти план лікування та вказати послідовність проведення пластики м'яких тканин філатовським стеблом.
- 9) Провести огляд пацієнта із захворюванням пародонта. Скласти схему обстеження та лікування.
- 10) На фантомах (муляжах) продемонструвати техніку оперативних втручань при захворюваннях пародонту:
 - a) кюретаж;
 - b) вакуум-кюретаж;
 - c) гінгівектомія;
 - d) клаптеві операції.
- 11) Провести огляд пацієнта із частковою адентією, який потребує дентальної імплантації. Скласти схему обстеження хворого з частковою та повною адентією, обґрунтувати діагноз та скласти план комплексного лікування.
- 12) Підготувати набір інструментів для проведення резекції верхівки кореня.
- 13) Скласти план хірургічного етапа стоматологічної імплантації.
- 14) Підготувати набір інструментарію, шовного матеріалу для проведення періодонтальної хірургії.
- 15) Скласти план комплексного лікування хворих із невралгією та невритом трійчастого нерва.

16. МЕТОДИ ТА ФОРМИ ПРОВЕДЕННЯ КОНТРОЛЮ

Методи контролю знань та вмінь студентів здійснюються відповідно до вимог програми дисципліни та Інструкції про систему оцінювання навчальної діяльності студентів при кредитно-модульній системі організації навчального процесу, затвердженій МОЗ України (2005).

Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті відповідно конкретним цілям з кожної теми. При оцінюванні навчальної діяльності студентів надається перевага стандартизованим методам контролю: тестуванню, структурованим письмовим роботам, структурованому за процедурою контролю практичних навичок в умовах, що наближені до реальних.

При засвоєнні кожної теми модуля за поточну навчальну діяльність студенту виставляються оцінки за 4-ри бальною традиційною шкалою, які потім конвертуються у бали в залежності від кількості тем у модулі. В програмі була застосована така система конвертації традиційної системи оцінки у бали:

Підсумковий модульний контроль здійснюється по завершенню вивчення всіх тем модуля на останньому контрольному занятті з модуля.

Контроль виконання самостійної роботи студентів. Самостійна робота над змістовим модулем передбачає виконання різних видів завдань (репродуктивних, за зразком, реконструктивно-варіативних, частково-пошукових, навчально-дослідних), спрямованих на отримання студентом нових знань, їх систематизацію та узагальнення; формування практичних вмінь та навичок; контроль готовності студента до лекцій, практичних занять, контрольних заходів.

Для самоконтролю знань студентів у процесі самопідготовки пропонується підготувати до занять: реферати, завдання для самостійної позааудиторної роботи, контрольні питання, розв'язати тести самоконтролю знань та ситуаційні завдання, виконати практичні завдання.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання містить елемент пошукової, частково науково-дослідної роботи і виступає чинником залучення студента до науково-дослідної діяльності, яка може бути продовжена в результаті виконання магістерської роботи, підготовку наукових доповідей, написання наукових статей тощо.

Форми підсумкового контролю успішності навчання.

Підсумковий модульний контроль здійснюється по завершенню вивчення всіх тем модуля на останньому контрольному занятті з модуля.

До підсумкового контролю допускаються студенти, які виконали всі види робіт, передбачені навчальною програмою, та при вивченні модуля набрали кількість балів, не меншу за мінімальну.

Форма проведення підсумкового модульного контролю є стандартизованою і включає контроль теоретичної та практичної підготовки студентів.

Теоретична частина включає в себе тестовий контроль та індивідуальне усне опитування.

Індивідуальне усне опитування проводиться відповідно до переліку теоретичних питань з хірургічної стоматології.

Під час практичної частини проводиться оцінювання практичних навичок студентами, які передбачені програмою оцінювання виконання практичних навичок здобувачами, які передбачені програмою.

17. ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТА З ДИСЦИПЛІНИ

Оцінювання поточної навчальної діяльності, модульного контролю та дисципліни в цілому здійснюються відповідно до «Інструкції щодо оцінювання навчальної діяльності студентів БДМУ в умовах впровадження Європейської кредитно-трансферної системи організації навчального процесу» (схваленої рішенням Вченої ради від 29 травня 2014 року, протокол № 9).

Оцінка за модуль визначається як сума оцінок поточної навчальної діяльності (у балах) та оцінки підсумкового модульного контролю (у балах), яка виставляється при оцінюванні теоретичних знань та практичних навичок відповідно до переліків, визначених програмою дисципліни.

Максимальна кількість балів, що присвоюється студентам при засвоєнні кожного модулю (залікового кредиту) – 200, в тому числі за поточну навчальну діяльність – 120 балів (60%), за результатами модульного підсумкового контролю – 80 балів (40%).

Оцінювання поточної навчальної діяльності. Під час оцінювання засвоєння кожної теми модуля студенту виставляються оцінки за 4-бальною (традиційною) шкалою та за 200-бальною шкалою з використанням прийнятих та затверджених критеріїв оцінювання для дисципліни. При цьому враховуються усі види робіт, передбачені методичною розробкою для вивчення теми. Виставлені за традиційною шкалою оцінки конвертуються у бали залежно від кількості тем у модулі.

Номер модуля кількість навчальних годин/кількість/ кредитів ECTS	К-сть змістових модулів	К-сть оцінюваних занять	Конвертація у бали традиційних оцінок				Бали за виконання ІЗ як виду СРС	Мінімальна к-сть балів
			Традиційні оцінки					
			«5»	«4»	«3»	«2»		

Модуль 5 150 / 5,0	6	14	8,5	6,5	5,5	0	1	77
------------------------------	---	----	-----	-----	-----	---	---	----

Критерії оцінювання поточного контролю знань та вмінь студентів під час вивчення модуля № 5

«8,5» балів одержує студент, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час опитування, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.

«6,5» балів одержує студент, який у повній мірі володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час опитування, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань.

«5,5» балів одержує студент, який в цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час опитування але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових завдань.

«0» балів одержує студент, який не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхнево (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час опитування, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності; правильно вирішив меншість тестових завдань.

Максимальна кількість, яку може набрати студент при вивченні модуля, дорівнює 120 балам. Вона вираховується шляхом множення кількості балів, що відповідають оцінці «5», на кількість тем у модулі з додаванням балів за індивідуальну самостійну роботу.

Мінімальна кількість балів, яку може набрати студент при вивченні модуля, вираховується шляхом множення кількості балів, що відповідають оцінці «3», на кількість тем у модулі.

Оцінювання самостійної роботи студентів. Виконання самостійної роботи студентів перевіряється під час підсумкового модульного контролю.

Оцінювання індивідуальних завдань студента. Бали за індивідуальні завдання нараховуються студентів лише за умов успішного їх виконання та захисту. Вони додаються до суми балів, набраних студентом на заняттях під час поточної навчальної діяльності.

Підсумковий модульний контроль здійснюється після завершення вивчення усіх тем модуля на останньому контрольному занятті з модуля.

До підсумкового модульного контролю допускаються студенти, які відвідали усі передбачені навчальною програмою з дисципліни аудиторні навчальні заняття та одержали на них позитивні оцінки («5», «4», «3»), а також при вивченні модуля набрали кількість балів, не меншу за мінімальну.

Студенту, який з поважних чи без поважних причин мав пропуски навчальних занять, дозволяється відпрацювати академічну заборгованість до певного визначеного терміну.

Форми проведення підсумкового контролю є стандартизованими і включати контроль теоретичної та практичної підготовки.

Теоретична частина включає в себе тестовий контроль та індивідуальне усне опитування.

Критерії оцінювання тестового контролю:

✓ 75-78 % правильних відповідей – 15 балів;	✓ 87-90 % правильних відповідей – 24 бала;
✓ 79-82 % правильних відповідей – 18 балів;	✓ 91-94 % правильних відповідей – 27 балів;
✓ 83-86 % правильних відповідей – 21 балів;	✓ 95 % і більше вірних відповідей – 30 балів.

Студенти, котрі не відповіли вірно на 75 % тестових завдань, до подальшого складання підсумкового модульного контролю не допускається.

Індивідуальне усне опитування проводиться відповідно до переліку теоретичних питань з хірургічної стоматології. Під час практичної частини проводиться оцінювання практичних навичок студентами, які передбачені програмою. Критерії оцінювання балів з конвертацією у традиційну систему оцінки:

теоретична частина:

Кількість балів	Традиційна оцінка
25	«5»
21	«4»
17	«3»

практична частина:

Кількість балів	Традиційна оцінка
25	«5»
22	«4»
18	«3»

Критерії оцінювання підсумкового контролю рівня знань та вмінь студентів

«25» (теоретична та практична частина модуля) балів отримує студент, який в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає під час опитування, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу.

«21» («22» - за практичну частину модуля) балів отримує студент, який у повній мірі володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час опитування, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.

«17» («18» - за практичну частину модуля) балів, який в цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час опитування але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки.

Від «18» до «15» балів (теоретична та практична частина модуля) одержує студент, який не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхнево (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час опитування, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності.

Від «14» до «10» балів (теоретична та практична частина модуля) одержує студент, який частково володіє навчальним матеріалом, не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час опитування, допускаючи при цьому суттєві помилки.

Від «9» до «0» балів (теоретична та практична частина модуля) одержує студент, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Максимальна кількість балів підсумкового модульного контролю дорівнює 80 (30+25+25). Підсумковий модульний контроль вважається зарахованим, якщо студент набрав не менше 50 балів (15+17+18).

Кількість балів з модуля, нарахована студентам, конвертується у 4-ри бальну шкалу ECTS таким чином: бали з дисципліни для студентів, які успішно виконали програму з дисципліни, конвертуються кафедрою у традиційну чотирибальну шкалу за абсолютними критеріями як нижче наведено у таблиці.

Оцінка за 200-бальною шкалою	Оцінка за чотирибальною
Від 180 до 200 балів	«5»
Від 150 до 179 балів	«4»
Від 149 до мінімальної кількості балів, яку повинен набрати студент	«3»
Ниже мінімальної кількості балів, яку повинен набрати студент	«2»

Примітка: бали шкали ECTS у чотирибальну шкалу не конвертуються і навпаки.

Студенти, які навчаються на одному факультеті, курсі, за однією спеціальністю, на основі кількості балів, набраних з дисципліни, ранжуються за шкалою ECTS таким чином:

Оцінка ECTS	Статистичний показник
«А»	Найкращі 10 % студентів
«В»	Наступні 25 % студентів
«С»	Наступні 30 % студентів
«D»	Наступні 25 % студентів
«Е»	Останні 10 % студентів

Ранжування з присвоєнням оцінок «А», «В», «С», «D», «Е» проводиться деканатами для студентів відповідного курсу та факультету, які навчаються за однією спеціальністю і успішно завершили вивчення дисципліни.

Студенти, які одержали оцінки «FX» та «F» («2») не вносяться до списку студентів, що ранжуються, навіть після перескладання модуля. Такі студенти після перескладання автоматично отримують бал «Е»

Оцінки з дисципліни «FX» та «F» («2») виставляються студентам, яким не зараховано хоча б один модуль з дисципліни після завершення її вивчення.

Оцінка «FX» виставляється студентам, які набрали мінімальну кількість балів за поточну навчальну діяльність, але яким не зарахований підсумковий модульний контроль. Ця категорія студентів

має право на перескладання підсумкового модульного контролю за затвердженим графіком (але не пізніше початку наступного семестру). Повторне складання підсумкового модульного контролю дозволяється не більше двох разів.

Оцінка «F» виставляється студентам, які відвідали усі аудиторні заняття з модуля, але не набрали мінімальної кількості балів за поточну навчальну діяльність і не допущені до підсумкового модульного контролю. Ця категорія студентів має право на повторне вивчення модуля.

За дозволом ректора студент може підвищити оцінку з дисципліни шляхом перескладання підсумкового модульного контролю (не більше трьох разів за весь період навчання).

Оцінка ECTS у традиційну чотирибальну шкалу не конвертується, оскільки шкала ECTS та чотирибальна шкала є незалежними.

200-бальна та чотирибальна шкали характеризують фактичну успішність кожного студента із засвоєння навчальної дисципліни. Шкала ECTS є відносною, порівняльною, рейтинговою, яка встановлює належність студента до групи кращих чи гірших серед референтної групи однокурсників (факультет, спеціальність). Тому оцінка «А» за шкалою ECTS не може дорівнювати оцінці «відмінно», а оцінка «В» - оцінці «добре» тощо. Як правило, при конвертації з багатобальної шкали межі оцінок «А», «В», «С», «D», «Е» за шкалою ECTS не співпадають з межами оцінок «5», «4», «3» за традиційною шкалою.

19. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

19.1. Базова

1. Маланчук В.О. Хірургічна стоматологія та щелепно-лицева хірургія: підручник; У 2 т. - Т.1/ Маланчук В.О., Воловар О.С., Гарляускяйте І.Ю. - К.: Логос, 2011 - 627 с.

2. Маланчук В.О. Хірургічна стоматологія та щелепно-лицева хірургія: підручник; У 2 т. - Т. 2/ Маланчук В.О., Логвіненко І.П., Маланчук Т.О. та ін. - К.: ЛОГОС, 2011-606 с.

3. Тимофеев О.О. Щелепно-лицева хірургія: Підручник для мед. ун-тів, інст., акад. - 2-ге вид, випр. Затверджено МОН / О.О. Тимофеев — К., 2017. — 752 с.

4. Алгоритми виконання практичних навичок з хірургічної стоматології: навч.-метод, посіб. для студентів стомат. ф-тів ВНЗ МОЗ України / Я. П. Нагірний [та ін.]. - Тернопіль: ТДМУ: Укрмедкнига, 2017. - 102 с.: іл.

5. Ломницький І.Я. Алгоритми практичних навичок з хірургічної стоматології: навч. посіб. / за ред. Ломницького І.Я. - Львів: ГалДент, 2011- 59 с.

19.2. Допоміжна

1. Петруска Малгожата, Петруски Ян. Пародонтально-имплантологическая хірургія. Перевод с польск.- Львов: ГалДент, 2002.-253с., 700 илл.

2. Хирургическая стоматология и челюстно-лицевая хирургия. Национальное руководство / под ред. А.А.Кулакова, Т.Г.Робустовой, А.И.Неробеева. - М.: ГЭОТАР-Медиа, 2010. - 576с.

3. Сеорж Дибарт. Мамду Карима. Практическое руководство по пластической пародонтологической хирургии. Перевод с англ.-Москва: ИД «Азбука», 2007.-110с.

4. Грудянов А.И., Чупахин П.В. Методика направленной регенерации тканей. Подсадочные материалы.-М.:ООО «Медицинское информационное агентство». 2007.-64с.

5. Эдвард Коэн Атлас косметической и реконструктивной пародонтологической хирургии. Перевод А.Островского Москва второе издание 2003

6. Руководство по хирургической стоматологии и челюстно-лицевой хирургии: В 2-х томах. Т. 2 / Под ред. В.М.Безрукова, Т.Г.Робустовой. - Изд. 2-е, перераб. и доп. - М.: Медицина, 2000. - 488 с.

7. Стоматология: Учебник / Подред.Т.Г. Робустовой. - М.: Медицина, 2008. -816 с.

8. Хирургическая стоматология в схемах и таблицах: Учеб. пособие для студентов и врачей-интернов / Г.П.Рузин, А.А. Дмитриева - Харьков: ХГМУ, 2001. - 108 с.

9. Е.В. Дубровина. Технология операции по удалению зуба: учебное пособие для иностранных студентов стоматологических факультетов высших медицинских заведений Украины III-IV уровней акредитации//Полтава: ФЛП Говоров С.В., 2011. – 320с: 595 ил.

10. Ускладнення травматичних пошкоджень щелепно-лицевої області: [навч.-метод. посіб. Для студ. стомат. факульт. Вищих мед. навч. закладів IV рівнів акредитації та інтернів-стоматологів] / О.В. Рибалов, В.Д. Ахмеров.-Полтава:ТОВ «Фірма «Техсервіс»», 2011.-169 с.

11.Сабо Д. Хирургия полости рта и челюстно-лицевой области /Д. Сабо.-К:Книга плюс, 2005.-302с.

12.Ломницький І. Я. Алгоритми практичних навичок з хірургічної стоматології/ І.Я.Ломницький, А.В.Нетлюх, О.Я.Мокрик.-Львів: «ГалДент», 2011.-152 с.

13.Оперативна хірургія і топографічна анатомія голови та шиї; за ред. В.І.Півторака, О.М.Проніної. - Вінниця, 2016.-312 с.

14. Оперативна хірургія і топографічна анатомія; за ред. М.П.Ковальського.-К.:Медицина, 2010.-504с.

15. Н.Б.Кузник, А.А.Галагдина. Асептика та антисептика в стоматології: навчально-методичний посібник для студентів вищих медичних навчальних закладів III-IV рівнів акредитації - Чернівці: БДМУ, 2009.-140 с.

16. Н.Б.Кузник, А.А.Галагдина. Знеболення в хірургічній стоматології: навчально-методичний посібник для студентів вищих медичних навчальних закладів III-IV рівнів акредитації - Чернівці: БДМУ, 2011.-107 с.

17. Н.Б.Кузник. Медсестринство в стоматології: навчально-методичний посібник для студентів вищих медичних навчальних закладів III-IV рівнів акредитації - Чернівці: БДМУ, 2012.-228с

18. Н.Б.Кузник, Н.М.Хомич, М.П.Митченко. Травматологія щелепно-лицевої ділянки: навчально-методичний посібник для студентів вищих медичних навчальних закладів III-IV рівнів акредитації - Чернівці: БДМУ, 2017.-164 с.

19. Кузник Н.Б., Гаген О.Ю., Горицький Я.В., Ткачик С.В., Перебийніс П.П. Сестринська практика в стоматології: навчальний посібник для студентів стоматологічного факультету, асистентів лікарів-стоматологів та практикуючих лікарів-стоматологів. – Чернівці: БДМУ, 2020.-230 с

19. Інформаційні ресурси

- 1) <https://library.gov.ua/> - сайт ННМБ України
- 2) <http://www.nbuv.gov.ua/> - сайт НБУ ім. В.І. Вернадського
- 3) <http://www.lsl.lviv.ua/index.php/uk/golovna2/> - сайт ЛННБ України ім. В. Стефаника
- 4) <http://stomat.bsmu.edu.ua> – сайт кафедри хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії
- 5) <http://moodle.bsmu.edu.ua/course/view.php?id=283> – СДН БДМУ «Moodle»
- 6) <http://www.medbook.net.ru> – навчальна література
- 7) <http://www.booksmed.com/stomatologiya> – навчальна література

20. УКЛАДАЧІ ДОВІДНИКА ДЛЯ СТУДЕНТА (СИЛАБУСУ)

1. Кузник Наталія Богданівна – завідувач кафедри хірургічної стоматології та ЩЛХ, д.мед. наук, професор.
2. Ткачик Степан Васильович – асистент кафедри хірургічної стоматології та ЩЛХ